

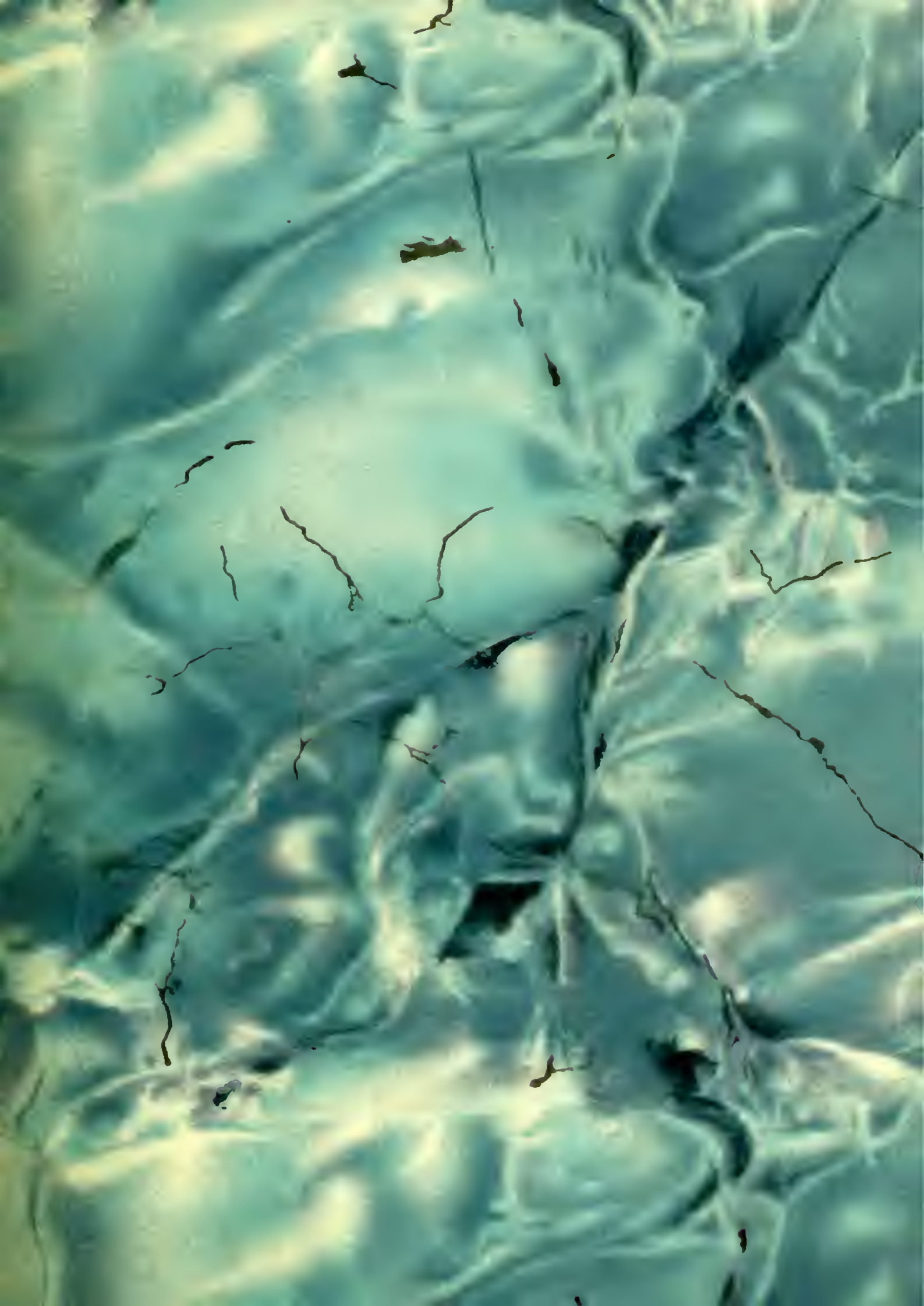
3 1761 07033021 2

5níoṁarċa na n-Aspol.

BS
2624
I7
074
1921

From the Library
of
PÁDRAIG Ó BROIN

Gníon irle

GNÍOMARȚA NA N-ASPOL.

AN T-ATĀIR PEADAR UA LAOĠAIRE
CANONAC, S.p.

o'aistiriġ idu ó laiom na Vulġata ;

agus do breiċniġ

AN T-ATĀIR ĠCARÓIO Ó NUALLĀIN, M.A.,

idu i ġcomparáio leis an nġréiġis agus

leis na n-aistriġtió ar a bfuil veigmeas

na n-Casailse.

Táid nótaí agus tagarȚa leó.

URŪN AGUS Ó NUALLĀIN, TEOR

imbaité áta eliat :: imbait pirste

i ġcoreaiġ :: i bportláiġe

B3

2624

I7070

221

Nihil Obstat:

GIRALDUS O'NOLAN,

Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ EDUARDUS,

Archiep Dublinen.,

Hiberniae Primas.

Dublina, die 8 Dec. 1921,

Festo Immac. Concept.

FOGARCAR SAC CEART AR COSNAM.

ḡNÍOMARTĀ NA N-ASPOL

"ḡNíomartā na n-Aspol" an ainim atá ar an leabhar go ó curac ainmíre na h-Eagailre, ac ní ceart a mear, ar ran, sup reanadair é ar an obair a deir na h-Aspoil. Do rḡaircead na h-Aspoil ar fuair tíortā an tómaín agur bí an obair a deineadar go fada fánac rḡairce o céile. ní'l ra leabhar go ac tuairisḡ, ḡairr ar conur a curruigead ar an eaglaír do cur ar bun. Tá cuir de feanmóiniú deadar naomta curta ríor ra oá cáibitíol oéas atá ar curac. 1r é lúcar soirḡealaithe do rḡríob é, agur 1r i nḡréisr do rḡríob ré é. Curruigeann an reanair atá ann ag deargadail óríort ar oḡigeanna agur rḡadann ré tímpall na bliana tḡí ríois a tḡí, .i. 1r tuairisḡ ḡairr ar an eaglaír é ar fead oiré mbliana ríois.

CÁIBITÍOL I.

Deargadail óríort. Maiciar oá toḡad i n-inead iúoáir.

Do deinear an céad cáinnt, a tceoiluir, ar na 1
neitib go léir a curruis íora ar oéanair agur ar
teasairḡ, go oḡí an lá nar deargadail é tar éir 2
a aiteanta tabairt do rna h-Aspolair a tois ré, tḡí
an Spiorair Naom.

Agur tar éir é féin. a cairbeaint beo oóib i nḡiair 3
a páire, le móran dearbuite, i ḡcaiteam oacat lá,
'ḡá tabairt féin le feirḡint oóib agur ag labairt
leó ar rígeact oé.

Agur o'it ré bia 'n-a oteannta 1 agur o'orruis 4
ré oóib ḡan imteact a' leupálem ac fanmair le
ḡeallmair an atar, an ḡeallmair, (ar feirean) 2 a
cloireadair ó m' beal-ra: Sup deir eóin bairte le 5
n-uirḡe ac go nḡeannar ríbre do bairte leir an
Spiorair Naom laircis de deagán laetanta. Agur 6

¹ Lúc. xxiv. 49; eóin xiv. 26.

² Maic. iii. 11; Marc. i. 8; Lúc. iii. 16 eóin i. 20.

- an méio a bī i bfočair a céile díob do cuireadar
ceirt cuige agus tubadar: A tigeanna, an ra
n-aimrii reo a tabairfai an nigeačt tar n-air o'irraél?
7 Ac tubairt ré leó: Ní n-asaiðre atá fíor o'fáðail
ar na n-aimriib 'ná ar na tráctanaib a éimeá an
8 t-atair fé n-a cómačt féin. ¹ Ac glacfaid rib neart
an Spioraio Naomh as túirliocan ionaib, ² agus beid
rib i nbúr lučt fiaðnaire díomra i n-Ierúsaleim agus
i n-Iudéa go léir agus i Samaría, agus go n-imeall
an domain ar fad.
- 9 Agus nuair a bī an éainnt rin fáidte aige do tógad
ruar é or cómair a rúl agus do glac riamall ar
10 a raðarc é. Agus an fáid a bíodar as féadaint
air agus é as imteačt ruar ar neam, féad, bí
beirt fear 'n-a fearam 'n-a n-aice agus éadac zeal
11 orca, agus tubadar: A feara Šaililiaca, cad
ab áil lib i nbúr fearam as féadaint ruar cun neime?
Íora ro atá tógta ruar ar neam uaid, tiocfaid fé ar
an gcuma gcéadna, fé mar a conacabair as dul ruar
ar neam é.
- 12 Anrao do tándar tar n-air go Ierúsaleim ó'n
gcnuc ar a dtugtar Olibet, cnoc atá i nGiorračt
13 riubal lae rabboide do Ierúsaleim. Agus nuair a
tándar irteačt cuadar ruar go dtí an reómra uac-
tárac mar a raib beadar agus éoin as fanmáint, agus
Séamur agus Ainoriar, Pilib agus Tomár, Bapto-
maeur agus Maiciú, Séamur Alpéir agus Simón
14 Sélotér agus Iúdár mac Séamuir. Bíodar ran go léir
as leanmáint do coil a céile i n-úrnuighe mar don
leir na mnáib agus le Muire Máčair Íora agus le
n-a bpráitrib.
- 15 Inr na laetib rin o'eirig beadar amearg na
mbpráitire agus tubairt fé, (agus bí timpall le céad
16 agus fice duine cruinnighe ann): A feara, a bpráitire,
ní foláir cómlíonad an Scriptúra do taršair an
Spioraio Naomh tré béal Dáibio ³ i tdaob Iúdair, an
17 fear a tpeóruig an muinntir a šaib Íora, an fear a
h áirimead orainne agus go raib páirt aige ra t-reirbír

¹ *Infra* ii. 2. ² Lúc. xxiv. 28. ³ Salm. xl. 10; eóin xiii. 18.

reo. ¹ Do fuaip an fear ran talam le tuarparual 18
 a bpoč-žnim, ašur do cpočad é ašur do ržoilc aip
 'n-a lár ašur do tuit na h-inni žo léip amad ar. Ašur 19
 táinīs fīor an nīō rin o'á bfuil de oaoine i n-lerú-
 ralem, i otreō žur tužad ar an bpaipc rin, 'n-a otean-
 žain rin, "Haceloama," ré rin; páipc na folā Ašur 20
 tá ržriobta i leabap na Salm: ² "Deintear pápac
 o'á n-ait cōmnuižte, ašur ná bioō tuine a oéanpāiō
 cōmnuižte ann," ašur, ³ "Tužtar a cataoip earbois
 do tuine eile." Nī folāip o'á bpiž rin, ar na fear 21
 aib reo adā i žcōmluadap linne i žcaiteam na h-aim-
 rīpe žo léip 'na paib an Tižearna ūora irtead ašur
 amad i n-ār mearž, aš turnú ó'n mbairte a oein 22
 Eōin žo oti an lá do tōžad ruar uainn é, tuine acu
 ran do beit i n'finné ar a aiprižte i n-aonpēadct linne.

Anran do pōcapuižtar ar beipt, ar ūorep ar a 23
 otužti baprabar ašur žo mba pōoinne oō lūrtur.
 ašur ar māitīar. Ašur oeinēadar ūpnuižte ašur 24
 ouōpādar: Oēinre, a Tižearna, ó'r ašat adā fīor
 cpoide žad tuine, a tairbeāint cia'cu o'e'n beipt reo
 ip poža leat, Cui žo nžlacpāō ré an t-inead reipōire 25
 ašur arpoladta ro do caili lūōār, ionur žo pažad
 ré i n' ait féin. Anran do cuipēadar ar cpannaib 26
 oōib é, ašur do tuit an cpann ar māitīar ašur do
 h-āipimead é i oteannta an aoinne-oéaž arpol.

CAIBIŌIOL II.

An Spioraido naoih oá žlacad aš na oeižriobulāib. An
 cpeanmōin a tūž pēadar uaiō o'o'n pōbul. Cpaibteadct na
 nōaoine do žlac an cpeioeam ar otūip.

Ašur nuair a cpiōcnuīžead laetanta na Cingcīre 1
 bioōdar žo léip i n-aonpēadct i n-aon ait amāin, Ašur 2
 táinīs žo h-obann fuaim ó neam māi bead fuaim
 žaoite mōire aš teadct ašur do lion ré ar pāō an tiž
 'na paōōdar 'n-a puiōe. Ašur do tairbeānad oōib 3
 māi bead teanžtāda teine ašur iad oeižilte, ašur

¹ māit. xxvii. 7.

² Salm. lxxviii. 26.

⁴ Salm. cviii. 8.

- 4 DO fuitó ré ar gac duine acu, ¹ Agus do líonadh
 1ad go léir de'n Spioraid Naoim agus éomadar ar
 labhairt i dteangtaíob iolartha, fé mar a tug an
 Spioraid Naoim dóib labhairt.
- 5 Agus bí 'n-a gcómnuiúe i n-Ierúsaleim lúdaí, ⁶
 6 daoine diatha ar gac náiriún fé'n rpeir. Agus nuair
 a leat an rgeal ran do éruinnis na daoine agus bí
 meapatal aigne orda, mar o'airis gac duine acu a
 7 teanga féin acu-ran dá labhairt. Agus bí uatbár
 orda go léir agus 1ad as déanam iongna, agus
 veirioir: féad, nác Sairiliais 1ad ran go léir
 8 atá as cainnt? Agus conur a tárla gur airis
 gac duine asainne a teanga dúcair féin ionar tógad
 9 é? Páirtaí agus Médaí agus Elamití, agus
 luic comnuigte Meroportamia, lúdaéa agus Capa-
 10 dócia, Pontuir agus Ária, Púrgia agus Pampilia,
 na h-Éigipte agus na scrioc ran Libia atá timpall
 11 ar Cirené, agus daoine iarda ó'n Róim, lúdaí leir
 agus pproeilicis, Créteada agus Arabaí; o'airis-
 eamair 1ad as labhairt i n-ár dteangtaíob féin ar
 12 oibredaíob iongantada Dé. Agus bí uatbár orda go
 léir agus 1ad as déanam iongna agus veirioir le n-a
 13 céile: Cad é reo mar obair? Agus bí tuille acu as
 déanam masair agus veirioir: Lán o'fion nua atáir
 ríad ran.
- 14 Anran o'eirí peadar 'n-a fearam, agus an t-aoinne
 déas taoib leir, agus o'áruis ré a glór agus do
 labhairt fé leó: A feara lúada agus ríbre go léir,
 a luic comnuigte Ierúsaleim, bíod 'fior asair an
 méir reo, agus glacair i n-búr scluaraib mo cainnt!
- 15 Mar ní h-ar meirge atáir ríad ro, mar ir dóis libre,
 16 óir ní'l tagairte ac an trímáir trát de'n lá. Ac ríde
 17 an níó a duirad ó béal an fáir ² 16él: " Agus tiocair
 inr na laetib déanada, a veir an Tigearna, doirtead
 ar mo Spioraid ar gac feoil, agus déanair búir
 sclann mac agus búir sclann inSean carthairead,
 agus cíofir búir búr óga airlingí, agus déanair

¹ mat. iii. 11; marc. i. 8; lúc. iii. 16; eóin vii. 39;

Supra i. 8; *Infra* 16 agus xix. 6.

² 16él ii. 28; íráir xlv. 3.

- labhairt go dāna lib i tsaobh an pātridairc Dāibio, ¹ go
 bfuil ré marb, curta, agus go bfuil a uais i n-ár
 30 mearṡ go tci an lá atá inoiu ann. Fáid ab ead é
 agus bí 'fíor aise ²sur dearbhuig Dia dó go ruidreab
 31 don de fíol a ámann 'n-a cátaoir, agus do connaic
 ré roim ré airéirige Críort agus do labhair ré air,
³ nár fágaó i n-irreann é agus ná feacaio a cuio feola
 32 truailliú. Do tós Dia ruar airir an t-íora ro, agus
 33 ir fínnte rinne go léir air rin. Do tósar ruar é,
 o'á bús rin, ar dearláim Dé agus do réir mar a
 ruar ré ó'n átair an ḡeallamaint i tsaobh an Spioraio
 Naomh, do doirt ré amac é reo, agus cionn ribre é agus
 34 airigeanu rib é. Óir níor cuaid Dāibio ruar ar
 neam; ac veir ré féin: ⁴ "Dubhairt an Tigearna le
 35 m'Tigearna: Suid ar mo veir, go scuiread do
 36 namair mar taca fé o'coraib." Buid a fíor o'á bús
 rin, go dearbta as ḡac teaglac i n-irraél, íora ro
 a deimeabaire a tánnail ar éoir, sur dein Dia
 Tigearna de agus Críort.
- 37 Nuair airigeadar an méir rin táinig aitreacar ort
 agus dubradar le peadar agus leir na h-arpoil eile:
 38 A feara, a braidre, cad tá le déanamh asainn? agus
 dubhairt peadar leó: Déinib, ar reirean, aitreige,
 agus glacaó ḡac duine asuib bairte i n-ainim íora
 Críort, ionur go maicrí búir bpeacáí dāuib, agus
 anran glacfaio rib tabairtar an Spioraio Naomh.
- 39 Óir ir dāuibre agus o'búir rliocó an ḡeallamaint,
 agus do rna dāoine go léir atá i ḡcén, pé air go
 40 nglaoófaio ár o-Tigearna Dia. agus le móran eile
 focal bí ré as deimniú' dōib agus as tatant ort,
 agus deiread ré: Cimeaduib rib féin raor ó'n rliocó
 41 airmlearta ro. Anran, an muinntir a ḡlac a cōmrad
 do bairtead iad, agus do glacaó an lá ran cimpall
 trí míle duine.
- 42 agus buodar fearamác do teagarṡ na n-Arpol, agus
 i ḡcumann an *aráin do búire, agus inr na h-úrnuighe
 43 agus do cuiread eagla ar an uile duine; agus do

¹ 3 Ríg. ii. 10.² Salm. cxxxi. 11.³ Salm. xv. 10; *Infra* xiii. 35.⁴ Salm. cix. 1.

* i nglacó an cuirp doméa.

veineað móran eile mīrbúiltí aḡur foluioí tṛé rna
 n-ārpoil i n-lepúralem, aḡur bī eaḡla mór ar na
 ṽaoine ḡo léir. Aḡur ḡac ar ēreio ḡioṽar i ḡroḡair 44
 a céile aḡur ḡac nīṽ coitḡian acu. 'Oo ḡioḡair amac 45
 a realḡar aḡur a maoin aḡur ṽo raiṽnnoir é ar an
 mbuioin ḡo léir fé mar a ḡioṽ ḡáṽ aḡ doinne leir.
 Aḡur ṽ'fanairṽ ṽo toil a céile ra teampul ḡac lá, 46
 aḡur aḡ bṛire aráin ó tiḡ ḡo tiḡ, ṽo caitṽoir a ḡcuro
 biṽ i n-átar aḡur i *n-aoine cṛioṽe, aḡur iad aḡ 47
 molaṽ 'Oé aḡur báio aḡ na ṽaoine ḡo léir leṽ. Aḡur
 bī an Tiḡearna, i n-aḡair an lae, aḡ méaṽú na buioṽe
 a bī le ráḡáil.

CAIBIOIOI III.

an mīrbúilt a veineað ar an ḡreap a bī bacac, tṛé n-ar
 h iompuigead a lán.

Aḡur bī reaoar aḡur eóin aḡ ṽul ruar ra teampul 1
 cun ūrnuigṽe an naomṽ tṛát. Aḡur bī ṽuine airṽe 2
 a bī 'n-a mairṽineac ó ḡroinn a mátar, aḡur bítear
 'ḡá iompar. 'Oo curṽi ḡac lá é aḡ ḡeata an teampuil,
 aḡ an nḡeata ar a ṽcuḡṽi an ḡeata áluinn, ionur ḡo
 n-iarrṽad fé ṽéirc ar an muinnṽir a beaṽ aḡ ṽul irṽeac
 ra teampul. Connaic fé reaoar aḡur eóin aḡur iad 3
 cun ṽul irṽeac aḡur ṽ'iarṽ fé orṽa ṽéirc a ṽadairṽ
 ṽó. 'O'féac reaoar air, ámtac, mar aon le n-eóin, 4
 aḡur ṽudairṽ fé leir: féac orainn. 'O'féac reirean 5
 orṽa aḡ rúil ḡo ḡraḡad re ruṽ éigin uata. 'Oudairṽ 6
 reaoar: Ní'l airḡead aḡam ná ór, ac an nīṽ acá
 aḡam beirini ṽuit é. i n-ainim íora Cṛioṽe Narapeit
 eirig aḡur riudluig; aḡur ṽo ruḡ fé ar láim ṽeir air 7
 aḡur ṽóḡ fé ruar é, aḡur ṽo cṛuaoar a ṽroigṽe aḡur
 a buinn láitṽeac. Aḡur bī fé aḡ léimṽis aḡur aḡ 8
 rearam aḡur aḡ riudal, aḡur cuairṽ fé i n-aonṽeacṽ
 leṽ irṽeac ra teampul aḡur é aḡ riudal aḡur aḡ
 léimṽis aḡur aḡ molaṽ 'Oé. Aḡur connaic na ṽaoine 9
 ḡo léir é aḡ riudal aḡur aḡ molaṽ 'Oé. Aḡur ṽ'ait- 10

* aoine, .i. *simplicitas*, ón ḡrocal "aon."

- níshóar é, sur b'é an fear é a b'lo' 'n-a fuid'e a's geata áluinn an teampuil a's lo'is na 'dearca, a'sur b'io'ar lán o'ion'na a'sur o'allta'ct i 'tcaob' ar tárla 'dó.
- 11 A'sur b'i s'reim aise 'á cimeá'o ar 'de'ar a'sur ar eóin, a'sur cónnaic na 'daoine é a'sur b'aili'shóar cimpall ar an mbeirt a's an b'póirre ar a 't'c'us'tar 'póirre 'Salomóin, a'sur uat'bár o'ra.
- 12 A'sur 'do cónnaic 'de'ar iad a'sur o'f'rea'sair ré an pobul: A feara 'I'raél, ca'o ab a'il lib a's 'de'ana'm ion'na 'de reo, ná a's f'eacaint o'rainne cóm' maic a'sur 'd'á mba le n-ár neart féin n'ú le n-ár s'cóm'a'ct
- 13 féin a c'uirf'im'ir an 'duine reo a's riubal? 'Dia 'Abraham a'sur 'Dia 'I'raac a'sur 'Dia 'Iácóib, 'Dia ar r'inear, a 't'us s'lóir'e o'á 'I'la'c 'I'ora, an t'é a 'deineabairre a b'ra'c a'sur 'do f'eana'o i lá'tair 'P'iláit, a'sur
- 14 eirean a's tabairt 'raoib'reite air. ¹ 'Do f'eana'bair an t-'Don 'Naom'ta f'ioraonta a'sur o'ia'ra'bair an
- 15 ma'ib'tóir a tabairt 'daoib', a'sur c'uireabair cun b'air ú'shóar na bea'ta; ac 'do t'ós 'Dia ó r'na ma'ib' é,
- 16 a'sur i'f f'innite rinne ar an n'í'o rin. A'sur 'de b'air c'p'eioim' i n'ainim rin, an 'duine reo a c'ionn r'ib a'sur o'ait'ní'seann r'ib, 'do neartuig' a ainim é, a'sur 't'us an c'p'eioeann a t'asann uair an r'lánú c'p'io'cnuig'te rin acá or cóm'air b'ur r'úl s'o léir.
- 17 Ac anoir, a b'ra'it're, tá 'f'ior a'sam sur t're aineó'lur
- 18 a 'deineabair é, ar nór b'ur n-uac'tar'án. A'sur 'do cóm'lion 'Dia an n'í'o a t'ar'sair ré t're b'ealaib' na
- 19 b'ra'io s'o léir, s'o n'o'ean'f'ad a c'p'io'rt f'ulang'. 'Déim'io a'it'ní'se 'd'á b'ri's rin, a'sur iompui's'io, ionur s'o mbuail'f'i
- 20 ama'c b'ur b'p'eacaí, i 't'reo, nuair a t'io'c'f'air na t'ra'tana f'aoir'm' a' lá'tair an T'igearna, s'o s'cui'f'io ré uair an t-'é rin a c'p'aob'r's'aoilead' 'daoib', 'I'ora
- 21 C'p'io'rt, An t-'é 'nar 'dual na f'latair 's'á s'laca'o s'o 't'ci t'eac't na 't'ra'at 'na s'cui'f'ar s'ac n'í'o 'n-a p'io'ct féin air'ir, mar a labair 'Dia t're b'eal a f'áio naom'ta
- 22 ó t'ura'c an t'rao'sail. Óir 'duabairt Ma'oir: ² T'ós'f'air an T'igearna, b'ur n'Dia, f'áio c'ú'saib', 'duine o'b'ur mb'ra'it'ri'o féin mar m'ire, éir't'ri'o r'ib leir in'f' s'ac n'í'o,

¹ maic. xxvii. 20; marc. xv. 11; lúc. xxiii. 18; eóin xvii. 40.

² Deut. xvii. 15.

pé ruo a labarfaio pé lib. ʒur beio ro, ʒac don 23
 uine ná h-éirctio leir an bfaio rin ioeofar ar an
 bprobul é. ʒur na faioe ʒo leir a labair, ó Samuél 24
 anuar, to tarʒaireadon na laetanta ran. Ir ribre 25
 clann na bfaio ʒur clann na connarta a dein Dia
 le n-ar n-aicreacaió nuair a ouðairt pé le h-ʒbra-
 nam : ¹ “ ʒur do fioira ireao to beannofar clanna
 an domain ʒo leir.” Cúʒaibre ar ocúir, cun ríó a 26
 beannú, ireao cuir Dia a mac, nuair a tós pé ruar é,
 ionur ʒo n-iompócao ʒac uine é féin ó n-a oíoc-
 hearcaio.

CAIBIOIOL IV.

ʒabáil þeadoir ʒur eóin. a rearmact. an eaglaio óá
 méaoú.

ʒur an faio a biooar ʒʒ cainnt leir na uaoine 1
 cáinʒ na raʒairt ʒur oificeac an teampuil ʒur
 na Saouiciniʒ, ʒur uoilʒiof opta toirʒ iao 2
 a beio ʒʒ teʒarʒ an pobuil ʒur ʒʒ cnaobʒʒaoile
 na h-aireiriʒe ó rna maio 1 n-foa. ʒur cuireadon 3
 a lámā opta ʒur cuireadon i bpríofún iao ʒo maioin
 lár n-a máireac, óir bí pé n-a tráctnóna an uair rin.
 Ac to creio a lán de rna uaoine a bí ʒʒ éirteact leir 4
 an ʒcainnt ʒur b'é uimio na bfeap ná cúʒ mīle.

ʒur to tárla ar maioin lár n-a máireac ʒur 5
 cruinnʒ a n-uactaráin ʒur a reanóirí ʒur a rʒrīb-
 neoirí i n-Ierúralem, ʒur Annar an t-ároʒʒarct, 6
 ʒur Cairar, ʒur Eóin, ʒur Alecranon, ʒur ʒac
 ar bain le treio na raʒarct. ʒur cuireadon iao-ran i 7
 látaio ʒur ceirtʒon iao : Cao i an cómacct nú an
 ainim le n-ar ueineaðairre an nio reo? Anran to lionao 8
 þeadoir leir an Spioraio Naom ʒur ouðairt pé leo :
 A uactarána an pobuil ʒur a reanóirí, éirctio liom :
 Ó cáimíone inoiu o'ar ʒceirtíú i otaob. na maiteara 9
 a ueineao to'n máirtíneac ro, conur to leiʒreao é.
 Bioo 'fiof ʒʒaio ʒo leir, ʒur ʒʒ pobul Ippaél ʒo 10

¹ ʒen. xii. 3.

a cloireadair-ran d'árouigeadar a ngut cun 'Oé agus du-
bhadar: A Tígearna, ir cu a dein neam agus talam agus
muir agus gac nio d'á bfuil ionta, ir cu a duhdairt, 25
ra Spioraid Naom, tré beal ár n-atar do reirb-
irig Dáibio: ¹ "Caó fá an fearg mór ar na geintib
agus na pobul as beartú neite badoite? Ríste an 26
uamam as cur cor i dtalam agus na priúnraí as
teacht i gceann a céile i n-aghaid an Tígearna agus i
n-aghaid a Críost?" Óir do táinig i gceann a céile, 27
go fóir, ra éadair reo, i n-aghaid do Ílic naomta fóra
ar ar cuirir onga, Hérod agus Pontius Pilát, agus
na geinte agus pobul Irsáil, agus deineadair an 28
nio a cinnead ó d'láim agus ó d'cómairle féin a
téalam. agus anoir, a Tígearna, féad ar an mbas- 29
airt reo acu 'á téanam, agus tadhair do d'reirb-
irig do bhadair a labhairt go fearamác, le d'láim a fine 30
amác as téanam leigear agus mírbúiltí agus ionghaí
tré amam do Ílic naomta fóra.

agus nuair a bí an gúide téanta acu do críe an áit 31
'na rabhadair cruinnighe agus do lionad leir an Spior-
aid Naom iad go léir agus do labhadair bhadair Dé
le fearamác aighe.

agus bí as an rluas a éreir, don éiríde amáin 32
agus don aighe amáin, agus ní deiread doinne go
mba leir féin don nio a bío d'n-a feilb ac bí gac nio
cómaicéian acu. agus dein na n-Appoil fiaó- 33
nair ar airreighe Críost, ár dtígearna, le cómaicé
mór, agus bí gíáirte mór orda go léir, agus ní 34
raib doinne orda a bí i n-ghat. Mar, an muinntir
'n-a raib talam nú righe acu, do uolaird iad agus
tugaird irtead an méir a geirb-ir orda, agus cuir- 35
oir as coraib na n-Appol é. agus anrao do pamtí
é fé mar a bío gáó as gac duine leir.

agus íorep, an t-é ar a dtugad na n-Appuil 36
Darnadair, (focal a minigear, i gceill Mac Sólar,)
lebitéad a rugad i gCuppur, bí talam aighe agus 37
uol fé an talam agus tug fé leir an luac agus cuir
fé as coraib na n-Appol é.

CAIBIDIOIL V.

breic dé ar ananias agus ar saphira. na h-arpoil ná
gcur i bpríorún.

- 1 Ac do díol fear náir b'ainm Ananias agus a bean,
- 2 Saphira, fearm tailim, agus, go fórait ó'á mnaoi,
- do ceil ré cuir ó'fiadaib an tailim agus cuir ré cuir
- 3 de'n airgead as coraib na n-Arpol. Dubairt Peadar,
- ámhá: A Ananias, cad uime sur rppioc Sátan do
- croidé cun breige a ó'innirint do'n Spiorait Naomh
- 4 agus cuir ó'fiadaib an tailim a ceilt? Náir leat
- féin é an fáil a bí ré agat? agus nuair a díolair é
- ná raib ré ar do *cumar féin? Cad cuige duit an
- níó reo do ceapad do croidé? Ní do daoineib atá
- 5 breas innre agat ac do díla. Nuair airis Ananias
- na focail rin do duit ré agus fuair ré báir. agus
- táinig easla mór ar a raib as éirteact leir an níó
- 6 rin. agus ó'eiris na fir ósa agus tósaodar é agus
- do ruasodar amac é agus do cuireadar é.
- 7 agus do tárla, i sceann timpall trí h-uairé 'éilís,
- go dtáinig an bean irteac agus san a fóir aici cad
- 8 a bí tuicite amac. agus dubairt Peadar léi: Innir
- dom, a bean, an ar a leicéir reo ó'fiada do díolabair
- 9 an fearm? agus dubairt riri: Ir air. Dubairt
- Peadar léi: Cad a bain daoib sur deineabair fíomad
- ar Spiorait an Tígearna? Sinia as an n-óruir
- cora na ndaoine atá tar éir t'fir a cur, agus béarfaid
- 10 riad turá amac. agus do duit rí láirteac asá
- coraib agus fuair rí báir. agus táinig na fir ósa
- irteac agus fuasadar go raib rí marb agus do ruasodar
- 11 amac i agus do cuireadar i, i n-aice a fir. agus
- táinig easla mór ar an easlaí go léir agus ar sac
- doinne a ó'airis na neite rin.
- 12 agus bí mírbúiltí agus ionghaí móra ó'á ndéanamh
- amear as na ndaoine tré lámhaib na n-Arpol. agus
- bíodir go léir, do toil a céile, i bpóirre Salomóin.
- 13 agus níor leómaid doinne de'n cuir eile dul i bpáirt

*.i. ní raib bac air é go léir do cimeáo.

leó, ac do tug an pobul onóir dóib. Agus bí na 14
 daoine a éireo ra Tígearna, fir agus mná, as dul
 i n-íomadóimleacht go mór, i dtíreó gur amac ar na 15
 ríaduib, ar doctuib agus ar ríuib, a curtí na daoine
 breóite, ionur, nuair a beaó beaóir as teacht, dá
 mba ná déanfaó ac a ríail tuicim ar duine acu go
 léigirí ó n-a mbreóiteacht iad. Agus bíod ríóige 16
 as teacht go Ierúsalem ar na catraóib ra cómar-
 ranácht agus daoine breóite acu 'á tabairt leó, agus
 daoine a bíod dá gcraó as deamnaib, agus do léigirí
 iad go léir.

Anran, o'eirí an t-áiríogair agus sac a raib i 17
 n'foóir (b'iaó ran aicme na Sathucíneac), agus
 iad lán de tñút, agus cuiread ar lámá ar na 18
 n-áiríol agus cuiread ra príorún puiblíóe iad.
 Ac o'oróil aingeal an Tígearna dóirre an príorún 19
 ra n-oíóe agus do leis ré amac iad agus duairt
 ré: Imtíó, agus fearaíó, agus labraíó ra teampul, 20
 leir na daoine, breíte uile na beata ro. Agus
 nuair arióir an éainnt rin éadair irteac ra teampul 21
 go moó ar maidin agus bíodair as teagair.

Agus anran táiní an t-áiríogair agus na daoine
 a bí i n'foóir agus éruinníóir cómarle, agus
 reanóirí éainne íraéil go léir, agus cuiread
 fíor oíra cun an príorún, go ttabairí éúca iad. 22
 Agus ní bfuadadair ann iad, agus éadadair tar n-air
 agus o'innreóir ran, agus duiradair: fuadamaí 23
 an éairíar tñnta go éruinn agus an luó coimeáóca
 'n-a fearaí as na dóiríó, ac nuair a o'oróalamair
 an éairíar ní bfuadamaí éainne irteí. Nuair arió 24
 oíriceac an teampul agus uáctaráin na ríogair an
 éainnt rin bí ionga oíra caó a bí imíóe ar na príorún-
 aí. Le n-a linn rin táiní duine agus duairt ré 25
 leó: Féac, na fir úó a cuireadair ra éairíar táio
 ríad n-a fearaí ra teampul as teagair na ndaoine.
 Anran o'imtí an t-oíriceac agus na fir a bí aise 26
 agus tug ré leir iad gan *éigean, óir bí eáglá na

rḡiúrḡáladar iad aḡur túbḡadad leó san labairt
 i n-aon cor i n-ainim fóra. Ansan do cuireadad
 éun riubail iad. Ac d'ímteḡadad ran a' ḡadad na 41
 cómhairle aḡur átar ortá toirḡ san tuḡeab san
 b' fíú iad tarcuirne ábairt dóib le fulang mar
 ḡeall ar ainim fóra. Aḡur níor ḡadadad i ḡcaiteam 42
 an lae so léir ac aḡ teagars na nḡaoine aḡur aḡ
 cḡaobḡḡaoile fóra Cḡiorc, ra teampul aḡur ó tḡḡ
 so tḡḡ.

CAIBIDÍOL VI.

An móḡḡeirḡad deoḡon dá n-oirḡoníú. Dóḡḡar Stíorḡán.

Aḡur inḡ na laetib rin, nuair a. bí uimḡ na nḡeir- 1
 ḡiobul aḡ toul i méio, d'eirḡ ceirḡiom do rna ḡréaḡ-
 aḡḡ i n-aḡaib na n-éabḡac, 'ḡá ḡáḡ so tḡḡḡí ḡaillḡḡe
 'n-a mbaintḡeacáib féin ra bḡḡitálam laetámáil *
 Ansan do ḡlaob an dáréaḡ na deirḡiobuil so léir 2
 i ḡceann a céile aḡur túbḡadad: Ní cuibe dúinne
 bḡiatar Dé d'fáḡaine aḡur fḡitálam bóro a déanam.
 Cuarḡaḡḡíḡ, d'á bḡḡḡ rin, a bḡáitḡe, ar dúr mearḡ 3
 féin, móḡḡeirḡad d'ḡeḡaib cḡeirḡeámnaḡa, aḡur iad
 lán de'n Spíoráio Naom aḡur d'eḡḡna, so ḡcuiream i
 mbun na h-oirḡe reo iad. Aḡur beimíḡ féin coitḡianta 4
 aḡ déanam úḡnuḡḡe aḡur aḡ fḡitálam an bḡéitḡ. 5
 Aḡur do áitḡ an áinnḡ leir an bḡobul so léir. Aḡur
 do tḡḡadad Stíorḡán, ḡear a bí lán de cḡeirḡeám aḡur
 de'n Spíoráio Naom; aḡur Pílib, aḡur Pḡocor, aḡur
 Nicánór, aḡur Tímón, aḡur Parnenar, aḡur Nicolár,
 ḡear a táinḡ cúca ó Antíoc. Tḡḡadad na fḡir rin 6
 i láḡair na h-Arpol, aḡur deir na h-Arpoil úḡnuḡḡe
 dóib aḡur cuireadad a lámá ortá.

Aḡur bí bḡiatar an Tḡḡearna aḡ fár aḡur uimḡ na 7
 nḡeirḡiobul aḡ toul i líonḡaire so móḡ i n-leḡúḡalem,
 aḡur bí cuallac móḡ de rna ḡaḡairt féin tar éir
 ḡéille do'n cḡeirḡeám.

* Ver. 1. "na ḡréaḡaḡḡ." ḡréaḡaḡḡ a tḡḡḡí ar na h-éabḡaḡḡ
 a ḡḡab aḡur do tḡḡab ra ḡréḡḡ.

8 ASUR BÍ STIOPÁN LÁN DE SÍÁRTA ASUR DE NEART
 ASUR É AS DÉANAM MÍBÚILTÍ ASUR ROLUÍOÍ MÓRA
 9 AMEARṢ NA NṢAOINE. ANRAN O'EIRIṢ OAOINE AIRTÉ
 AR AN RINAGÓIS AR A OTUGTAR RINAGÓIS NA LIBERTINEAC
 ASUR NA SCURÓNEAC ASUR NA N-ALCPRANTÓRINEAC ASUR
 NA NṢAOINE A TÁINIS Ó CILICIA ASUR Ó ÁRIA, ASUR BÍODAR
 10 AS ARAGÓINT LE STIOPÁN. ASUR NÍ RABODAR ÁBALTA
 AR FEARAM I N-AGAIÓ NA H-EAGNA ASUR I N-AGAIÓ NA
 11 RPÍORAIÖE LE N-A LABRABÓ RÉ. ANRAN CUIPEADAR RUAR
 OAOINE AIRTÉ CUN TEACṢ ASUR A RABÓ SUR AIRIṢODAR
 FEIN FOCAIL MARLUIGTEACA UAIÓ I N-AGAIÓ MAOIRE
 12 ASUR I N-AGAIÓ OÉ. DO SÍRÍORADAR AR AN SCUMA RAN
 AN POBUL ASUR NA REANÓIRÍ ASUR NA RSRÍBNEÓIRÍ ASUR
 DO RITEADAR I SCÉANN A CÉILE ASUR DO RUṢADAR AIR
 13 ASUR DO TUGADAR I LÁTAIR NA CÓMAIRLE É. ASUR
 CUIPEADAR RUAR FÍNNITE BRÉAGACA CUN A RABÓ: NÍ
 RTADANN AN DUINE RIN AC AS LABAIRTE CAINNTEANA MAR-
 LUIGTEACA I N-AGAIÓ NA H-ÁITE NAOMṢTA ASUR I N-AGAIÓ
 14 NA OLIṢE. ÓIR O'AIPIṢMAIR É 'ṢÁ RABÓ RO: OÉANFAIÓ
 ÍORA RO NARARIT LÉIRṢRÍOR AR AN ÁIT REO ASUR CUIP-
 15 RÍO RÉ AṢARÚ AR NA NÓRA A TUG MAOIR OÚINN. ASUR
 BÍ LUṢṢ NA CÓMAIRLE AS FEACÓINT ṢO OLUṢ AIR ASUR
 CONNACADAR ṢO RABÓ A SNÚIR MAR A DEAD SNÚIR AIRṢIL.

CAIBIDÍOL VII.

CAINNTE STIOPÁN OF CÓMAIR NA CÓMAIRLE; A MARTHA.

1 ANRAN OUBAIRTE UACṢARÁN NA RAGART: AN BṢUIL RO
 2 AMLAIO? OUBAIRTE REIREAN: A FEARA, A BRÁITRE ASUR
 A AITREACA, ÉIRTIÓ LIOM! DO TAIPEÁIN OIA NA GLÓIRE
 É FEIN O'ÁR N-ÁTAIR ÁBRÁHAM NUAIR A BÍ RÉ I MERO-
 3 POTÁMIA RAR AR CÓMNUIṢ RÉ I SCARAN, ASUR OUBAIRTE
 RÉ LEIR: ¹ "IMTIG AR DO TÍR ASUR Ó O'ṢAOLTAIB ASUR
 4 TAR IRTEAC RA TÍR A TAIPEÁNFAO DUIC." ANRAN O'FÁS
 RÉ TÍR NA SCALDÁEAC ASUR CÓMNUIṢ RÉ I SCARAN. ASUR
 NUAIR A RUAIR A AṢAIR BÁR O'AIPTIRIṢ RÉ É CUN NA TÍPE
 5 REO 'NA BṢUILTÍ-RE ANOIR I NṢUR SCÓMNUIṢE. ASUR NÍOR

τυς ρέ ρειλῶ οἰσρεάττα ὁῶ ἀνν, οἰρεαῶ ἀσυρ εἰρσέιμ
 τροῖζε, ἀέ το γεαλλ ρέ ῥο ὠταῶρφαῶ ρέ ρειλῶ να
 η-ἀίτε ὁῶ ρέιν ἀσυρ ὁ'ἀ ρῖοῦτ 'η-α ὠαῖῶ, ἀσυρ ῥαν
 μαε αἰζε. ἀέ οὐδαῖρτ ὠα λειρ: ¹ ῥο μβεαῶ α 6
 ρῖοῦτ 'η-α ῥσῶμννῖζε ι νουῦταις ἰαράττα ἀσυρ ῥο
 ῥσῦρρῖ ρέ ὠαορ-ρμαῶτ ἰαῶ ἀσυρ ῥο ὠταῶρρῖ ὠρῶ-
 ὠρῖαῶ ὠῶῖβ ἀρ ρεαῶ εἰτρε ῥεαῶ βλῖαν. ἀσυρ ἀν 7
 νῖρῖῖν ἀῥᾶ μβεῖο ρῖαῶ ρέ ὠαοῖρρε, ταῶρρφαῶρᾶ βρεῖτ
 ορῥα, ἀουῶδαῖρτ ἀν τῖζεαρῖα, ἀσυρ 'η-α ὠαῖῶ ραν
 τῖοῥφαῖο ρῖαῶ ἀμαῶ ἀσυρ βεῖο ρῖαῶ ἀῥ ὠεανανῖ ρεῖρῖῖρε
 ὠῶμῖρ ρα η-ἀίτ ρεο. ² ἀσυρ τυς ρέ ὁῶ κοῖρραῶ ἀν 8
 τῖμπαλλζεαρῖαῶ, ³ ἀσυρ μαρ ρῖν ὠε ῥεῖν ρέ ἰρᾶαε ἀσυρ
 ὠο ὠεῖν ρέ ἀν τῖμπαλλζεαρῖαῶ ἀρ ἀν τ-ῶῥτῖαῶ
 ἰᾶ, ἀσυρ ⁴ ἰρᾶαε ἰᾶῶῶ, ἀσυρ ⁵ ἰᾶῶῶ ἀν ὠᾶρῖεᾶῥ
 ρᾶτῖᾶρρε.

ἀσυρ τᾶῖνῖς ρορμαῶ ἀῥ να ρᾶτῖᾶρρεαῖῶ ὠο ἰῶρῖῖ 9
 ἀσυρ ⁶ ὠῖολαῶαρ ἔ ἰρτεᾶε ρα η-ἔῖρῖρτ. ἀσυρ βῖ ὠα
 λειρ, ἀσυρ ὠ'ῖμᾶρῥαῖλ ρέ ἔ ἀρ ῥᾶε ῥμᾶῖρ ὠ'ἀ ὠτᾶῖνῖς 10
 ἀρ, ⁷ ἀσυρ τυς ρέ ρᾶῶαρ ἀσυρ εᾶῥῖα ὠῶ ι ρῖῖῖῶ ρᾶρᾶῶ
 ρῖ να η-ἔῖρῖρτε, ἀσυρ ὠο ὠεῖν ρέ ὠᾶῥταρᾶν ὠε ἀρ ἀν
 ἔῖρῖρτ ἀσυρ ἀρ α τεᾶῥῖαε ρέιν ῥο λειρ. ἀνρᾶν ὠο 11
 τᾶῖνῖς ἀν ῥορτα ἀρ ἀν ἔῖρῖρτ ἀρ ρᾶῶ ἀσυρ ἀρ Ῥανᾶαν,
 ἀσυρ ῥῖμᾶῶτᾶν μῶρ, ἀσυρ ἡῖ ρᾶῖῶ βῖα λε ρᾶῥαῖλ ἀῥ
 ἀρ η-ἀῖτρεᾶῶῖῶ. ⁸ ἀσυρ νμᾶῖρ α ὠ'ᾶῖνῖς ἰᾶῶῶ ἀρῶαρ 12
 α βεῖτ λε ρᾶῥαῖλ ρα η-ἔῖρῖρτ εῖρρ ρέ ἀρ η-ἀῖτρεᾶῶ
 ἀνν ἀρ ὠτῖρ. ⁹ ἀσυρ ἀν ταρῖα τυρρρ ὠ'ᾶῖτῖν α 13
 ὠρῖτᾶρᾶῶ ἰῶρῖῖ ἀσυρ ὠο νῶῥταῶ α ῥῖνε ὠο ρᾶρᾶῶ.
 ἀνρᾶν ὠο εῖρρ ἰῶρῖῖ ρῖορ ἀρ ἰᾶῶῶ, α ᾶῥᾶῖρ, ἀσυρ ἀρ 14
 α ῥᾶοῖταῖῶ ῥο λειρ, εῖρρ ὠῖνε ὠεᾶῥ ᾶ'ρ τῖρῖ ρῖῥῖῶ.
¹⁰ ἀσυρ εῖμᾶῖῶ ἰᾶῶῶ ρῖορ ρα η-ἔῖρῖρτ, ἀσυρ ¹¹ ρμᾶῖρ 15
 ρέ βᾶρ, ἔ ρέιν ἀσυρ ἀρ η-ἀῖτρεᾶῶ. ἀσυρ ὠο τυῥᾶῶ 16
 ῥο ῥῖῥῖν ἰαῶ ἀσυρ ὠο εῖρρεᾶῶ ἰαῶ ρα η-ὠᾶῖς ¹² α
 ῥεανῖαῖς Ἀβραῖαμ ἀρ ἀῖρῥεαῶ ὁ μᾶαῖῶ ἡεμῶρ, μαε
 ῥῖῥῖν.

ἀέ νμᾶῖρ α βῖ ἀῥ τεᾶῥτ ἀμ να ῥεαῖῖαμῖα α ῥεαῖῖ 17

¹ Gen. xv. 13.⁴ Gen. xxv. 25.⁶ Gen. xxxvii. 28.⁹ Gen. xlv. 3.¹² Gen. xxiii. 16 ἀσυρ l. 5 ἀσυρ 13; 1ορ. xxiv. 32.² Gen. xvii. 10.⁵ Gen. xxix. 32 ἀσυρ xxxv. 22.⁷ Gen. xli. 37.¹⁰ Gen. xlviii. 5.³ Gen. xxi. 2.⁸ Gen. xlii. 2.¹¹ Gen. xlix. 32.

18 ʾOia ʾAbraham bi an t-rluoct tar ʾeir ʾoul i ¹ lionmaire
 19 na n-ʾEgipt, ʾSo ʾoti ʾsur ʾeiriʾ ʾi eile ʾa n-ʾEgipt
 20 maireʾoir. ² Sa n-am ran ireaʾ ʾo ruʾaʾ Maor,
 21 ʾsur ʾob ionmuin le ʾOia ʾe, ʾsur ʾo n-oileaʾ ʾa
 22 ʾaint ʾn-a maac aici fein. ʾSur ʾo muineaʾ ʾo Maor
 23 ʾaʾaib. Nuair a bi ʾe ʾaʾaʾo blian ʾʾoir ʾainiʾ
 24 maactnam i n' aigne ʾo ʾo ruʾaʾ ʾe ʾa ʾeʾaʾaint a
 25 ʾbraire, clann Ibraeil. ³ ʾSur ʾonnaic ʾe ʾeʾaʾoir ʾa
 26 ʾeʾanam ʾa ʾuine acu ʾsur ʾo ʾorain ʾe ʾe, ʾsur ʾein
 27 ʾe ʾioltar ʾa ʾon an t-ʾe ʾsur ʾeineaʾ an ʾeʾaʾoir ʾa,
 28 ʾmar ʾo buail ʾe an t-ʾEgipteaʾ. ʾSur ʾo mear ʾe
 29 ʾo ʾuigʾeaʾ a ʾbraire ʾo ʾaʾaʾaʾaʾ ʾOia ʾre n-a
 30 ʾaim fein, ruarʾailt ʾoib, ac nior tuigʾaʾar. ⁴ ʾar
 31 n-a maireac a bi cuʾainn ʾainiʾ ʾe ʾorʾa ʾsur ʾaʾ ʾa
 32 ʾroio, ʾsur ʾein ʾe ʾaraʾar ʾsur ʾioctain eatarʾa,
 33 ʾsur ʾubairt ʾe: A ʾeara, ʾr ʾbraire ʾib; ʾaʾ cuigʾe
 ʾaʾoib a ʾeile ʾorʾu? Ac an ʾear a bi ʾa ʾeʾanam
 na n-ʾeʾaʾora ʾa a ʾomaʾrain ʾo ʾiultuiʾ ʾe ʾo ʾsur
 ʾubairt ʾe: Ce ʾear tuʾa ʾʾ ʾpuiura ʾsur ʾʾ
 ʾreiteam ʾor ʾarʾcionn? An me maʾbu a ʾearann tu mar
 a maʾbuigʾir an t-ʾEgipteaʾ inʾe? Nuair ʾiriʾ Maor
 an ʾocal ran ʾo ʾeit ʾe ʾsur bi ʾe ʾn-a ʾeʾpuiʾe i
 ʾoir Maorian, ʾsur bi beirt maac aigʾe ʾa ʾir rin.
 ʾSur tar ʾeir ʾaʾaʾo blian ʾo ⁵ ʾairbeain aingʾal ʾe
 fein ʾo i ʾbraʾac cnuic Sina, i ʾarair ʾeine, i ʾoto.
 ʾSur nuair a ʾonnaic Maor an nio rin ʾo ʾainiʾ
 ionʾna ʾa, ʾsur bi ʾe ʾa ʾeaʾt i n' aice, ʾʾa ʾreiteiu
 ʾsur ʾo ʾabair ʾut an ʾigʾarna leir, ʾsur ʾubairt:
 ʾr mire ʾOia t'ataraʾ ʾOia Abraham, ʾsur ʾOia
 ʾraʾac ʾsur ʾOia ʾaʾoib. ʾSur ʾainiʾ ʾriteaʾla ʾa
 ʾMaor ʾsur nior leomaʾiʾ ʾe ʾeʾaʾaint ʾa. ʾSur

¹ exoo. i. 7.² exoo. ii. 2.³ exoo. ii. 12.⁴ exoo. ii. 13.⁵ exoo. iii. 2.

ʒoubairt an ʒigearna leir : Bain do bʒóʒa de t' coraid
mar ir talam naomta an dit 'na bʒuilir do fearain.
ʒs féacaint dom ir léir dom an cruadotan 'na bʒuil 34
mo pobul atá ra n-Éigipt, ʒsur do éloiréar a
ngéarʒol ʒsur tanaʒ anuar cun iad a o'fuarʒailt.
ʒsur tarrá anoir ʒo ʒcuiréad ra n-Éigipt tu.

An Maoir rin o'ár oiúltuigead nuair a ʒoubrao 35
leir : Cé ceap tura do pʒiúnra ʒsur do bʒeiteam ?
do cuir Dia uaid é 'n-a pʒiúnra ʒsur i n'fuarʒaltóir,
tʒé lámh an aingil a tairbeánao do ra ton. ¹ ʒuʒ 36
ré rin leir amac iad, ʒsur é ʒs déanam mʒibúilti
ʒsur poluioi i o'tir na n-Éigipte ʒsur ra mʒuir Ruaid
ʒsur ra bʒárac ar feao daeo blian. Iré an Maoir 37
rin ʒoubairt le clainn Iráeil : ² ʒóʒfaió Dia cúʒaid
faió o'búr mʒbáitʒib, mar mʒre ; éirtʒiú rʒb leir rin.
³ Sióé a bi ra n-eaʒlair ra n-uaiʒnear i bʒoóair an 38
aingil, do labair leir ar énué Sína ʒsur le n-ár
n-aiteaéaid ; do ʒlac bʒéitʒe na beata le tabairt
óuin. ʒsur ní déanfao ár n-aiteaéa rʒu air, 39
ac do oiúltuigear do ʒsur o'iompuiʒear a ʒcroiúe
ar an Éigipt, ʒsur oúbraoair le n-ʒaron : ⁴ ʒein 40
óuin uéite a uéio ʒs ʒluairéat rʒómainn ; óir an
Maoir reo a ʒuʒ amac a n-Éigipt rinn ní feao-
ramair cao 'tá mʒiʒte air. ʒsur ʒeineaoair ʒam- 41
ain mʒr na laetib rin, ʒsur ʒeineaoair ióbirt cun
an ionáʒ, ʒsur ʒeineaoair ʒáirʒeacár a n-obair a
lám féin. ʒsur o'iompuiʒ Dia ʒsur do leis ré oóib 42
beic ʒs déanam reirbʒre do rʒuaʒ neimie, mar atá
rʒrióbta i leabair na bʒáio : ⁵ Ar ʒeineaoair ofraíl
ʒsur ióbirt oóma ra bʒárac i ʒcaiteam daeo blian
a teaʒlac Iráeil ? ʒsur do ʒlacabair tabernacul 43
mʒoloc ʒsur réalt búr noé Rempam, ionáʒta a
ʒeineaoair le nbúr lámuib féin cun iad o'adʒao.
ʒsur airʒipeóeo rʒb tar ʒabilóm.

Bi tabernacul na fiaónaire ʒs ár n-aiteaéaid ra 44
bʒárac, fé mar a ceap Dia oóib nuair a ⁶ labair ré
le Maoir, ʒo noéanfao ré é do réir an macramla a
connaic ré. ʒsur do ʒóʒ ár n-aiteaéa, ʒsur léruir 45

¹ exod. vii. 8, ix. 10, ʒsur xi. 4. ² deut. xviii. 15. ³ exod. xx. 3.
⁴ exod. xxxii. 1. ⁵ amos v. 25. ⁶ exod. xxv. 40.

é agus tuasadar leó é irtead ra tír a bí as na seinte,
 agus díbir Dia iad ran ó aghaid ar n-aicnead, go dtí
 46 laete Dáibí, agus fuair ré rin fábar i láthair
 Dé, agus d'iair ré go bfaid ré tabernacul do
 47 Dia lácoib. Ac ir é Salomón a cuir ruar tís do.
 48 Ac ní h-1 noéantúr lámh a cómnuißeann an dúileam,
 49 mar a veir an fáir:† 1 Ir é neam mo cataoir ríogda,
 agus an talamh taca mo cor. Cad é an tís a d'eanfáir
 ríó dom, a veir an Tighearna, nú cá bfuil áit mo
 50 ruaimhir? Nác iad mo lámha féin a veir iad go léir?
 51 A luét na muineál rtuacac agus na s-croirde
 agus na scluar san timpallgearrad, tátaoi coit-
 éanta as cup i n-aghaid an Spioraid Naomh: Mar a bí
 52 búir n-aicneada, rin mar atátaoi-re. Cia'cu de rna
 fáiríó nár veir búir n-aicneada gearleanmáint air?
 agus cuireadar cun báir na daoine a tarthair doib
 tead an fíor-Doim reo a veineabair-re féin anoir do
 53 bpat agus do cup cun báir. Do glacabair an olís
 ó fírtalam na n-aingeal agus níor cóimeadabair an
 olís.

54 Nuair ariúdar an éaint rin do gearr ri an croirde
 55 acu agus bíodar as díorad a bfiacal cuise. Ac bí
 ré lán de'n Spioraid Naomh agus d'féad ré ruar inr
 na flathair agus connaic ré glóire Dé agus forá 'n-a
 fearam ar dearláim Dé, agus d'ubairt ré: Féad éim
 na flathair ar orsailt agus Mac an Duine 'n-a fearam
 56 ar dearláim Dé. Anran do cuireadar liú arto arta
 agus do cuireadar a lámha ar a scluaraib agus do
 57 ríadair i n-aonfead cuise, agus do comáineadar
 amac ar an scathair é agus gabadar do rna clocaib
 ann, agus cuir na fínnte a mbairt as coraib rin óis

† Iráir lxvi. i.

† Ver. 48. "ní h-1 noéantúr lámh," qrl. .i. níl aon gáó aise
 le tígíib cne agus ní féoir é dúndó lairtis oíob. Ac ra n-am
 gcéanna, ó cá ré san ceóia cá ré inr gac uile áit, agus i' tís i
 n ár oigíib cóim maic le gac áit eile. agus do cóimnuis
 críort, ra méio gur duine é, i oigíib, agus cá ré anoir ar é
 n-alcóraib.

ar a tucstí Saul. Agus ʒabʒar do rna clocaib 1 58
 Stiobán agus é as ʒlaobac ar ōia, agus: A ʒigearna
 ōra, ʒlac cuʒat m'anam! aʒipeaʒ ré. Anraʒ do 59
 leis ré é féin ar a ʒlúinib agus tudaite ré, do ʒut
 ar: A ʒigearna ná cuir an peaca ro i leit na tʒaoine
 reo! Agus nuair a b' an méio rin ráitʒe aige do
 tuit a cʒola air ra ʒigearna.

Agus b' Saul toilteanac cʒun a bair.

CAIBIDÍOL VIII.

na Samariʒánaigʒ oá h-iompʒó as pilib cʒun an cʒreioim agus
 an coillteánac oá bairteac aige.

Anraʒ do veineaʒ, inr na laetib 1 rin iʒe ana-ʒian 1
 ar an easlaire a b' i nlepiʒalem agus do rʒaipeaʒ na
 tʒaoine ʒo léir tʒé cʒriocaiʒ iʒuaeá agus Samariá, ac
 amáin na h-arpoil. Agus tʒʒ tʒaoine tʒiaʒa aige 2
 do Stiobán agus cʒaoineaʒar é ʒo móir. Ac b' léir- 3
 rʒrior as Saul 'á tʒéanam ar an easlaire, é as tʒul
 irteaʒ inr na tʒiʒtib agus rin agus mna aige 'á tʒarrac
 amac agus é 'ʒá ʒcʒur i mbraigʒoineaʒ.

Ac an muinntir a rʒaipeaʒ do ʒluaireaʒar rʒompa 4
 as cʒraobʒʒaoile bʒéitʒe ōé. Agus cʒuair pilib rior 5
 ʒo caʒair Samariá agus b' ré as cʒraobʒʒaoile cʒriort
 oáib rin. Agus tʒʒ na tʒaoine aige do cʒainnt pilib 6
 agus o'eiʒteaʒar leir do toil a cʒéile, mar cʒonnacaʒar
 na m'ibúilti a b' aige 'á tʒéanam. Mar b' a lán acu 7
 'na raib rʒrioraib tʒuailligʒte ionta agus ʒo h-im-
 tʒiʒoir arta as éigean ʒo h-ar. Agus a lán a b' 8
 millte agus a b' bacac do leiʒireac iad.

O'á bʒiʒ rin b' átar móir ra caʒair rin. Ac b' fear 9
 aite o'ar b' ainim Simón agus b' ré 'h-a ōraoi ra
 caʒair rʒoime rin agus é as meallaʒ muinntire Samariá.
 'ʒá rʒaʒ ʒur ōuine móir éigʒin é, agus tʒʒaʒ na tʒaoine 10
 ʒo léir, beas agus móir, cluar oá, agus veiriʒoir:
 Cʒmáct ōé é reo, an cʒmáct ar a tʒucʒar móir-

- 11 cōmāct. Aḡur o'ēirtioir leir, mar bīoḡar meallta
 12 lē n-a cūio ḡraoiḡeācta aige ar feaḡ aḡḡar. Ac
 nuair a cḡeioeāḡar ḡilīb aḡur é aḡ cḡaobḡḡaioile
 1 i ḡtaob ḡiḡeācta ḡé, ḡo baírteaḡ iāḡ, ioir fearraib
 13 aḡur mīā, i n-aíim iora Cḡioḡḡ. Anḡan ḡo cḡeio
 Símōn fēin aḡur ḡo baírteaḡ é, aḡur o'ḡan ré i
 bḡoḡair ḡilīb. Aḡur nuair a cíoḡ ré na mīḡḡūiltí
 o'ā nḡéanāḡ, aḡur na cōmācta ḡar na beairtaib, bíoḡ
 ionḡna aḡur alltact air.
 14 Anḡan o'airiḡ na h-Aḡpoil a bī i n-leḡḡḡralem ḡo
 ḡaib Samaría ḡar éir bḡéitir ḡé ḡo ḡlacāḡ aḡur
 15 cūireāḡar ḡeāḡar aḡur Eóin aḡ ḡḡaill oḡḡa. Aḡur
 nuair a ḡānāḡar ḡeineāḡar ḡuibe ar a ḡon, ḡo nḡlac-
 16 faḡoir an Spioḡaio Naoḡ. Óir ní ḡaib ḡaḡaite aige
 ḡór i n-aoinne acu; ní ḡaḡḡar ac baírḡḡe i n-aíim
 17 an ḡiḡearna iora. Anḡan ḡo cūireāḡar a lámā oḡḡa
 aḡur ḡo ḡlacāḡar an Spioḡaio Naoḡ.*
 18 Nuair a cōnnāic Símōn, āḡ, an Spioḡaio o'ā ḡab-
 airt ḡré ḡul ré lámā na n-Aḡpol ḡo ḡarraiz ré aḡḡeāḡ
 19 ḡóib, aḡur ḡuḡairḡ ré: ḡuḡaio ḡóḡḡa an cōmāct
 ḡan, i ḡḡeo, an ḡ-é ḡo ḡcūireāḡ mo lámā air ḡo nḡlac-
 faioḡ ré an Spioḡaio Naoḡ. ḡuḡairḡ ḡeāḡar leir, āḡ:
 20 Íoe ar ḡo cūio aḡḡio aḡur oḡḡ fēin, óir ḡo mēaraḡ
 21 ḡur fēioir ḡabairḡar ḡé o'ḡāḡail ar aḡḡeāḡ. Ní'l
 ḡáirt ná baínt aḡaḡra leir an nḡnó ḡo, mar ní ḡíreāc
 22 ḡo cḡoibe i láḡair ḡé. ḡéin airtḡiḡe, o'ā bḡiḡ ḡin,
 ḡa n-olc ḡo acā ḡéanḡa aḡaḡ, aḡur iair ar ḡia, fēāc-
 aint an maíḡḡí ḡuit an ḡmuíneāḡ ḡo a ḡáinḡ aḡ cḡoibe.
 23 Óir cīm ḡo bḡuilir i nḡombḡar fēirḡḡin aḡur fē
 24 cūibḡeāc an uilc. Aḡur o'ḡreāḡair Símōn aḡur
 ḡuḡairḡ: Cūirḡ-re bḡḡ nḡuibe cūn an ḡiḡearna ar

* Ver. 17. "ḡo cūireāḡar a lámā oḡḡa." Cūireāḡ na h-Aḡpoil ḡaoine ré lámā earboiz leir na lámā cūn oḡḡa, aḡur le ḡuibe ḡéanāḡ, aḡur leir ḡin ḡo ḡlacāḡ na Cḡioḡḡuibe an Spioḡaio Naoḡ. ḡan āḡḡar ḡo ḡlacaioir ḡḡḡḡa an Spioḡaio Naoḡ nuair a baírḡḡí iāḡ, ac ní ḡuḡḡí ḡóib an uair ḡin an ḡorlionḡact ḡḡḡḡa aḡur na ḡioḡlaici eile ḡin a ḡuḡāḡ ḡóib neair cūn an cḡeioḡḡ a ḡ'āḡḡáil ḡo h-oḡḡailḡe; ḡioḡlaici a ḡlacaioir 'n-a ḡiaio ḡan óḡ na h-earboḡaib i ḡacḡaimint ḡul ré lámā earḡuiz.

mo fion ionur ná tiocfaid orm don níó de rna neitid
rin atá fáilte agaid.

Agur tanaodar-ran ear n-air go Ierúsaleim ear 25
eir briadar an Tighearna do deardad agur do labhairt,
agur deineadar craobhghaoile tré n-a lán de éiríochaid
na Samariánach.

Anran do labhair ainseal an Tighearna le Bilib agur 26
dubhairt ré: Eirigh agur imtigh ó dear cun na n-aice
'na bfuil an bótar ó Ierúsaleim go Sára; ir fárad
an áit. D'eirigh ré agur o'imtigh ré. Agur féad, 27
bí fear ó Étiópia, coillteánach cómachta le banrígin
Étiópia, le Canthacé, fear a bí or cionn a raiobhri
go léir aici, agur bí ré ear eir teadt go Ierúsaleim
cun Dia o'adrad; Agur bí ré ag dul ear n-air agur 28
é 'n-a ruidé 'n-a carbad, agur Iráiar fáid aige o'á
léige. Agur dubhairt an Spioraid le Bilib: Imtigh 29
anonn agur cuir tu féin i n-aice an carbad rin.
Táinig Bilib i n'aice agur o'airigh ré é ag léige Iráiar 30
fáid, agur dubhairt ré: An dóig leat a' dtuigean
tú an níó atá agat o'á léige? Dubhairt reirean: 31
Agur conur ir féidir dom é tuirgint mura dtair-
beánad duine éigin dom é? Agur o'iarh ré an Bilib
dul ruar agur ruidé i n'aice. Agur ruidé an áit de'n 32
rghriúir a bí aige o'á léige: ¹Do reolad cun a
marbta é mar a reolfi caora; agur, an nór an uain
a bead gan sut i látar a deardóir, níor orghail ré
a beal i n-úmluigeadt do tórad uaid a bheit- 33
eamantair. Cé neórfaid a geinealach? Óir tóghar a
beata de'n dtalam. Agur o'fneadhair an coill- 34
teánach agur dubhairt ré le Bilib: Atcuingim ort cia
air go labhrann an fáid an cainnt rin? an air féin nú
an an duine eile? Anran o'orghail Bilib a beal agur 35
turnuigh ré leir an rghriúir rin agur do craobhghaoil
ré fóra dó. Agur, ag cur na rlige díob dóib tán- 36
adar mar a raib uirge, agur dubhairt an coillteánach:
Féad an t-uirge, cad 'tá am corgh air go mbairtfi me?
Ad dubhairt Bilib: Má éiríodann tú do' éiríod go 37
n-iomlán ní muidé é. Agur o'fneadhair reirean agur

38 ουβαιρτ: Cπειοιμ ζυρ β'έ Mac Oé Iopa Cπίορτ.* Αζυρ
 ο'όρτουιζ ρέ αν καρβαο το ρτορ αζυρ τήιρλινζεαοαρ
 39 αραον ρα η-υιρζε, Ριλιβ αζυρ αν κοιλλτεάναο, αζυρ το
 βαιρτ ρέ έ. Αζυρ ηυαιρ α τάναοαρ ανίορ αρ αν υιρζε
 ο'φιαοαιζ Σπιοραιο αν Τιζεαρνα Ριλιβ αζυρ ηί ρεαοαιο
 αν κοιλλτεάναο α τuille έ. Αο ο'ιμτίζ ρέ α βόοαρ ρέηη
 40 αζυρ άοαρ αιρ. Αζυρ το ριαρβαο Ριλιβ ι η-Απότορ αζυρ
 ζλυαιρ ρέ τρίο αν οτιρ αζ αραοβρζαοιλε αν τσοιρζεήλ
 ιηρ να ααοαραοαιβ ζο λέιρ έυν ζο οτάηιζ ρε ζο
 Καέραρεα.

CAIBIOIOI IX.

ιομπαίλ πόιλ έυν αν έπειοιή, αζυρ α οίοζραρ. ένέαρ ο'ά
 λειζεαρ αζ Ρεαοαρ, γ ταιβιτα οά τοζαητε αιζε όη ηβάρ.

- 1 Αζυρ τάηιζ ¹ Saul, αζυρ έ αζ ρίορ-ρέιρε βαζαρτα
 βαιρ ι η-αζαίο οειρζιοβυλ αν Τιζεαρνα, αζ τριαλλ αρ
- 2 ρρηνήρα να ραζαρτ, Αζυρ ο'ιαρρ ρέ αιρ λειτρεαοα
 ταβαιρτ οό ζο Oamarcur, έυν να ρηαζόζ, ι οορεό
 οά βραζαο ρέ αον οαοιηε, ριρ 'ηά ηηά, οε 'η τρλιζ ρηη,
 ζο οταβαρραο ρέ λειρ ιαο ζαβτα ζο Ιερύραλεη.
- 3 ² Αζυρ αζ κυρ να ρλιζε οέ οό το τάρλα ζο οτάηιζ
 ρέ ι ζοόηζαρ το Oamarcur, αζυρ ζο η-οβανη το Ιαρ
- 4 ρολυρ ό ηεαή 'η-α τήμυλ. Αζυρ τuit ρέ έυν ταίηη
 αζυρ ο'αιρζ ρέ αν ζυτ ζά ράο λειρ: Α Saul, α Saul,
- 5 ααο έυιζε ζο βρuiλρ αη ζέαρλεαηήαιητ? Αζυρ
 ουβαιρτ ρειρεαη: Cια η-έ τυ, α Τιζεαρνα? αζυρ ειρεαη:
 Μιρε Ιορα 'ηα βρuiλρρε αη ζέαρλεαηήαιητ, ιρ κυαίο
- 6 ορτ βειτ α' ρρεαουίοι ι η-αζαίο αν ρρiοαιρε. Αζυρ
 ουβαιρτ ρειρεαη αζυρ έ αζ κυτ λε η-υαοβάρ: Α Τιζ-

¹ ζαλ. ι. 13.

² *Infra* xxii. 6, xxii. 10, xxvi. 12; ι Cor. xv. 8, 2 Cor. xii. 2.

* Ver. 37. "Μά έπειοεαηη τή οο' έρiοιθε ζο η-ιοηλάν," γρλ.
 ιρ ηιηις ηά η-αιηιηηίζεαηη αν ρζρiρτiύιρ αο αον έεαηηι εηηάηη
 οα ρηα ηεόηαιβ ρηαοταηαοα, ηαρ α οειητεαρ αηρo, .ι. επειοεαηη,
 βίοο ζο βρuiλ ηεόηη ειλε ααά ρηαοταηαο έόηη ηαιε, .ι. οόλάρ
 επiοιθε αζυρ οόοαρ αζυρ ζρiάο το Oia. Αο βειρεαηη επειοεαηη
 λειρ ιοηλάνηε επiοιθε, αζυρ ζαο αον ρυο ααά ρηαοταηαο έυν
 ρλάνυιζτε.

earna, cao iʀ coil leac a d'eanfaimn ? ʒsur duðairc 7
an Tiʒearna leir : Eirig ʒsur imtiʒ iʀteac ʀa caðair
ʒsur neorʀar ʀa n-ait ʀin duic cao tã ʒʒac le
d'eanam. ʒsur na ʀir a bi le n-a coir biotar 'n-a
ʀearam ʒsur uacðar opca, ʒsur iao ʒʒ eirteact leir
an nʒuic ʒsur nã ʀeacadar doinne. ʒsur d'eirig 8
Saul de'n calam ʒsur d'orʒail ʀe a ʀuile ac ni ʀeacair
ʀe don nið. ʒsur do ʀuʒadar ar lãim air ʒsur do
ʀeoladar iʀteac i nDamarcur é. ʒsur bi ʀe anʀan 9
tri lã ʒan maðarc, ʒsur nior caic ʀe bia 'nã deoc.

ʒsur bi i nDamarcur duine de d'eirʒiobulair an 10
Tiʒearna ʒsur Ananias ab ainim dó, ¹ ʒsur duðairc
an Tiʒearna leir, i n-airling : a Ananias ! ʒsur
duðairc ʀeirean : Tãim anro, a Tiʒearna ! ʒsur 11
duðairc an Tiʒearna leir : Eirig ʒsur imtiʒ ʒo dci
an tʀrãio ar a dciʒtar an Dipeac, ʒsur loirʒ, i dciʒ
lũðair, ʀear ó Tarrur ʒur b'ainim dó Saul ; mar,
ʀeac, tã ʀe ʒʒ ʒuide d'é. (ʒsur connair ʀe an ʀear d'ar 12
b'ainim Ananias ʒsur é ʒʒ teact iʀteac ʒʒ tʀiall air
ʒsur ʒʒ cur a lãime air cun maðairc a caðairc dó.) ac 13
d'ʀeacʒair Ananias : a Tiʒearna, d'airiʒear i dcaob
an ʀir ʀin, ó n-a lãn, méio na n-olc acã d'eanca aige
do d'naoini i n-Ierúŕalem : ʒsur tã úʒtarãr anro 14
aige ó uacʀarãnaib na ʀaʒairc cun na n-daoine a
ʒlaodann ar t'ainimpe do ʒabãil. Duðairc an 15
Tiʒearna leir : Imtiʒ opc, óir iʀ ártac coʒca an ʀear
ʀan ʒʒamʀa cun m'ainime bʀeic i lãðair ʒeinte ʒsur
riʒte ʒsur clainne Iʀraeil. Mar tairbeánʀara dó 16
cao iao na n'eite móra acã le ʀulãʒ aige ar ʀon
m'ainime. ʒsur d'imtiʒ Ananias ʒsur cuair ʀe 17
iʀteac ʀa tiʒ ʒsur cuir ʀe a lãim air ʒsur duðairc
ʀe : a Saul, a bʀãðair, an Tiʒearna iora a tairbeain
é ʀeim duic ar an ʀliʒ ʒsur tu ʒʒ teact, do cuir ʀe
mire cuʒac ionur ʒo bʀeicʀã ʒsur ʒo lionʀi de'n
Spioraird naom tu. ʒsur lãicʀeac do tuic mar 18
beac ʒãinni d'ã ʀuilib ʒsur ʀuair ʀe a maðarc ʒsur
d'eirig ʀe ʒsur do bairteac é. ʒsur caic ʀe bia 19
ʒsur tãmriʒ neart dó. ʒsur d'ʀan ʀe ʀaint laetanta
i bʀocair na n-d'eirʒiobul a bi i nDamarcur.

¹ *Infra* xxii. 12.

- 20 Agus láirthead, iní na rinagógaib, bí ré as sean-
 21 móin i n-ádh íora, sur b' é Mac Dé é. Agus bí
 uachtár ar a raib as éirthead leir, agus deiridí:
 Nác é seo an fear a bí as déanamh íde i n-Ierúsaleim ar
 an muinntir a glaothad ar an ainim rin, agus nác é
 22 gnó a tug anso é ná cun iad do bheir leir gabta as
 triall ar uachtaránaib na ragar? Ac bí Saul as
 neartú go móir agus é as cur na n-Iúda ar mear-
 aíde, a raib i n-Damarcus díob, toirg é beir gá deim-
 niú sur b' é rin an Críost.
- 23 Agus nuair a bí a lán laetanta caitte dein na
 Iúdaigh a beartú, do toil a céile, go marbódair é.
 24 Ac do fuair Saul eolur ar iad a beir ar a tí. ¹ Agus
 bí lucht cimeáda acu ar na geataib do ló agus d'oiúce,
 25 cun go marbódair é. Ac do tóg na deirgiobuil é
 ra n-oiúce agus cuirtheadar ríor de dhruim an falla
 26 é i gcireán. Agus táinig ré go Ierúsaleim agus
 meir ré dul leir na deirgiobuil, ac bí eagla acu go
 léir roimí agus ní creidfidí sur deirgiobul é.
- 27 Ac do tóg Barnabas é agus do rug ré as triall ar
 na n-Arpoil é agus d'innir ré díob conur mar a
 connaic ré an Tighearna ar an rlig agus sur labair ré
 leir, agus conur mar a dein ré obair calma i n-ainim
 28 íora, i n-Damarcus. Agus bí ré 'n-a bfochair, as
 gabáil amac agus as gabáil irthead i n-Ierúsaleim
 agus obair calma aise 'a déanamh i n-ainim an Tighe-
 29 earna. Do labrad ré mar an gcéadna leir na sein-
 tib agus bíod ré as díorpdíthead leir na Sreagais;
 30 agus bíodar ran a d'iarraid é cur cun báir. Fuair
 na bráithre an níó rin amac agus do rugadar go
 Caerárea é agus cuirtheadar ar ran go Carrur é.
- 31 Agus bí ríotcáin as an eagla ar fuir Iúdaea go
 léir agus ar fuir Sílaili agus Samaría, agus bí rí as
 dul ar aghaid as gluairthead i n-eagla an Tighearna,
 32 agus í dá líonad le rólár an Spioraid Naomh. Agus
 do tárla, nuair a bí Peadar as tabhairt a cuairt ra
 tímpal oíche, go dtáinig ré cun na naomh a bí 'n-a

ḡcomnuige i lioṁa. Aḡur fuaip ré ra n-áit rin tuine 33
 t'ár b'ainim Énéar, a bi ḡan lút a ḡeas aḡur a bi ar
 a leabaid ar fead oót mblian. Aḡur toubairt Peadar 34
 leir: A Énéir, tá an Tiḡearna fōra Críort as tabairt
 rláinte tuit. Eirig aḡur córuig tō leabaid! Aḡur
 t'eirig ré láitread. Aḡur connaic muinntir lioṁa ḡo 35
 léir é aḡur muinntir ḡaróna, aḡur t'iompuigṁar cun
 an Tiḡearna.

Aḡur bi i n-loppé bantoirḡiobul aḡur Taibita ab 36
 ainim tōi, nú, ar míniú, Dorcar. Aḡur bi a lán deas-
 ḡniomartā aḡur a lán dearca aici rin 'á déanam. Aḡur 37
 tō tárla inr na laetib rin ḡur buailead breóite i
 aḡur ḡo bfuair ri bár. Aḡur tō niḡṁar i aḡur cuir-
 eadā ra treómpa uaṁtaraṁ i. Ac, ó bi lioṁa cóm- 38
 ḡaraṁ tō loppé aḡur ḡur airig na deirḡiobuil
 Peadar a beir ra n-áit rin, cuir-eadā beir feap
 cuige 'ḡá ráṁ leir: Ná déin niḡnear ḡan teadṁ as
 triall orainn. Aḡur t'eirig Peadar aḡur táinig ré 39
 leó. Aḡur nuair a táinig ré ann tō ruḡadā ruar
 é ḡo tōi an reómpa níor, aḡur bi na baintreadā 'n-a
 rearam 'n-a tímpal aḡur iad as ríle deór aḡur iad
 as tairbeáint na ḡcótaí aḡur na mball éadaiḡ tō
 a deinead Dorcar tōib. Anran tō cuir Peadar na 40
 daoine ḡo léir amaṁ ar an reómpa aḡur tō leis ré é
 réin ar a ḡlúiniṁ aḡur dein ré úrnuigṁe, aḡur t'iom-
 puig ré cun an cuir aḡur toubairt ré: A Taibita,
 eirig! Aḡur t'orḡail riri a rúile aḡur connaic ri
 Peadar aḡur t'eirig ri aniar. Aḡur tūḡ ré a lám 41
 tōi aḡur cuir ré 'n-a rearam i. Aḡur tō ḡlaoiṁ ré
 irtead na naoim aḡur na baintreadā aḡur tūḡ ré
 ruar tōib i 'n-a beataiṁ. Anran tō n-innread é ar 42
 fuaid loppé ḡo léir aḡur tō creid a lán daoine ra
 Tiḡearna. Aḡur tō tuit amaṁ ḡur fan ré mórán 43
 laetanta i n-loppé, i tōiḡ fir ḡur b' ainim tō Símon,
 feap leatāir tō learú.

CAIBIDÍOL X.

Cornélius o'á glacad írteac sa n-eaglais. Airling pearsaí.

- 1 Ac bí i gCaeraraea fear n-ar b'ainim do Cornélius,
taoirteac céad ar an mbuidín airm ar a dtugtar
- 2 an Eadáilead, fear dia-da n-a paid eagla Dé air féin
agus ar a teaghlac, do tugad mórán dearcad uaid do
rna daoine, agus a bíd ag suib Dé coitcianta.
- 3 Do connaic an fear san. i n-airling. go soiléir,
tuairim an naomad trát sa lá, ainseal ó Dia ag
teacht cuige írteac, agus dubairt an t-ainseal leir:
- 4 A Cornélius! Agus dubairt reirean, agus é ag
féadaint air agus eagla mór air: Cad é rin, a Tise-
earna? Agus dubairt ré leir: Taid t'úrnuigte
agus do déiric imigte ruar, i scuimne, i láthair Dé.
- 5 Agus anoir cuir rir go loppé agus glaoib cúsat
- 6 Símon, ar a dtugtar Pearsaí. Tá ré ar lóirín
i dtig Símon, fear leatigte leatair, n-a bfuil a
tig ar bhuac na faraise; neórfaid ré rin duit cad 'tá
- 7 le déanamh agat. Agus nuair a d'imtis an t-ainseal,
a bí ag caint leir, do glaoib ré cuige beirt o'á teag-
lac féin agus fear airm n-a paid eagla an Tisearna
- 8 air, daoine a bí úmal do. Agus o'innir ré doibh sac
nib agus cuir ré go loppé id.
- 9 Amáireac a bí cúgaimn, agus iadran ag cur na
rlige doib agus ag teacht cun na cathrac, tuairim
an rémad trát, cuaid Pearsaí ruar i n-uactar an
- 10 tise cun úrnuigte déanamh. Anran táinig ocrar air
agus ba mian leir bia do caiteamh. Agus an fad a
bíodar ag ollmú an bíd do táinig támhéal air.
- 11 Connac ré na flatair ar ordaile agus ártac, mar a
béad bairlín ana-mór agus i o'á leigint anuar, le n-a
- 12 ceitpe cúinnib, ar na flatair cun an tailim. Agus
bí uirt an uile fadgar ainmigte ceitpe scor, agus
- 13 piartaí, agus éanlaite an déir. Agus do labair
- 14 sut leir: Eirig, a Pearsaí, agus maid agus it! Ac
dubairt Pearsaí: Nár leigib Dia go ndéanfaimh san, a
Tisearna, óir níor itear miam bia coitcían ná bia
- 15 neamh-élan. Agus do labair an sut airt leir: An

níó a glan Dia ná tabairpe coitcían air! 'Do veinead 16
ran trí h-uair ar a céile agus anran do tógad an
t-áirde ar n-air irtead iní na flatair.

Agus an fáid a bí Peadar 'sá breicniú i n' aigne cad 17
é an rásar an raobair ran a connaic ré, féad, bí na rín a
cuir Cornéliur uaid 'n-a fearaí ag an n-óruir, 'sá fíar-
raige cá raib tís Símon. Agus do glaothadair agus 18
o'fíarraiğthad an raib Símon ar a t-ugtar Peadar,
ar lóiróin ra tís. Bí Peadar, ámtad, ag cuimneam 19
ar an airtlín agus tuidairt an Spioraid leir: féad,
tá triúr fear ad' lóir. Eirís, dá b'ís rín, agus 20
imtis ríor agus gluair leó, óir ír mire cuir cúgat
iad. O'imtis Peadar ríor cun na b'fear agus tuid- 21
airt ré: féad, ír mire adá uaid: Cad cuige go t-án-
adair? Agus tuidraodair-ran: Cornéliur, an taoiread 22
céad, fear adá ríoraonta úmal do Dia agus go b'fuil
meaf mór ag na lúdaís go léir air, fuair ré f'feara
ó aingeal naomta 'sá ráb leir ríor a cuir oirta cun
a tige agus éirtead le cainnt uait. 'Do ruğ ré irtead 23
iad anran i gcóir na h-óir. Agus o'eirís ré
amáiread a bí cúgáinn agus gluair ré i n-aonfead
leó, agus cuaid raint de rna b'ráirib ó loppé le n-a
coir.

Cuaid ré irtead i gCaerapéa an lá 'n-a diad ran, 24
agus bí Cornéliur ag feiteam leó agus a glolta agus
a cáirde cruinniğte aige. Agus do tárla nuair a 25
táinig ré irtead go t-táinig Cornéliur 'n-a coinnib
agus gur fléad ré agá coraib 'sá onórú. Ad do 26
tós Peadar ruar é agus tuidairt ré: Eirís! Duine
iread mire féin, leir. Agus táinig ré irtead ra tís 27
agus é ag cainnt leir, agus fuair ré an mórcaid
daoine cruinniğte irtis,

Agus tuidairt ré leó: Ír eól daoib' conur mar 28
ír urğráin o'fear lúad baint ná comluadair a
t-éanam le cine iarda, ad do táirbedin Dia t-óir
gan coitcían ná neamglan a tabairt ar don duine.
Dá b'ís rín, cóm luad agus a cuiread ríor oim 29
tánağ gan rtao. Fíarraiğim, uime rín, cad cuige
gur cuireadair ríor oim?

Agus tuidairt Cornéliur: Ceirpe lá ó rín, go t-ici 30

an uair reo, bíor am tís um an naomáð trát aḡur
me aḡ ḡuibe, aḡur féac, do fearaim fear ar m'aḡaio
31 amac aḡur éadac ḡeal air aḡur duḡairt ré: A Cor-
néliur, tá éiríte le o' ḡuibe aḡur tá cuimne ar do
32 déire i látair Dé. Cuir fíor ḡo loppé, dá brís rin,
ar Símon ar a oḡuḡtar Peaḡar: tá ré ar lóirḡin
i oḡis Símoín, an fear leaḡuḡte leaḡair, i n-aice na
33 faraige. Anran do cuirear fíor orḡra láitḡeac aḡur
ir maiḡ an teaḡt aḡaḡra é. Aḡur táimio ḡo léir
anro anoir do látair cun éirteaḡt le ḡac uile níð
a o'óḡuḡis Oia ouit.
34 Anran o'orḡail Peaḡar a béal aḡur duḡairt ré:
ir léir dom le fírinne ná féacann Oia do ¹ fear-
35 rain reaḡar peaḡra, ac ḡo bréacann ré do'n t-é
rin, inḡ ḡac cine, 'na mbíonn a eaḡla air aḡur a oein-
36 eann fíoraontaḡt.* Do cuir Oia an bḡaḡar cun
clainne írḡaéil, aḡ fósairt ríotḡána tré Íora Críort,
37 (riné ir Tiḡearna ar ḡac uile níð): ir eól oaoibre
an focal a labḡaḡ ar fúro lúdaéa ḡo léir, ² óir do
ḡurnuḡs ré ó ḡailili tar éir an bairte a cḡaobḡḡaol
38 Eóin: Íora ó Naḡaret: conur mar do onḡ Oia é
leir an Spíoraio Naom aḡur le cómaḡt, aḡur ḡur
ḡluair ré aḡ oéanam tairḡte aḡur aḡ leiḡear na
nḡaoine a bí fé annḡmaḡt an diaḡail, toirḡ Oia beirḡ
39 leir. Aḡur ir fínnite rinne ar ḡac níð oár oein ré
i ḡcríḡ na nlúdaḡ aḡur i n-leḡúralem, ḡur cuireaḡ
40 cun báir é 'oá cḡoḡaḡ ar an ḡcrann. Aḡur do tós
Oia ó'n mbár é an tḡear lá aḡur ḡuḡ ré le feirḡint

¹ Deut. x. 17; ² Par. xix. 7; Iób xxxiv. 19; Eadḡa vi. 8; eccl. xxxv. 15; Róm. ii. 11; ḡal. ii. 6; i Peaḡ. i. 17.

² Lú. iv. 14.

* Ver. 35. "ir ḡac cine." ḡrl., .i. ní lúdaḡs amáin ac ḡeinte leir, pé cine ḡur oíob íao, acá tairḡneaḡac i látair Dé, má tá eaḡla Dé orḡa aḡur má oeinro ríao oeaḡ-oibreacá. ac tuiḡtear i ḡcóḡnuḡs náḡ fúlair oóib an cḡeiream fírinneaḡ a beirḡ acu, óir "ḡan cḡeiream (aoeir pól naomḡa, Eab. xi. 6) ní féoir Oia do íáraḡ." Seacain, o'á brís rin, an ḡuinnḡir a oeir, a' brís na cainḡte rin, ḡur féoir do luḡt ḡac cḡeioim beirḡ tairḡneaḡac i látair Dé. Mar ó náir éainḡs ó Oia ac an cḡeiream fírinneaḡ, ir léir ḡur ó aḡair an éitḡ acá ḡac cḡeiream fállra, aḡur náḡ féoir oóib ḡan beirḡ mítaḡneaḡac i látair Dé na fírinne.

é, ní 'do'n pobul go léir, ac o'fínnitib a bí ceapáite 41
 as Dia roim ré: 'dúinne, a cáit bia asur deoc i
 n'focáir tar éir eiríste 'do ór na mairb. Asur 42
 o'órúis ré 'dúinn cpaob'gaoile 'deanam 'do rna
 daoine, asur fiaónaire 'deanam air sur b'é féin atá
 ceapáite as Dia cun beic 'n-a bpeiteam ar beoib
 asur ar mairbáib. ¹ Ir air reo a 'deinid na fáide go 43
 léir fiaónaire, sur i n'ainim-rean atá maiteamnadur
 peacáí le fáil as gac doinne a cpeideann ann.

An fáid a bí Peadar as ráb na cainnte rin 'do túir- 44
 ling an Spioraid Naomh ar a raib as éirteact leir an
 mbriatár. Asur luic an timpallgearrta a táinig 45
 i n-aonfeact le Peadar, bí uatbár orá a ráb sur
 táinig gárrta an Spioraid Naomh ar na geintib. Mar 46
 bíodar as éirteact leó as labairt na 'deangtada asur
 as mórad Dé. Anran o'fpeasair Peadar: An 47
 féidir o'doinne an t-uirge cimead uainn rar a
 mbairtí na daoine reo atá tar éir an Spioraid
 Naomh a glacad cóm maic linn féin? Asur o'órúis 48
 ré iad 'do bairte i n-ainim an Tigearna Íosa Críost.
 Anran o'iarraodar air fanmáint 'n-a b'focáir raint
 laetanta.

CAIBIDÍOL XI.

Peadar gá táirbeáint go raib an ceart aige 'á 'deanam nuair
 a bí ré as glacad na ngeinte irteact ra n-eaglaí. Iompóó a
 lán i n-antioch.

Asur o'airis na n-arpoil asur na b'ráitpe a bí i 1
 n-lúdaea sur glac na geinte, leir, briatár Dé. Anran 2
 nuair a cuaid Peadar ruar go Ierúsalem bí luic
 an timpallgearrta as aignear leir, Asur deiridí: 3
 Cad cuige 'duic dul amearg daoine gan timpall-
 gearrad orá asur bia cáiteam 'n-a b'focáir? Asur 4
 turnuis Peadar asur o'innir ré an rgeal 'doib trío
 ríor, mar reo

Bíor i gcaitir loppé as 'deanam upnuishte asur 5

- táinig táimnéal oim ašur connac aipling, ártac map
beaó bairlin mór o'á leigint anuap ar na flatair le
n-a ceitre cúinnib, ašur táinig an bairlin am' aice.
- 6 Ašur o'féadar irteac inti 'šá breitniú ašur connac
ainmnište ceitre scor an domain ašur beitióis
7 ašur piartaí ašur éanlaite an aéir. Anran o'airi-
ear sut 'šá ráó liom: Eirig, a p'eadair, mairb ašur
8 it! Ašur dubairt: Ní déanfaó, a Tigearna, óir
níor éuaíó bia coitcían ná bia neam-šlan am béalpa
9 riam fór. Ašur o'freadair an sut ar na flatair
an tarpa. h-uair: An níó a šlan Dia, ná tabairre
10 coitcían air! Do veinead an méio rin trí h-uairre
ar a céile ašur anran do tógaó na neite go léir ruar
11 inr na flatair airir. Ašur le n-a linn rin riúó aš
an otiš 'na raóar triúr fear a cuiread aš triall oim
12 a' Caerapéa. Ašur dubairt an Spioraio Naom liom
oul leó šan ceirt oim. Ašur éuaíó an reirear
brátar ro le m'coir, ašur éuamair irteac i otiš an
13 fir. Anran o'innir reirean oúinn conur map a
connaic ré, 'n-a tiš féin, ainšeal 'n-a fearam, ašur
go n'dubairt an t-ainšeal leir: Cuir fíor go loppé ar
14 Símon ar a otištar p'eadair, ašur labairfaíó ré leat
cainnt a raorfaíó tu féin ašur do teašlac go léir.
- 15 Anran nuair a turnuigear ar cainnt do túipling an
Spioraio Naom oirta fé map a túipling ré orainne
16 i otišar. Ašur cuimnišgear ar focal an Tigearna,
map adubairt ré: ¹Óein Eóin bairte le h-uirge ac
17 bairtfaí rióre leir an Spioraio Naom. Oá briš rin,
má tuš Dia oóibrin an šrárta céaona a tuš - ré
oúinne nuair a cpeideamair ra Tigearna íora Críort;
cia'p b'é mire go b'féadfaínn corš a cúir le Dia?
- 18 Nuair airiúdar an méio rin o'éirteadar, ašur
tušadar šlóire do Dia ašur dubairt: Seaó ac
tá aitišge cun na beata tabairta aš Dia do rna šein-
tib féin

- 19 Ašur na daoine úó a ršairpead map šeall ar an
otrioblóio i otaob Stiopáin do řiublaóar cóm
fata le řoenicé ašur le Cuppur ašur le h-Antioó,

¹ mat. iii. 11; marc. i. 8; lúc. iii. 16; eóin. i. 26.

gan an focal do labairt le h-aoinne ac le lúdaíḡ amáin. Ac bí cuio acu asur Cupriánaiḡ ab ead̃ iad̃ asur Cup- 20
 énéaca, asur nuair a cuadar irceac̃ i n-Ántioc̃ bíoir as cainnt leir na ḡréasaiḡ féin as tabairt eoluir ar an tTigearna f̃ora d̃óib̃. Asur bí lám̃ Dé leó asur 21
 do h-iompuiḡeac̃ cuio mór daoine cun cpeidm̃ an Tigearna.

Anran do táinig tuairis na neit rin cun a ḡcluar 22
 do luēt na h-easailre a bí i n-Ierúsaleḡ asur cuir-eadar Barnabar ḡo n-Ántioc̃. Táinig ré asur connaic 23
 ré an ḡrárc̃a ó Ųia asur bí átar mór air asur tús ré cómaile do rna daoine ḡo léir beit rearm̃ac̃ 'n-a ḡcroide asur leanm̃aint do'n Tigearna. Ųir fear 24
 f̃óḡanta b'eac̃ é a bí lán de'n Spioraid̃ Naom̃, asur de cpeideam̃. Asur do tugac̃ cuio mór daoine cun an Tigearna.

Anran do cuaid̃ Barnabar ḡo Tarrur as lort̃ 25
 Saul asur nuair a fuair ré é tús ré leir ḡo n-Ántioc̃ é. Asur tugadar bliain iomlán i ḡcómluadar na 26
 h-easailre ann, asur beineadar pobal mór do teasars, i t̃treó ḡur i n-Ántioc̃ a tugac̃ ar t̃cúir Crioḡc̃aid̃te ar na deirḡobuil.

Asur inr na laetib̃ rin do táinig fáid̃i ó Ierúsaleḡ 27
 ḡo n-Ántioc̃. Asur t̃eiriḡ tuine acu ran t̃ár 28
 b' ainim̃ asadur asur tús ré le cuirḡint, ó'n r̃pioraid̃, ḡo raib̃ ḡort̃a mór le teac̃t ar an r̃aoḡal ḡo léir, asur do táinig ran fé Claudiur. Asur do beartuiḡ 29
 na deirḡobuil, ḡac̃ aoinne do réir a ḡurcail, cadair a cur as t̃riall ar na b̃raic̃re a bí 'n-a ḡcómnuiḡe i n-lúdaéa. Asur beineadar ran. Cuireadar an 30
 cadair cun na reanóir̃i le Barnabar asur le Saul.

CAIBIDÍOL XII.

ḡearleannm̃aint h̃éróio. Peadar dá fuarḡailc̃ as aingal. Pionór ar h̃éróo.

Le linn na h-aim̃p̃ire céadna do cuir h̃éróo, an 1
 r̃í, a lám̃a cun uilc a t̃éanam̃ ar cuio de muinntir na h-easailre. Asur do mairb̃ ré Séamur, t̃ric̃air Eóin, 2
 le claid̃eam̃.

- 3 Anran, nuair a connaic ré sur taitn an gníomh ran
leir na lúdaíς ceap ré peadar leir do shabáil. 1
- 4 laetibh an aráin san giorc ab ead é ámtac. Do shuib
ré é agusur cuir ré i bpríorún é agusur cuir ré ceitre
ceatpáir de luét airm 'gá cimeáto, cun go dtadarrfao
ré i látair an pobuil é tar éir na cárga.
- 5 Anran bí peadar ra príorún, ré cimeáto, ac bí
úrnuiϑte ag dul ruar cun Dé ar a fion, san rtao, ó'n
easlaíρ go léir.
- 6 Agusur nuair a bí héroto cun é tabairt or cómaíρ
na ndaoine, bí ré an oirde céadna ran 'n-a luige
iōir beirt luét airm, agusur é ceangailte le dā rlabra.
Agusur bí luét cimeáto laρmuid de'n doρur ag cimeáto
7 an príorún. Agusur féac, do fearaím aingeal ó'n
o-Tigearna i n-aice leir, agusur do lar rōlur ra
treōmra, agusur do buail an t-aingeal ra cliatán é
agusur dūiríς ré é, agusur dubairt ré: Eiríς o'urcár!
- 8 Agusur do tuit na rlabraí dā lámuib. Agusur dubairt
an t-aingeal leir: Cuir umac do érior agusur do bprōga
Agusur do deir. Agusur dubairt ré leir: Cuir umac
9 do bpat agusur lean me. Agusur bí ré 'gá leanmáint
amac, agusur ní raib 'fior aige sur b'fior sur b'aingeal
a bí 'gá déanam; ac ir amlaib a ceap ré sur b'airling
10 a bí aige dā feirgint. Agusur cuadar tar an gcéad
luét fairé agusur tar an tarra luét fairé, agusur tán-
adar cun an geata iarainn, an geata cun na catarae,
agusur d'orgail an geata uairó féin dōib. Cuadar
amac agusur riúbluigeadar don trráio amáin, agusur
anran o'imtiς an t-aingeal go h-obann uairó.
- 11 Anran do táinig peadar cuige féin agusur dubairt
ré: Tá fīor agam anoir go fīor sur b'é an Tigearna
do cuir a aingeal cuϑam 'am fuargailt a' láim
héroto agusur ó gac níō 'na bfuil an pobul lúdae ag
12 rúil leir. Anran, ar a máctnam, táinig ré cun tiϑe
máire, mátaíρ Eōin ar a dtugti Marcúr, agusur bí
mórán daoine cruinnuiϑte ann agusur iad ag déanam
13 úrnuiϑte. Buail ré cómla an doρuir. Táinig amac,
14 'gá freagairt, cailín 'nar b'ainim di Rodé. Agusur
o'aitin rí gūt peadar, agusur le méio an átaíρ a bí
uirti níor orgail rí an doρur ac do rūt rí irteac agusur

o'innir rí go raib Peadar as an n-ospol. Dubhadar- 15
 ran léi: Ar buile ataoí. Ac duhairt riri sur b'fion
 é. Asur dubhadar-ran: Iré a ainseal atá ann. Ac 16
 do lean Peadar as bualaó. Anran nuair orsaladar
 asur connacadar é bi uatbár orca. Ac do baidir 17
 ré le n-a láim orca éirteact, asur o'innir ré doib
 conur a tug Dia amac ar an bphiorún é, asur du-
 hairt ré: Innir na neite rin do Séamur asur do rna
 braitrib! Asur cuair ré amac asur o'imtis ré go
 n-ait eile.

Nuair a táinig an lá bi céimigráó* nár beas imear 18
 na raigdiúirí i tcaob cad a bi imigte ar Peadar
 asur nuair a o'iarh Hérod é asur ná raib ré le 19
 fásail cuir ré ceirtú ar an lucc cimeáda asur
 o'orouis ré iad do cup cun báir, asur o'imtis ré
 rior ó lúdaea go Caeraráa asur o'fan ré ann.

Asur bi fear 20 ar cun muinntire Tuire asur cun 20
 muinntire Síodh. Tánadar-ran ámtac, do toil a
 céile, as triall air, asur deineadar muinntearar le
 blartur, fear reómpa an rí, asur o'iaradar riotcáin,
 coir 21 a oír féin a beit o'á cotú ó'n rí. Anran, lá a 21
 bi ceapaithe cuige, bi Hérod 'n-a fuidhe ra truide
 breite asur éadao ríogda uime asur dein ré óráio
 doib. Asur deirad na daoine, 'gá molaó: Ni 22
 guta na ó duine iad ac guta na ó dia éigin. Anran, 23
 láitread bonn, do buail ainseal an Tigearna é, coir 23
 nár tug ré an onóir do Dia, asur dein bró piartaí
 oé asur iad 'á o'ite, asur fuair ré bár.

Asur o'fár briatar an Tigearna asur do méad- 24
 úigeaó é.

Asur táinig Barnabar asur Saul tar n-air ó Ierú- 25
 ralem ¹ nuair a bi a bphitálam déanta acu, asur
 tugadar leó Eóin ar a tucgí Marcur.

¹ *Supra xi. 30.*

* .i. cup tpe céile

CAIBIDÍOL XIII.

Saul agus Barnabás o'á ḡcup amac as an spioraid n-aom. Seanmóiniú acu 'a déanam i ḡcuppur agus i n-antioch pírioida.

- 1 Ac bí ra n-easlaír, a bí i n-Antioch fáirí agus teas-
arḡóirí, ar a raib Barnabás agus Simón, ar a otuḡtí
Simón Dub, agus Lúciur an Cuirénac agus Manacén,
2 cómhálta héirí an tetrarc, agus Saul. Agus
bíodar as déanam ḡnóca an Tíḡearna agus as déanam
trorḡad agus duḡairc an Spioraid N-aom leó:
Deḡliḡiḡ cuḡam Saul agus Barnabás cun na h-oibre
3 o'á bfuilid ḡlacaithe asam Anran do deineadur
trorḡad agus únnuḡte agus cuiréadur a lámh orḡa-
ran agus cuiréadur cun riúḡail id.
- 4 Agus fé feólaḡ an Spioraid N-aom cuadur-ran
ḡo Seleucia, agus ar ran, ar faraise, ḡo Cuppur
5 agus nuair a tánadur ḡo Salamir bíodur as cpaob-
rḡaoile bḡeítir Dé i rnaḡóḡaid na n-lúac.
- 6 Agus bí Eóin acu ra treirbír, leir. Agus nuair a bí
an t-oileán ḡo léir riúḡalta acu cóm fada le Paḡor,
fuaradur oḡaoi áirite, fáir fallra, lúac ḡur
7 b'ainm do Bar-léur. Agus bí fé i bḡocair an
pḡóconruil, Seḡsiur Paullur, fear ciallmair. Cuir
fé rin fíor ar Barnabás agus ar Saul mar ba mian
8 leir bḡatár Dé do cloirint. Ac bí Elimar, an
oḡaoi, (óir ir mar rin a minḡtear a ainm) as cup
'n-a ḡcoinnib, a o'iarraib an pḡóconruil o'iompáil ó'n
9 ḡcpeirdeam. Ac bí Saul, (tá pól mar ainm air leir), lán
10 de'n Spioraid N-aom, agus o'féac fé air agus duḡairc
fé: Ó a fíir atá lán de ḡac feall agus de ḡac éiteac,
a míc an diaḡail a namair ḡac cirt, ná rḡaḡfáir de
flḡiḡtib o'ipeaca an Tíḡearna do cup bun or cionn?
11 Ac féac riné lámh an Tíḡearna anoir ort, agus beir
tú ad ḡall, agus ní feicfir an ḡrian, ḡo ceann tamail.
Agus le n-a linn rin do tuit rḡamall air agus doir-
ceacḡ, agus bí fé as cuarḡac 'n-a timpall féacaint
12 an bḡaḡad fé duine tadbarrad a lámh do. Anran
nuair a connaic an pḡóconruil an níḡ rin do dein fé
ionḡna de teasars an Tíḡearna agus do cpeir fé.

Agus cuairtíodh póil agus a muintir, ar luim, ó dháor 13
 go Beiré i bPamphilia. ¹ Ac o'imeis Eóin uata
 agus o'fíll ré go Ierúsaleim. Ac do cuairtíodh an cuir 14
 eile. ar aghaidh tré Beiré agus tanaíodh go n-Antioch
 i bPirithia agus cuairtíodh irtead ra trinaíodh lá na
 rabboíodh agus fuidheodh ann. Agus nuair a bhí 15
 léigeadh na tlighe agus na bfaíodh déanta cuir uachtaráin
 na trinaíodh teachtairteacht cúca 'gá ráth : A feara,
 a bhráithre, má tá aghaidh don cáinnit teagairis do'n pobul
 abairtíodh í.

Anran o'eiríodh póil agus bagair ré ciúnar le n-a 16
 láimh agus tuidairt ré :

A feara de fliocht Iiraeil, agus riðre go bfuil
 eagla Dé oraidh éiríodh liom ! Do toisg Dia an trleacta 17
 ro Iiraeil ar n-aicteacta agus o'aruidh ré an pobul
 nuair a bhíodh 'n-a gcóinnuige ² i tcalam na
 n-Éigipte agus tug ré amad ar an áit rin iad le ³ láimh
 cómacta. ⁴ Agus cuir ré ruar le n-ambéaraidh ar feadh 18
 daicad blian ra bfaíodh. Agus o'iois ré reacht gcineacta 19
 i tcalam Canaan agus ⁵ do painn ré orda-ran a gcuir
 tairim á cur ar éiríodh. ⁶ Agus 'n-a d'iaíodh ran. 20
 timpall ceitire céad agus caogad blian, tug ré
 breiteamain dóib, go dtí Samuél fáid. Anran 21
 o'iarraodh ní agus tug Dia dóibh Saul mac Cí, fear
 de tréibh Beniamin, ar feadh daicad blian. ⁸
 Anran do cuir ré an fear ran i leit taidh agus tóg 22
 ré ruar cúca Dáibíodh 'n-a ní, agus tug ré teirtiméir-
 eact air nuair a tuidairt ré : ⁹ Tá Dáibíodh mac
 Ierre fágalta agam, fear do péir mo éiríodh féin,
 fear a cómlionfáidh gac níodh ir toil liom. A' riol 23
 an fíir rin, ¹⁰ do péir na geallamha, tá Slánuigteóir
 tabarta ag Dia o'Iiraeil, 'ré rin fóra. ¹¹ Agus roime 24
 n-a teacht ran do éiríodh Eóin bairte cun aic-
 níge do pobul Iiraeil go léir. Agus nuair a bhí Eóin 25
 ag cómlionadh a cuairtíodh tuidairt ré : ¹² Ní mire an t-é

¹ A.D. 42.² exod. i. 1.³ exod. xiii. 21 agus 22.⁴ exod. xvi. 3.⁵ iorue xiv. 2.⁶ breit. iii. 9.⁷ i Rí. viii. 5.⁸ i Rí. xiii. 14 agus xvi. 3.⁹ Sal. lxxxviii. 21.¹⁰ i Rí. xi. 1.¹¹ mat. iii. 1 ; marc. i. 4 ; lúc. iii. 3.¹² mat. iii. 11 ; marc. i. 7 ; eóin i. 27.

17 ṽḡiḡ liḇ 17 mē, ac fēac tǎ aḡ teac̃t am ṽiḡiḇ an
t-ē nǎc fīú me bṛōḡa a cōr ṽo rḡaoile.

- 26 A fēara, a bṛáit̃re, a ṛlioc̃t ṛleac̃ta Ábṛahaim,
aḡur an méiḇ aḡaiḇ ar a bṛuil eaḡla ṽé, 17 aḡ tṛiail
oṛaiḇre ṽo cuiṛeḇ bṛiaḇar an tṛlǎnuig̃te reo! Óir
níor ait̃in muinnt̃ir Ierúṛalem é, aḡur níor ait̃in uair̃le
Ierúṛalem é, nǎ ḡutana na bṛáir, bíḇ ḡo léig̃tear
17ḇ ḡac ṛabbóir, aḡur t̃uḡaḇar bṛeic̃ aṛ aḡur cōm-
28 lionaḇar ḡutana na bṛáir. Aḡur bíḇ nǎ fuaṛaḇar
aon cōir ann ¹ ṽ'iaṛṛaḇar ar ṛílát ḡo leog̃fí ṽóir
29 é c̃ur c̃un báiṛ. Aḡur nuair a bī ḡac níḇ ṽ'á ṛaiḇ
ṛḡṛiob̃ta 'n-a t̃aob̃ cōmlionta acu t̃ōḡaḇar anuar
30 ṽe'n aḇmaḇ é aḡur cuiṛeḇar i leac̃t é. ² Ac ṽo
t̃ōḡ ṽia óṛ na maiṛḇ é an tṛear lá, aḡur bī ṛé ṽ'á
31 fēirc̃int ar fēaḇ móṛán laet̃anta aḡ an muinnt̃ir a
t̃áiñiḡ le n-a cōir ó ḡailili ḡo Ierúṛalem, aḡur ac̃á
32 ḡo ṽt̃i anoir 'n-a bṛinñite ṽó i láḇair ṽaoine. Aḡur
t̃áim̃iḇ 'á c̃ur i n-iúil ṽaoiḇre caḇ i an ḡeallam̃aint
33 a t̃uḡaḇ ṽ'ár n-aic̃reac̃aiḇ, Aḡur conur mar ac̃á an
ḡeallam̃aint ṛin cōmlionta aḡ ṽia ṽ'ár ṛlioc̃t, mar
ḡur aic̃beóḇaiḡ ṛé íora, ṽo ṛéir mar ac̃á ṛḡṛiob̃ta ṛa
t̃ar̃na ṛailm: ³ 17 t̃ura mo m̃ac, ṽo ḡeinear-ṛa t̃u an
34 lá ṛo. Ac i ṽtaob̃ a t̃ōḡáilc̃ óṛ na maiṛḇ ḡan caṛaḇ
aiḡe aṛir ar claocl̃óḇ, ṽubairc̃ ṛé mar reo: ⁴ T̃aḇar
ṛaḇ ṽaoiḇ na neic̃e naom̃ta ṽilre 17 le ṽáir̃io.
35 Aḡur 17 uime ṛin a ṽeir ṛé i n-áit̃ eile mar an ḡc̃eḇona:
⁵ Ní c̃eḇóḇair ṽo t' aon naom̃ta claocl̃óḇ a
36 ṽ'fēirc̃int." Óir, nuair a bī a ḡnó ṽéanta aḡ ṽáir̃io,
ṽo ṛéir t̃oile ṽé, 'n-a ḡeinealac̃ fēin, ṽo ⁶ c̃oḇail ṛé
aḡur ṽo cuiṛeḇ i ṽteannta a aic̃reac̃a é, aḡur
37 c̃oñnaic̃ ṛé claocl̃óḇ. Ac an t-ē a t̃ōḡ ṽia óṛ na
maiṛḇ ní fēac̃aiḇ ṛé claocl̃óḇ.
- 38 Bíḇ a fīor aḡaiḇ, ṽá bṛiḡ ṛin, a fēara a bṛáit̃re,
ḡur tṛiḇ ṛin a ṛōḡar̃tar ṽaoiḇre maiḇeam̃nac̃ar
ṛeac̃ai, aḡur (ṛuarḡailc̃) óṛ na neic̃e nǎ fēaḇṛaḇ
39 ṛiōraontac̃t a t̃aḇairc̃ ṽaoiḇ i ñol̃iḡe m̃aoire. Sa

¹ m̃ait̃. xxvii. 20 aḡur 23; m̃ar̃c. xv. 13; l̃úc. xxiii. 21 aḡur 23; eóin xix. 15.

² m̃ait̃. xxviii.; m̃ar̃c. xvi.; l̃úc. xxiv.; eóin xx.

³ ḡalm. ii. 7. ⁴ 1ṛáir̃ lv. 3. ⁵ ḡalm. xv. 10. ⁶ 3 R̃iḡ. ii. 10.

tuine reo ḡeibeann ḡac doinne, a cpeirdeann, fíor-
aontaact. Seacnaib, o'á bpiḡ rin, rap a' ocioctad 40
oraid an ruo aoirceap inr na fáibib: ⁴ fécad, a 41
luct an neamruime, asur deinió ionḡna, asur éasaid,
oir tād obair asamra o'á oibiriú i nbúr laetibre, obair
ná cpeirfid ribre, má innreann doinne oadib é.

Asur nuair a bíodap as imteact amac o'iarraodap 42
orta an cainnt rin do labairt leó ra trabbóio a bí
cuḡainn. Asur nuair a oirḡaoilead an trinaḡós, 43
do lean a lán de rna lúdaig, asur de rna oadine
iaraacta bí oiaða, pól asur barnabap, asur do
cadruigeadap-ran leó asur cómarliḡeadap oóib
leanmáint i nḡárta Dé.

An trabbóio a bí cuḡainn táinig an catair ḡo léir, 44
nác móir, cun éirteact le briatap Dé. Anran nuair 45
a connaic na lúdaig na rluaiḡte do líonadap o'for-
mad asur bíodap as bréasḡú na cainnte a deirad
pól, ḡo oiamarluiḡteact. Anran dubairt pól asur 46
barnabap, ḡo oána: Ir libre nár bfoláir oúinn briatap
Dé do labairt ar ocúir; ac ó oíultuiḡeann rib oó,
asur nác fiú rib, do réir búir mbreite féin, beata
ríoruide o'fáḡail, táimíone, féac, as iompáil cun na
nḡeinte. Oir reo mar a o'óruig an Tigeapna 47
oúinn: ¹ Cuireap tu mar folur do rna ḡeintib,
ionur ḡo mbeiteá ad adbar rlanuiḡte ḡo ocí imeall
an oomáin. Nuair airig na ḡeinte an níó rin bí 48
ácar orta asur bíodap as tabairt ḡlóire do briatap
Dé, asur do cpeir an méio acu a bí roim-óruigte
cun na beata ríoruide.

Asur do leatad briatap an Tigeapna trío an 49
nouctais ḡo léir. Ac do réio na lúdaig fé rna mnáib ḡo
oiaða onópaá asur fé uairlib na catapaá asur múr-
ḡladap ḡeapleanmáint ar pól asur ar barnabap
asur comáineadap ar an ocír iad. ¹ Asur deini- 51
eadap-ran ced a ḡcor do cpoctad 'n-a ḡcoinnib asur
tánadap ḡo n-leónium. Asur do líonad na deir- 52
ḡiobuil le rólár asur leir an Spioraid Naom.

¹ habac. i. 5.

² 1ráiar xlix. 6.

³ marc. x. 14; marc. vi. 11; lúc. v. 9.

CABITOIOL XIV.

ῥόλ ἄστυ ὁρμηδὸν ἄστυ ῥεανμόνιόν 1 ἡ ἰκόνιον ἄστυ 1
λίρην. ἑλπίσιν ἄστυ. ὁδοί τὴν ἄστυ ὁδοί 120.
ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ. ὁδοί ἄστυ ῥεανμόνιόν 1 ἡ ὁδοί
ἄστυ 1 ὁδοί.

- 1 ἄστυ ὁδοί ἄστυ 1 ἡ ἰκόνιον ὁδοί ὁδοί
ἄστυ 1 ἡ ἄστυ ἄστυ 1 ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ὁδοί ἄστυ ἄστυ, 1 ὁδοί ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ
2 ὁδοί ἄστυ ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ. ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ὁδοί ἄστυ, ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ὁδοί ὁδοί
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
3 ἄστυ ἄστυ. ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ὁδοί ἄστυ, ἄστυ ἄστυ
ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
4 ἄστυ ἄστυ ἄστυ ὁδοί ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
5 ἄστυ ἄστυ. ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ
6 ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ὁδοί ὁδοί ὁδοί, ἄστυ
ἄστυ ἄστυ (ἄστυ ἄστυ ἄστυ) ἄστυ ὁδοί ἄστυ ὁδοί ἄστυ
ἄστυ ὁδοί ὁδοί, ὁδοί ἄστυ 1 ἄστυ, ἄστυ ὁδοί ὁδοί
ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
7 ἄστυ ὁδοί 1 ἄστυ, ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
8 ἄστυ. ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ. ἄστυ
ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
9 ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ὁδοί ἄστυ: ὁδοί
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ὁδοί! ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ.
- 10 ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ὁδοί ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ: ὁδοί ἄστυ, 1 ἄστυ ἄστυ ἄστυ, ἄστυ
11 ἄστυ ἄστυ. ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ.
12 ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ
ἄστυ, ἄστυ ὁδοί ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ ἄστυ

íobairt. Nuair a d'airis na h-Arpail, póil agus 13
 Barnabar, an níð rin do raobadair a scuio éadaiḡ
 agus do léimeadair amac imearḡ na nḡaoine agus
 do liúḡadair: A ḡaoine, cad ab áil lib 'á ḡéanamḡ ran? 14
 ḡaoine a ḡeobairḡ bair, mar rið féin, iriad rinne,
 agus táimio 'ḡá iarraiḡ oraiḡ iompáil ó rna neitib
 baota rin ar ḡia atá beó, ¹ ó iré cputuis neamḡ agus
 talamḡ agus muir agus ḡac a bfuil ionta. Inr na 15
 h-airriub atá imiḡte do leos ré do rna ḡeintib ḡo
 léir ḡluairiad ar a rliḡtib féin. Ac fóir níor fáḡ 16
 ré é féin ḡan cur i n-úil dóib, óir tuḡad ré tabar-
 tairí ó neamḡ uair, fearḡainn agus trátana torḡamla,
 agus do líonad ré ar ḡcroidē le bia agus le h-átar.
 Agus bíod ḡur labradair mar rin ir ar éirir féadadair 17
 na ḡaoine do corḡ ar íobairt a ḡéanamḡ cúca.

Anran, ámtac, táinḡ raint lúad agus do meall- 18
 adair na ḡaoine agus ḡabadair do clocaib i bPól
 agus tarraigeadair amac ar an ḡcathair é mar mearadair
 ḡo raiḡ ré marb. Ac bí na deirḡiobuil 'n-a timpall 19
 agus d'airis ré agus táinḡ ré irteac ra cathair, agus
 amáireac a bí cuḡainn d'imḡis ré féin agus Barnabar
 ḡo Dērbé.

Agus deineadair craobḡḡaoile ra cathair rin agus 20
 tuḡadair teḡarḡ d'á lán, agus anran d'filleadair
 ḡo lirra agus ḡo h-lcónium agus ḡo h-Antioḡ, As 21
 neartú aigne na ndeirḡiobuil agus 'á ḡcómairliú cun
 beir fearamḡac ra creideamḡ, mar ḡur le móran a
 d'fulas nac fulair dúinn dul irteac i riḡeac Dē.
 Agus do cuireadair raḡairt fé ḡrádaiḡ dóib inr ḡac 22
 eaglair, agus deineadair úrnuḡte agus troḡad,
 agus anran tuḡadair ruar do'n Tiḡearna iad, óir do
 creideadair ann. Agus d'imḡigeadair trearna na 23
 Pirioia agus tánadair ḡo d'í Pampilia, Agus do 24
 labradair briatair an Tiḡearna i bPēirḡe agus cuadair
 rior ḡo h-Atalia,

² Agus cuadair ar ran ḡo h-Antioḡ, ar luing, an 25
 áit ar ar tuḡad ruar iad do ḡrárta Dē cun na h-oibre

¹ Sup a xiii. 1. ² Gen. i. 1; Salm. cxlv. 6; Apoc. xiv. 7.

26 ΔΑ ΒΙ ΕΡΙΟCΝΗΙΣΤΕ ΔCΥ. ΔΣΥΡ ΝΗΔΗ Δ ΕΑΝΑΘΑΡ ΔΗΗ
 ΕΡΗΙΝΗΙΣΕΑΘΑΡ ΔΗ ΕΑΣΛΑΗ ΔΣΥΡ Ο'ΙΝΗΡΕΑΘΑΡ ΝΑ ΝΕΙΤΕ
 ΜΟΡΑ Δ ΘΕΙΝ ΘΙΑ ΤΡΙΟΤΑ, ΔΣΥΡ CΟΝΥΡ ΜΑΡ Δ Ο'ΟΡΣΑΙΛ
 27 ΡΕ ΘΟΡΥΡ ΔΗ ΕΡΕΙΘΙΜ ΘΟ ΡΗΑ ΣΕΙΝΤΙΒ. ΔΣΥΡ Ο'ΡΑΝΑ-
 ΘΑΡ ΔΙΜΡΗΡ ΝΑΡ ΣΕΑΡΡ 1 ΘΡΟCΑΗΡ ΝΑ ΝΘΕΙΡΣΙΟΒΥΛ.

CΑΙΒΗΘΙΟΙ XV.

ΔΙΣΝΕΑΡ 1 ΘΡΑΘΘ ΤΙΜΠΑΛΛΣΕΑΡΡΑΘ. CΙΝΝΕΑΘ CΟΜΑΗΡΕ
 ΙΕΡÚΡΑΛΕΙΜ ΔΣΥΡ Δ ΛΕΙΤΗΡ.

- 1 ΔΣΥΡ ΕΑΙΝΙΣ ΘΑΟΙΜΕ ΔΙΡΗΤΕ ΔΝΥΑΡ Ο ΙÚΘΑΕΑ ΔΣΥΡ
 ΒΙΟΘΑΡ ΔΣ ΤΕΑΣΑΡΣ ΝΑ ΜΒΡΑΙΤΡΕ: ΜΥΡΑ ΝΘΕΑΗΡΑΡ
 ΤΙΜΠΑΛΛΣΕΑΡΡΑΘ ΟΡΑΙΒ (ΑΡ ΡΙΑΘ) ΘΟ ΡΕΙΡ ΤΟΛΙΣΕ
- 2 ΜΑΟΙΡΕ ΝΙ ΡΕΙΘΗΡ ΒÚΡ ΡΙΔΝÚ. CΥΗΡ ΡΟΙ ΔΣΥΡ ΘΑΡ-
 ΝΑΒΑΡ 'Η-Α ΣCΟΙΝΗΒ ΔΣΥΡ ΝΙ ΣΟ ΙΑΣ Ε. ΔΗΡΑΝ ΘΟ
 ΡΟCΑΡΗΙΣΕΑΘΑΡ ΑΡ ΡΟΙ ΔΣΥΡ ΘΑΡΝΑΒΑΡ, ΔΣΥΡ ΡΑΙΝΤ
 ΘΑΟΙΜΕ Ο'Η ΘΤΑΘΘ ΕΙΛΕ, ΘΟ ΘΥΛ ΣΟ ΘΤΙ ΝΑ Η-ΑΡΡΥΙΛ
 ΔΣΥΡ ΝΑ ΡΑΣΑΗΡΤ Δ ΒΙ 1 Η-ΙΕΡÚΡΑΛΕΜ, 1 ΘΤΑΘΘ ΔΗ ΡΣΕΙΛ.
- 3 ΔΗΡΑΝ ΘΟ CΥΗΡ ΔΗ ΕΑΣΛΑΗΡ CÚΝ ΡΗΥΘΑΙΛ ΙΑΘ ΡΑΝ ΔΣΥΡ
 ΕΑΝΑΘΑΡ ΤΡΕ ΡΟΕΝΙCΕ ΔΣΥΡ ΤΡΕ ΣΑΜΑΡΙΑ ΔΣΥΡ ΙΑΘ
 'ΣΑ ΙΝΗΡΗΤ CΟΝΥΡ ΜΑΡ Δ ΒΙ ΝΑ ΣΕΙΝΤΕ ΔΣ ΙΟΜΠΑΙΛ,
 ΔΣΥΡ CΥΗΡΕΑΘΑΡ ΔCΑΡ ΜΟΡ ΑΡ ΝΑ ΒΡΑΙΤΡΗΒ ΣΟ ΛΕΙΡ.
- 4 ΔΣΥΡ ΝΗΔΗ Δ ΕΑΝΑΘΑΡ ΣΟ ΙΕΡÚΡΑΛΕΜ ΒΙ ΡΑΙΛΤΕ
 ΡΟΜΠΑ ΔΣ ΔΗ ΕΑΣΛΑΗΡ ΔΣΥΡ ΔΣ ΝΑ Η-ΑΡΡΥΙΛ ΔΣΥΡ ΔΣ
 ΝΑ ΡΕΑΝΘΗΡΗΒ, ΔΣΥΡ ΙΑΘ 'ΣΑ ΙΝΗΡΗΤ CΑΘ ΙΑΘ ΝΑ ΝΕΙΤΕ
- 5 ΜΟΡΑ Δ ΒΙ ΘΕΑΝΤΑ ΔΣ ΘΙΑ ΤΡΙΟΤΑ. ΔC Ο'ΕΙΡΗΣ CΥΡΟ
 Ο'ΑΙCΜΕ ΝΑ ΘΨΑΗΡΗΡΗΝΕΑC, Δ ΒΙ ΤΑΡ ΕΗΡ ΔΗ ΕΡΕΙΘΙΜ Δ
 ΣΙΔΑCΘ, ΔΣΥΡ ΘΥΘΡΑΘΑΡ: ΝΙ ΡΥΛΑΗΡ ΤΙΜΠΑΛΛΣΕΑΡΡΑΘ
 ΘΟ ΘΕΑΝΑΗ ΟΡCΑ ΔΣΥΡ Δ CΥΡ ΡΙΑCΑΙΒ ΟΡCΑ ΤΟΛΙΣ ΜΑΟΙΡΕ
 CΙΜΕΑΘ.
- 6 ΔΗΡΑΝ ΘΟ ΕΑΙΝΙΣ ΝΑ Η-ΑΡΡΥΙΛ ΔΣΥΡ ΝΑ ΡΕΑΝΘΗΡΗ 1
- 7 ΣCΕΑΝΗ Δ CΕΙΛΕ CÚΝ ΔΗ ΡΣΕΙΛ ΡΗΝ Δ ΘΡΕΙCΗÚ. ΘΟ
 ΘΕΙΜΕΑΘ ΜΟΡΑΗ ΔΙΣΗΡ. ΔΗΡΑΝ Ο'ΕΙΡΗΣ ΡΕΑΘΑΡ ΔΣΥΡ
 ΘΥΘΑΗΡΤ ΡΕ ΛΕΟ: ¹ Δ ΡΕΑΡΑ, Δ ΒΡΑΙΤΡΕ, ΗΡ ΕΘΙ ΘΑΟΙΒ
 CΟΝΥΡ ΜΑΡ Δ ΘΕΙΝ ΘΙΑ ΤΟΣΑΘ ΕΑΘΡΑΙΝΗ ΡΑΘΟ ΣΥΡ ΑΡ
 ΜΟ ΘΕΑΙ-ΡΑ ΘΟ CΛΟΗΡΡΕΑΘ ΝΑ ΣΕΙΝΤΕ ΒΡΙΑCΑΡ ΔΗ

¹ *Supra* x. 20.

tSoirgéal agus do glacfaíoir an creideamh. Agus 8
 Dia a cionn an croíde, tug ré fiaðnaíre 'n-a
 bfaðar, mar ¹ do tug ré an Spioraid Naomh dóib fé
 mar a tug re dúinne é. Agus níor deín ré don 9
 deirígead tóir rinne agus iadran, mar do glan ré
 a gcroíde leir an gcrideamh. Cad éise d'aoib, 10
 d'á bñis rin, beic as cahtant ar Dia go gcuirfead ré
 ar muinéalaib na ndeirgiobul cuing nár féad ar
 n-aicneada ná rinne a d'iompair? Ac creidimís 11
 go raorpar rinne, agus iadran mar an gcéadna, tré
 gnárta ar dTigearna Íora Críost.

Anran d'fán na daoine go léir ciúin agus bíodair 12
 as éirtead le Ról agus le Barnabar 'gá innrint
 cad iad na mírbúiltí uatbadaa a bí déanta as Dia
 críota féin imearís na ngeinte.

Agus nuair éirteadar d'fneasair Séamur agus 13
 duadairt ré: A feara, a bñaitre, éiríod liom. Tá 14
 innrte as Simón conur mar a d'féad Dia ar d'úir
 ar na geintib cun go dtógrad ré arca pobul d'á
 ainim féin. Agus tá cainnt na bfaid as tead irtead 15
 leir rin, do réir mar atá rgníobta: ² Tar éir na 16
 neit rin fillfead agus cuirfead ruar airíir an taber-
 nacul ro d'áibio atá ar lár, agus deireócad a bfuil
 bñirte de, agus cuirfead 'n-a fearam airíir é, 1
 tcreó 17
 go loirgeócad an cuio eile de rna daoine an
 Tigearna, agus na geinte go léir, 'na bfuil m'ainim
 d'á glaothac or a gcionn, adair an Tigearna agus na
 neite rin aise 'á déanamh. Tá fíor a oibre féin 18
 as an dTigearna ó turac an traogail. Dá bñis rin 19
 iré mo bñeicéamantair-ra, gan buaiream a cur ar na
 daoine atá iompúigte cun Dé ar na geintib, Ac 20
 rgníobad cúca, iad féin a feadaint ar truailliú iom-
 ástac, agus ar d'púir, agus ar feóil tadtaithe,
 agus ar fuil. Óir tá as Maoir, ó'n rean-airíir, 21
 i n'gac cahtair, daoine cun é d'fógaíir inr na rinagós-
 aib, ³ mar a léigtear é gac rabbóio.

Anran do focairís na h-Arpúil agus na reanóirí 22
 agus an easlaíir go léir air go gcuirí go h-Antioc,
 i n-donfead le Ról agus le Barnabar, lúdar ar a

¹ *Supra* x 45² *Amor* ix. 11.³ *Supra* xiii. 27.

23 otugci Dapnabar, asur Silar, fir torais imears na
mbirditre, asur so scurfi an rgribinn reo ar a
lamaid :

24 Ó rna h-Arpuil, ašur ó rna reanóirí, na
 bpráitpe, cun na mbprátar ngeinteac atá i n-Antioc
 ašur i Siria ašur i scilicia, aš beannúšat dóib.
 25 Toirš sup aipígeamaip so nbeašat daoine
 amac uainne ašur sup cuireadar buaiream
 opaidpe, aš ruatad dup n-aighe le neitib nár
 26 órpuišgeamaipne, do tánamaip i bpočair a céile
 ašur do focaruišgeamaip ar fearaid do toša
 ašur do cup cúšaid i n-aonfeact le n-ár scáir-
 27 toib ionmuine barnabar ašur pól, fir a tuš a
 n-anam ar fon ainime ár otišearna iora Crioit.
 28 Tá curta uainn ašainn, d'á bpiš rin, lúdar ašur
 silar ašur neorpario riad ran daoib ó béal, na
 29 neite céatna. Ir toil leir an spioraid naom
 ašur linne šan a tuille ualaiš do cup opaidpe
 ac an méio reo atá piactanaac .i., ná h-iorpario rib
 neite do h-íobpead o'iomáštib, ná fuil, ná
 feoil a taatad, ašur so rtaonpario rib ó d'púir.
 Má déineann rib an méio rin beio an ršéal so
 maič ašaid. Slán lib."*

30 Anran do cuireadh iad-ran cun riubail agus cuadar
rior go h-antioch, agus cruinnigeadar an pobul agus
31 tugadar uatha an rhibinn, agus nuair a leigeadh
32 e bi atar opta mar sheall ar an rolar. Ac fairi
ab ead ludar agus silar fein agus deineadar moran
cainnte leir na braitrib agus tugadar moran rolar
33 doibh agus moran mionig. Anran o'fanadar ann
rainnt aimpire agus 'n-a diaibh ran do cuir na braitre
cun riubail iad go riothac as triall ar an muinntir

* Ver. 29. "Ná fuil, na feóil a tacaíod." Neirte iad rian
a bí neamhóibhálaí ionta féin ac' vo coirgead an uair rin iad
i otreó gur b'uraid na iúdaí vo meallad cun cómluadair
leir na geintib agur tacaíge tadbairt vo rna geintib ar beir
freagarad. Níor lean an corc ac' tamall, ámtad, agur táiré
imighe le fada riam, go mór mór a h-eagailrib an tadoib tair
de'n eúróip.

Δ εὐρὺς ὡς ἡ θάλασσα. Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σίλῳ ἀπὸ τῆς πόλεως 34
ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σίλῳ ἀπὸ τῆς πόλεως 34 ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σίλῳ ἀπὸ τῆς πόλεως 34
ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σίλῳ ἀπὸ τῆς πόλεως 34 ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σίλῳ ἀπὸ τῆς πόλεως 34

Δῦρ ὁὖν πῶς δῦρ Ὀρνάβαρ ἰ ν-Ἀντιόχ, ἀς 35
 τεσσάρτῃ δῦρ ἀς ἐραοῦργαοίλε βρεῖτιρ ἀν Τίθεαρνα,
 μαρ δον λε μόραν εἰλε ὁδοῖνε. Ἀνραν, τὰρ εἰρ παῖνντ 36
 λαετάντα οὐδαίρτ πῶς λε Ὀρνάβαρ: ἰομπυῖσμῖρ
 δῦρ τυγαίμῖρ κυαίρθ ἀρ να βράδιτρίθ, τρέ ρνα κατ-
 ράσαιθ ὅο λέιρ ἰοναρ ἐραοῦργαοίλεαμαίρ βριατάρ
 ἀν Τίθεαρνα, ρέσάιντ κοναρ ἀτά ἀν ῥῥέαλ ἀκυ. Ἀς 37
 βα μίαν λε Ὀρνάβαρ Εοίμ, ἀρ ἄ ὁτυγτί Μάρκυρ, ὁο
 βρεῖτ λείρ. Οὐδαίρτ πῶς, ἀμῑτάς, νάρ ἑαρτ ὁόιθ ἀν 38
 οῦινε ριν ἄ ὅλακαθ, (μαρ ὅρ ἰμτῖς ρέ υατά ἰ βῥαμ-
 πῑλῑα ¹ δῦρ νάρ κυαίρθ ρέ ρα ν-οδαίρ λεό). Δῦρ ὅι 39
 ἐαρδονταῖτ ἀνν ἰ ὁτρεό ὅρ ῥῥαράὁαρ λε ν-ἄ ἑεἰλε,
 δῦρ κυαίρθ Ὀρνάβαρ ἀρ λυῖνς ὅο Κυρρῦρ δῦρ ὁο
 ρυς ρέ Μάρκυρ λείρ.

Δγυρ το ρυγ πόλ Σίλαρ λειρ αγυρ γλυαιρ πέ cun 40
 ριύδαιλ, αγυρ cun na bρáιτρε πέ cομαιρce γράρτα
 Όέ é. Δγυρ ριύδλουγ πέ Σιρια αγυρ Cilicia, αγ cun 41
 μιρνωγ αρ na η-εαγαιριβ, αγυρ 'γá ράο leó αιτεαντα
 na η-Αρρπολ αγυρ na ρεανόριι το cιμεάο.

CAIBIṬIOL XVI.

Τυγάων πόλ κυδίον να η-εαγαιλρι γλαοβταρ ε δυν γεαν-
 μόινιγτε : μακεδονία. Σγιύργαλταρ ε : βphilippi.

1 Δður τάνις ρέ σο τσί Όερβέ Δður σο τσί λιρτρα. 1
 Δður ρέας, βί ρα η-άιτ ριν βειρσιόβυλ τάρ β' αινιμ
 Τιμότευρ, μακ το μνάοι λύτας η-α ραίβ αν σρεοεαμ
 αίσι, Δður τ'άταιρ ξειντεας. Τυς ηα βράιτρε α βί 2
 1 λιρτρα Δður 1 η-λόνιυμ τειρτιμέιρεαςτ μαίτ αρ αν
 βρεαρ ραν. Όα μίαν λε ρόλ αν ρεαρ ραν το βυλ λειρ 3
 ρέιν, Δður βειν ρέ τιμπαλλξεαρραθ αίρ μαρ ξεαλλ αρ
 ηα λύταίς α βί ινρ ηα η-άιτεαηαίβ ριν. Όιρ τοβ εόλ
 τóοιθ σο λειρ συρ ξειντεας α άταιρ. Δður Δς ζαβάιλ 4

¹ *Supra* xiii. 13.

- tré rna cataračaid ṡóib tugaṡar ṡo rna ṡaoine le
cimeáṡ na reácta a bí ṡéanta aṡ na n-árpuil aṡur
5 aṡ na reanóirí a bí i n-Ierúsaleṡ. Aṡur mar rin bí
na n-eaṡailrí ṡ'á nṡainginiú ra éireṡeáṡ aṡur aṡ
ṡul i líonṡaire ṡač lá
- 6 Aṡur nuair a bíṡar aṡ ṡabáil tré éiríe ṡriṡia aṡur
ṡalacia ṡo éorṡ an Spioraio Naom iáṡ ar briačar ṡé
7 ṡo laṡairc i n-Ária. Aṡur nuair a čánaṡar irčeač
i Míria čuireaṡar čun ṡul irčeač i mṡicinia ač níor
8 leoṡ Spioraio Íora ṡóib ṡul ann. Ač čar éir ṡabáil
tré Míria čuaṡar ríor ṡo Tróar.
- 9 Aṡur ṡo čairbeánaṡ airlinṡ ṡo ṡól ra n-oirčce;
reap ó Maceṡonia n-a rearaṡ, aṡur é 'ṡá ṡuire,
aṡur ṡeireáṡ ré: Čar anall ṡo Maceṡonia aṡur caṡruinṡ
10 linne. Aṡur nuair a čonnaic ré an airlinṡ ṡo čea-
pamair láirčeač ṡul ṡo Maceṡonia mar bíomair
ṡeimniṡčeač ṡo raib ṡlaoirčce aṡ ṡia orainn čun
craoṡṡṡaoile ṡéanaṡ ṡóib.
- 11 Čuamair ar luing, ceann ar aṡaio ó Tróar ṡo
ṡčánaṡair ṡo Samotráčé, aṡur ṡo Neápolir an
12 lá 'n-a ṡiaio ran, Aṡur ar ran ṡo ṡilippi, ṡríom-
čatair ra čuir rin ṡe Maceṡonia aṡur catair ṡaoine
iaṡačta. Čugaṡair rainnt lačanta ra čatair rin,
i ṡcómairle.
- 13 Aṡur lá na rabboirče čuamair amač an ṡeačta
i n-aice áṡan, mar ar raṡluinṡeáṡ úrnuinṡčce beir ar
riúṡal, aṡur ṡo řuireamair ann aṡur bíomair aṡ
14 čainnt le mnáib a bí cṡuinninṡčce ann. Aṡur bí beaṡ
acu aṡur líṡia ab ainim ṡi aṡur bíṡo ři aṡ ṡíol pur-
puir i ṡcačair na ṡčiačirénač, aṡur beaṡ ṡiaṡa
ab eaṡ i. ṡ'airinṡ ři an čainnt aṡur ṡ'orṡail an
Tiṡearna a cṡoirčce čun ṡo n-éirččeač ři le n-a raib aṡ
15 ṡól ṡ'á ráṡ, Aṡur ṡo baírčeač i řéin aṡur a čeaṡ-
lač, aṡur anran ṡ'iarř ři níṡ: Má 'ré buř mear (ar
řire) ṡo ṡṡuilimre ṡilir ṡo'n Tiṡearna čaṡaio irčeač
am činṡ aṡur řanaio ann. Aṡur čuir ři řiačaid orainn
ṡul.
- 16 Aṡur ṡo čárla, aṡur řinn aṡ ṡul čun úrnuinṡčce,
ṡo ṡčáinṡ ar an řlinṡe ṡóṡainn čailin n-a raib řṡior-

ait pútónac* inti. Agus do sheibeadó ri móran
 raióbóir do'n muinntir go mba leó i, as tabairt feara
 uaiti. Agus do lean ri póil agus rinne, agus i as 17
 liúirí agus veireadó ri: Seirbírí do'n áro-óia
 ireadó na fir rin, agus táio ríad as innrint rliúe búr
 rlanuighe óaoib. Bí ri 'sá déanam ran ar fear 18
 móran laetanta. Do foill ran ar póil agus o'iom-
 puiú ré agus duibairt ré leir an rpioraio: Deirim
 leat, i n-ainim íora Cpiort, imteact amac airtí.
 Agus o'imtíú, an uair céadna.

Anran, nuair a connaic an muinntir go mba leó 19
 i go raib veire le n-a rúil leir an raióbóir, do ruá-
 dar ar póil agus ar Sílar agus do tuádar leó iad
 go h-ait an mairgaid, i látar na n-uactarán. Agus 20
 cuireadar i látar na nsiúirtí iad agus duibadar:
 lúdaíú ireadó na daoine reo, agus táio ríad as cur
 na catarac tré n-a céile orainn. Agus tá nóí acu 21
 dá teagairú nác oleagtaó dúinne a glacab, mar ír
 Rómánaíú rinn. Agus do éruinniú an pobul 'n-a 22
 scoinnib, agus do rparacab a scuio éadaiú, agus
 o'óruiú¹ na siúirtí gabáil de rlatuib orca. Agus 23
 do buailead móran builli orca agus anran do cuir-
 ead i bpiorúin iad, agus duibad le fear an ppiorúin
 iad a éimead go maic. Agus nuair a fuair ré rin 24
 an t-óruiú ran do cuir ré ra carcair ba ríá irteac
 iad agus a scoira daingean i sceap admaio.

I lár na n-oióce, ámtac, bí póil agus Sílar as 25
 déanam úrnuighe agus as molaó Dé, agus bí na
 ppiorúnaíú as éirteact leó. Agus go h-obann do 26
 táiniú luargad talman i ttreó go raib fallai an
 ppiorúin o'á ruactab go bun. Anran, ríú na seatai
 go léir ar orgailt agus na ceangalaaca rgaolte de
 rna ppiorúnaíú go léir. Do dúiríú fear cimeadta 27
 an ppiorúin ar a coola agus nuair a connaic ré oóirre
 an ppiorúin ar orgailt ceap ré go raib na ppiorúnaíú
 imighe agus carraíú ré a claióeam ar a truaíl cun
 é réin a marbad. Do liúíú póil air, ámtac, do suí 28

¹ 2 Cor. xi. 25; phil. i. 13; i Terr. ii. 2.

.i. rpioraio feara agus fúirtine, mar o'ead.

arto asur dubairt ré: ná dein don díobáil duit féin;
 29 táimís go léir anro. 'D'iair ré solur asur cuairt
 ré irteac asur cait ré é féin as coraib póil asur
 30 sílair, asur tug ré leir amac iad asur dubairt ré:
 A tigearnaí, cad 'tá le déanam asam ionur go
 31 raorfi me? asur dubhadar-ran: Creio ra tigearna
 íora asur beir tú rlan, tu féin asur do teaḡlac.
 32 asur do labhadar briatar an tigearna leir féin
 33 asur le n-a raib 'n-a teaḡlac. asur tós ré iad an
 trát céadna de'n oirde asur do nís ré a seneadaca,
 asur do bairteac é féin asur a teaḡlac láitrea.
 34 asur tug ré irteac 'n-a tís féin iad asur cuir ré
 'n-a ruidé cun búirto iad, asur bí ḡairteacar air féin
 asur ar a teaḡlac asur a scribeam i n'Dia.
 35 asur nuair a táinig an lá cuir na ḡiúirtíri oificeaca,
 36 'ḡá ráb: ḡaoilr uair na fir rin. 'D'innir fear cim-
 eadaca an bpiorúin an cainnt rin do póil: Cuir na ḡiúir-
 tíri óróú rib do ḡaoile cun riúbail; anoir, dá
 37 briḡ rin téigir amac asur imtígir i ríotcáin. Dubairt
 póil leó, ámtac: Ir fir Rómánaca* rinn. Do ḡiúr-
 rálaó rinn or cómar an pobuil, san breit tabarta
 orainn, asur do cuiread i bpiorúin rinn. An maic
 leó anoir rinn do díbir uata a san fíor? Ní beir
 38 ran mar rin. Tagair anro, asur cuirtoir féin
 amac rinn. 'D'innir na h-oificeaca do rna ḡiúirtírib
 an cainnt rin. Táinig ḡannra orca nuair airíḡdar
 39 ḡur b' feara Rómánaca iad. Tánadar asur 'd'iarra-
 dar maiteamnacar orca, asur do ruḡadar amac iad
 40 asur 'd'iarradar orca imteact ar an scaitar. Ac
 nuair a cuadar-ran amac ar an bpiorúin cuadar
 irteac i tuis lídia, asur connacadar na bráitne
 asur cuireadar rólár orca. Anran do ḡluireadar
 cun riúbail.

* bpiore olige ad ead fear Rómánac do ḡiúirráil.

CAIBROIOI XVII.

Seanmóiniú póil do rna Terralónais agus do rna Berednais.
 A éainnt leir na h-Aténadaið.

Anran do riúbluighdar Ampipolir agus Apollónia, 1
 agus tánadar so Teralonica, aic 'na raið rinaşóş
 leir na lúdaış. Cuaid póil irtead cúca, mar ba 2
 şnad leir, agus i şcaiteam trí rabbóioi bí ré aş
 léiriú dóib ar an Scripiciúir, 'Şá orşailt dóib agus 3
 'Şá cup 'n-a luige orta conur nár bfoláir do'n
 Críort fulaş agus eirişe ór na mairb; agus şur b'é
 reo an t-İora Críort, atá aşamra o'á řóşairt
 daoibre. Agus do éreio cuio acu agus şadadar le 4
 póil agus le Silar, agus de rna şeintib a bí diaða,
 řluas ana-mór, agus řainnt nár řuadac de mnaib a bí
 uaral.

Anran táinig éao ar na lúdaış agus do bailişdar 5
 ar an řluas řainnt oioć-oaoine agus beineadar
 acřann agus cuireadar an catair i şcollóio. Anran
 tánadar timpal ar tiş lároin agus bíodar a o'iarraið
 so şcurří amac cun an řobuil iad-řan. Agus nuair 6
 ná řuadadar iad do řuşadar laron agus cuio de
 rna braidre i ladar uacřaráin na catarac, 'Şá ráð
 so h-áro: táinig anro, leir, an aicme reo atá
 aş cup na *catarac tre céile, agus şlac laron 7
 iad: agus táio řiao so leir aş şadail i şcoinnib
 olige Caerair, 'Şá ráð so bfuil ři eile ann, İora.

Agus do şrioradar na daoine agus na h-uacřaráin, 8
 a bí aş éirtead leir na neitib řin. Agus nuair a bain- 9
 eadar řáram de laron agus de'n şcuio eile do
 leoşadar cun riúbail iad.

Agus şan moill do cuir na braidre cun riúbail, 10
 řan oioće, póil agus Silar, so Beréa. Agus nuair a
 tánadar ann do cuadar irtead i rinaşóiş na n-lúad.
 Agus bíodar ro nior uairle 'ná muinntir Teralonica, 11
 agus do şlacadar an briadar le lán-oioşřar, agus
 bíoir coitćianta aş cuaradac na Scripiciúiri řeacaint

* Ver. 6. "na catarac." Şa řréiřir, "oikoumenén" = "an
 oomhan."

12 an mbíod' rān amlaíod.* Aḡur do éireo a lán acu,
 aḡur do rna mnáíod ḡeinteada a bí uaral, aḡur cuio
 13 nár beas do rna fearaíod. Anran o'airis na lúdaíḡ
 i o'cepalonica ḡo raíod ról aḡ teasas bréitir oé
 i'mberéa aḡur tanaoan ann aḡ oéanam toirmis
 14 aḡ cup ére céile ar na daoine. Anran, ḡo tapaid,
 cuir na bráit're ról cun na faraise; ac o'ran sílar
 aḡur timoteur ra n-ait.

15 Aḡur an muinntir a cuaid le ról do ruḡaoan ḡo
 o'tí aténé é, aḡur tús ré o'rou oíod le tabairt do
 sílar aḡur do timoteur 'ḡá ráo leó teact aḡ triall
 air láit'reac, aḡur ḡluairaoan.

16 An fáio a bí ról i n-aténé aḡ feiteam leó o'eiris
 o'raact aigne iris ann nuair a connaic ré an catair
 17 tabairta ruar ar fáo o'aoan na n-íodol. Bíod
 ré, oá bríḡ rin, aḡ oíorpoineact ra trinaḡois leir na
 lúdaíḡ aḡur leir na daoine a bí diao, aḡur i n-ait
 an marḡaid ḡac don lá, leir na daoine a bíod ann.

18 Aḡur bíod cuio o'ollamhaíod na n-epicúra aḡur na
 stóiceac aḡ cup air, aḡur veiread cuio acu: Cao
 'tá o'n bfeair ro n-a bfuil an cainnt ḡo léir aise?
 Anran veiread tuille acu: Déite nua atá aise 'á
 éraobḡaoile, ir oóca; mar bí ré aḡ cainnt leó i

19 o'tao' íora aḡur i o'tao' na h-airisíḡe. Anran do
 ruḡaoan air aḡur tóḡaoan leó é ḡo o'tí an t-areo-
 paḡur, aḡur oubraoan: An mīoe oúinne eolur a
 o'fáḡail ar an o'teasas nua ro atá aḡatra 'á tab-
 20 airt uait? Tá neite nua aḡat 'á cup i n-ár ḡcluaraíod.

oá mait linn a fíor a beit aḡainn cao é an raḡar neite
 21 iao. (oá ḡnát, ámtac, leir na n-aténis ḡo léir
 aḡur le pé daoine iaracta a bíod ann ḡan ruim a cup

* Ver. 11. "níor uairle," moltar, aḡur ir ceart é, lúdaíḡ
 beréa mar ḡeall ar an bfríinne do ḡlacao' éom' ronnmar, aḡur
 beit aḡ rḡnúao' na ḡrībinne diao cun na cainnte a oúairt
 na h-arpuil a o'fáḡail amac. oá ḡalánta ḡo mór an níod rin
 'ná an ruo a oein muinntir c'epalonica, .i. luēt an tsoirḡeíl
 do éráo ḡan don cuaroac a oéanam' féactaint ar b'fíor an ruo
 a bí acu o'á mīine.

i n-aon rud eile ac beic as innriint asur as cloirint nuact.)

Do fearaím póil i lár an Aneopasuir asur tuidairt 22
ré: a feara acénada, cím riðre, inr zac rliðe, ana-
úmal do d'éitib. Óir, as gabail na rliðe asur as 23
féadaint dom ar búir n-íomágtib, do fuapar altóir
asur bí rñriobta uirtí "Do'n Dia ná h-aicniðtear."
An níð rin a d'onórann rið gan aicne asaid air,
cáimpe 'zá teasars daoid. ¹ Dia, a dein an domán 24
asur zac a bfuil ann, ó 'ré Tigearna neime asur
calman é, ² ní cómnúigeann ré i oteampallaid a
veinead le lámaid; * Ná ní veintear do, le lámaid 25
daoine, reirðir go bfuil záð aige leir, óir iré féin
a tugann do zac duine anam asur anál asur zac uile
níð asur do cuir ré, ó aon duine amáin, an cine 26
daona go léir 'n-a scómnuidhe ar uactar na calman,
asur do ceap ré zac tréimpe aimpe oóib cun cóm-
nuigte ann, asur zac teóra, Cun iad a beic as lorð 27
Dé, féadaint an bfeadfaidí teangabáil leir ná
teact ruar leir, bíod ná fuil ré abfad ó zac duine
asainn. Óir ir ann féin a máirimio asur a corpuig- 28
míð asur acáimio, fé mar aoir daoine o'bur bfuil
féin; "Óir ir o'a ðeineamaint rinn." O'a bñið rin, 29
ó'r de ðeineamaint Dé rinn, ní cóir dúinn a meap
go mbead Dia cormail le h-ór 'ná le h-aigead ná
le cloic, rnoige ealaðan asur ceapad aigne duine.
Asur anoir cá Dia as leogaint aimpe an ainbriora 30
ran tairir asur 'zá fódairt do rna daoine, go nvean-
faidí go léir aicniðe inr zac aon ball. Mar go bfuil 31
lá ceapaithe aige cun breiteamantair a tabairt ar an
n-domán do réir óirt, trío an bfeap acá ceapaithe
aige, as tabairt creidim do zac aon duine, mar sur
tós ré ó rna maid é.

Ac nuair ariðtar an aipeirige ó rna maid érom 32

¹ Gen. i. 1.

² *Supra* vii. 48.

* Ver. 24 "ní cómnúigeann ré i oteampallaid." ní
coinnúigtear é i oteampallaid i scéill go mbead ríactanar
aige leó cun cómnúigte, nú cun aon úrúoe eile, mar meapad
na págánaið. Ac ó cá ré inr zac uile áit, cá ré inr na team-
pallaid fé mar acá ré inr zac áit eile.

cuir acu ar mazað ðéanam, aður þuðairt cuir acu :
 Éirtrímíð leat uair éigin eile i ðtaðð an rþéil rin.
 33 Anran ð'imtíð þól uatá amac. ³⁴ Ac ðo lean þir
 áirite é aður éreioeaðar, ar a þaið ðíonurior an
 t-áreopazac, aður bean n-ar ð'ainim ði ðamarir,
 aður tuille leo.

CΑΙΒΙΘΙΟΙΛ XVIII.

eaðlaif coirint ðá cup ar bun az þól. aður é az reanmóiniú
 i n-ephefur, 7rl. Apollo ðo ðul zo h-ephefur.

- 1 Tar éir an méio rin ð'fáz ré caðair Aténé aður
- 2 táiníð ré zo ðtí Coirint. Aður þuair ré ra n-ait rin
 lúðac n-ar ð'ainim ðó Acuila, fear a þuzað i þPontur
 aður a bí tar éir teact zo ðéanac ó'n Eaðáil, aður
 þripcilla, a bean (ðo ðearzaib a beir órþuizte az
 Claudiour ðo rna lúðaið zo léir imteact ó'n Róim),
- 3 aður cuaið ré az tñall opta. Aður toirz é beir
 ar don ceáir leó ð'fan ré 'n-a þroðair az obair ar
 an zcéir (aður az ðéanam þailiún ab eað an
- 4 ceáir). Aður þioð ré ra trinazóiz az pléið, zac lá
 rabðioe, az tráct ar ainim an Tigearna íora, aður
 bí ré az taðairt na nlúðac aður na nþréazac leir.
- 5 Anran nuair a táiníð Silar aður Timoteur cuize
 ó Macedonia ðo géaruið þól ra teazars, zá cup
 'n-a lúize ar na lúðaið zur ð'é íora ir Cþíort ann.
- 6 Ac bí na lúðaið 'zá þréaznú zo marluizteac.
 Anran ðo érot ré a cuir éaðaið aður þuðairt ré :
 Þioð þúr zcuir fola ar þúr zceann þeim. Táimre
- 7 zlan. Taðarfað aðaið ar na zeintib fearða. Anran
 ð'fáz ré an ait rin aður táiníð ré zo tið þuine ðár
 ð'ainim Titur lúrtur, þuine a bí úmal ðo ðia, aður
- 8 zo þaið a tið ceangailte ðe'n trinazóiz. Aður ðo
 éreio Cþirpur, uactarín na rinazóize, ra Tigearna,
 aður a teazlac zo léir, aður ðo éreio móran ðe
 rna Coirintíð a bí az éirteact leir aður ðo þairteað
 iað.
- 9 Anran þuðairt an Tigearna le þól, i n-aifling, ran

oirdce: ná bíod eagal ort, ac labhair agus ná h-eir,*
Óir táimpe leat, agus ní leómpaíó doinne dochar a io
béannaíu duit; mar tá móran daoine ra cátaíu reo
asamra.

Agus o'fan ré anran bliain agus ré mí as teagarz 11
bheitir Dé 'n-a mearz. Ac nuair a bí Gallió 'n-a 12
píóconrui i n-Acaia o'eiriz na lúdaiz, do toil a céile
i n-asaió píóil agus tuagar or cómaíu an t-ruidé-
brata é, agus duibradar: Tá an fear ro as cur na 13
n-daoine ruar cun Dia o'adrad go h-ainnleasac.
Ac nuair a bí píóil as turhú ar a béal a bogad cun 14
labarta duibairt Gallió leir na lúdaiz: A feara
lúada, dá mba éasóir é, nū coir éionntac ana-olc,
ba ceart dom cur ruar lib. Ac má'r cúrraí focal 15
é, agus ainimneada, agus búu noliže-re, féadaíó
féin cuize: ní h-aíl liomra beit am bheitiam ar na
neitib rin. Agus do comáin ré ó'n ruidébrata 16
iao. Agus do ruagar go léir ar Sórtenér uac- 17
tarán na rinasóize agus bíodar as gabáil air or
cómaíu an t-ruidébrata agus níor cuir Gallió don
truim i n-don níó de rna neitib rin.

O'fan píóil móran laetanta ra n-aic. Anran 18
o'fás ré rlan as na bráitrib agus cuaió ré ar luing
go Síria (agus píricilla agus Acuila i n-donfeac
leir) 1 tar éir a cinn a bearrad i zCencrea, mar bí
móro aize. Agus táiniz ré go o'cí Eperur agus 19
o'fás ré iao-ran ann. Agus cuaió ré féin irteac
ra rinasóiz as víorppóireac leir na lúdaiz. Agus 20
o'iaradad air fanmáint níor ría ac níor toiliz ré
cuize, ac o'fás ré rlan acu agus duibairt ré: Tioc- 21
fad cúgaib aihír má'r toil le Dia é. Anran o'imciz
ré ó Eperur

Agus cuaió ré ríor go Caerapéa. Anran cuaió 22
ré ruar† agus beannuiz ré do'n easlaíu, agus cuaió
ré ríor go n-Ancioó.

Cait ré ruim aimpire anran, agus gluar ré tré 23

¹ num. vi. 18; *Infra* xxi. 24.

* .i. ná bí ciúin † cuaió ré ruar. .i. go Iepúsaleim.

24 tūtáib ʒalacia aʒur þriʒia, i nʒiaib céile, aʒ cup
 n-ep̃erur lútaċ n-ar b'ainim tó Apollo, Alecran-
 t̃rineaċ, fear deaʒlabarċa, láioir inr na Scriptiúr-
 25 aib. B́i ré oile ar rliʒe an Tiʒearna aʒur tó labair
 ré le t̃ioʒnar aʒne aʒur tó teaʒairʒ ré ʒo tūt-
 áċtaċ na neite a baineann le n-foṛa, aʒur ʒan ar eóluṛ
 26 aʒe áċ bairte Eóin. Tó ċrom an fear ran ar lab-
 airċ ʒo tána ra trinaʒóis. Aʒur nuair a t̃'airiʒ
 þripcilla aʒur acuila é tuʒaṁar leó é aʒur m̃uin-
 27 eaṁar tó nior c̃ruinne rliʒe an Tiʒearna. Anran
 ba mian leir t̃ul ʒo n-acaia aʒur tó rʒriṁ na bráit̃re
 aʒ tr̃iall ar na t̃eirʒiobuil 'ʒá iarr̃aib oṛċa é
 ʒlacáċ. Aʒur nuair a t̃áinʒ ré tuʒ ré conʒnam
 28 m̃or tó 'n m̃uinntir a b́i tar éir c̃reideam̃aint. Óir
 tó ċuir ré 'n-a l̃uʒe ʒo cuċaʒ ar na lútaʒ, ʒo puib-
 il̃de, ʒur b'é foṛa ir C̃riort ann.

CAIBIDÍOL XIX.

an eaʒl̃air t̃á ċur ar bun aʒ pól i n-ep̃erur. clompar
 ra ñgaibní ñgeal.

1 Aʒur tó t̃árla, le linn Apollo beit i ʒCoir̃int
 ʒo t̃áinʒ pól ʒo n-ep̃erur, nuair a b́i na n-áiteana
 uáċtaṛaċa riúbalt̃a aʒe, aʒur ʒo b̃fuair ré r̃ainnt
 2 t̃eirʒiobul; Aʒur t̃ubairċ re leó: Ar ʒlacbúir
 an Spior̃ait̃ Naom̃ ó c̃reidebúir? Aʒur t̃ubraṁar-
 ran leir: Ní n-eaċ áċ nior c̃loiream̃air an Spior̃ait̃
 3 Naom̃ a beit ann i n-aon ċor. Aʒur t̃ubairċ reirean:
 Má 'reáċ caċ ann 'nar bairteaċ riṁ? Aʒur t̃ub-
 4 raṁar: i mbairte Eóin. Aʒur t̃ubairċ pól: ¹ Tó
 bairċ Eóin na t̃aoine le bairte áit̃riʒe aʒur t̃ubairċ
 ré leó nár b'foláir t̃óib c̃reideam̃aint ra' t-é a b́i
 5 le teaċċ 'n-a t̃iaib réim, 'ré rin, i n-foṛa. Nuair a
 t̃'airiʒṁar an méio rin tó bairteaċ iao i n-ainim an
 6 Tiʒearna foṛa. Anran tó ċuir pól a l̃áma oṛċa

¹ mat. iii. 11; marc i. 8; lúc. iii. 16; eóin i. 26; *Supra*
 i. 5 aʒur ix. 16.

asur do túrling an Spioraido Naomh orda asur do
labradar i tteangtadaib asur deineadar tarḡair-
eact. Asur tímpal dáréas acu a bí ann ar fad. 7

Asur bíod ré as dul irteac ra trinaḡóis asur as 8
labairt ann go dána, ar fearó trí mí, as díorpdír-
eact asur as cur i bfeíom i ttaob níḡeacta Dé. Ac 9
bí daoine dúra ann ná creitfead, ac bíod as tar-
cuirniú rliḡe an Tíḡearna or cómair na n-daoine.
D'imtíḡ ré uata asur do deíḡil ré na deirḡiobuil
uata, asur bíod ré as arḡóint ḡac lá i rḡoil fir dár
b'ainim Turannor. Do lean ran mar rin ar fearó dá 10
blian, i ttreo ḡur airíḡ ḡac a raib i n-Ária, ioir
lúad asur ḡeintead, briaḡar an Tíḡearna. Asur 11
do dein Dia mírbúiltí éasḡamlaḡa tré lám ḡóil.
i ttreo ḡo mbeirtí cun na n-daoine mbreóite, ó n-a 12
colainn, ciarrúirí asur arriúin, asur ḡo n-imtíḡead
an bpreiteact díob, asur ḡo n-imtíḡead na deamain
arta

Do tárla ḡo raib cuir de rna lúdaíḡ as imteact 13
ó áit ḡo h-áit asur ḡo rabdar a d'iarraib deamán a
cur amac, asur d'asraibíir ainim an Tíḡearna íora
asur deiribíir: fósraim oraid íora acá as ḡól d'á
craobḡḡaoile. Asur bí lúdaíḡ áiríte, mórrfeirar 14
mac a bí as Sceba tuine d'uaḡtaránaib na rḡarḡ,
'ḡá déanamh ran. Ac d'freaḡair an annrppio 15
asur dúbairt ré: Tá áitne asam ar íora asur tá
eóluḡ asam ar ḡól, ac cia h-150 ríḡre? Asur an 16
fear n-a raib an annrppio málluiḡte ann do léim
ré cúca asur fuaíḡ ré an lám uaḡtaíḡ ar an mbeirt
acu asur ḡaib ré orda i ttreo ḡur riteadar ar an
otíḡ rin tárhoct,* asur 150 ḡeárrta. Do h-innreab 17
an méio rin d'á raib d'lúadaib asur de ḡeintib
i n-Éperur asur táiníḡ rḡannra orda ḡo léir, asur
do mórad ainim an Tíḡearna íora.

Asur bíod a lán de'n múinntir a creio as teact 18
as déanamh faoiróine asur as innrint a nḡníoMARTa.
Asur a lán de'n múinntir a bíod as déanamh deir- 19
mireacta tuḡadar na leabair leó asur do dóḡdar

*.i. do rḡrac ré a ḡuir éadaiḡ díob.

- 1aD oF cÓmair na puibiliúeácta. Agus do mearaD
 ríada na leabhar, agus do fuairead sup b'fíú caozaD
 20 míle píora airgid 1aD. Sin mar a bí briatair De
 as fár go láirair agus as dul i nDainineáct.
- 21 Nuair a bí na neite rin críocnuighe do beartuig
 pól, ra rrioraio, gabáil tré Macedonia agus tré
 Acaia agus dul go Ierúsaleim, agus duabairt ré: Tar
 éir me beir ra n-áit rin ní foláir dom an Róim a
 22 o'feirgint. Anran cuir ré beirt o'á luic rritálmá,
 Timoteur agus Epaurur, go Macedonia agus o'fan
 ré féin ar fead tamail ran Ária.
- 23 Agus o'eirig an uair rin acraann nár fuairead i tDab
 24 rlighe an Tigearna Bí fear n-ar b' ainim do
 Démétríur, agus gaba zeal ab ead é, agus bíod ré
 as déanam teampall airgid do Díána agus bíod fás-
 25 altair nár fuairead as cearduigheib o'á bárr. Cruinniú
 ré i látair a céile 1aD féin agus an luic oibre a bain
 leó agus duabairt ré: A feara, ir eol Daoib sup ar
 26 an gcéirto reo a tDann ár gcuir cúgáinne. Ac
 éionn rib agus airigeann rib conur mar atá mórán
 Daoine iompuiúge as pól ro, le n-a cómráD, ní
 h-amáin i n-Eperur ac ar fuit na h-Ária go léir nác
 mór, 'gá cur 'n-a luighe ortá—Ní déite i n-don cor
 27 na déite a deintear le lámáib. Ir baogal go tDab-
 arpaio ran oíoc-ainim o'ár rlighe beata, agus ná
 fásfaio ré don mear ar teampull mór Díána, agus ní
 h-amáin rin ac go tDurnócaio a mórdaic ar dul ar
 neamniú, bíod go n-aDraann an Ária go léir agus an
 28 domán go léir í. Nuair airigeadar an éainne rin do
 laraDair le feirg agus do liúgaD: Ir mór í Díána
 na n-Eperíanaic!
- 29 Do cuiread an éatair go léir tré n-a céile. Do
 riteadair i n-donfead cun an téatair agus spreim acu
 ar gair agus ar airtarair, Macedonaiú, comráD-
 30 aite do pól. Cear pól dul irtead amearg na
 31 nDaine. Ní leogfaD na veirgiobuil do é. Agus
 bí cuir o'uaictaríanaib na h-Ária ann, cáirde do, agus
 cuireadair teactairead cuige 'gá iarraio air gan dul
 32 irtead ra téatair. Do liúig duine an puo ro agus
 duine eile an puo úo. Ir amlaio a bí meargán

meapaidé ar an bprobul ašur ní feidir an cúir ba
mó díob cad a tuis ann i n-aon cor iad. Do tairis- 33
easair Alecrandor amac ar an mbúit. Do fás
na lúdaí amac é. Do bair Alecrandor a lámh
orta a' d'iarraidh ciúnaí cun go míneócad ré an
rúeal do rna daoine. Ac nuair a connacadar sur 34
b' lúad é cuireadar go léir don liú amáin ruar:
ir mór i Diána na n-Éberíadac! ašur do leanadar
de'n liú ar fear ruar le dá uair a' cluis.

Anran do cuir cléireac na catarac cun ruaimhí ar 35
pobal ašur duairt ré: A feara Éberíadac, cá
bhuil an duine beó ná fuil fíor aise go n-aóran
muinntir na catarac ro Éberur Diána mór, inéan
lúriteir? Dá bús rín óir ná feidir an méirín do 36
féanad ir ceart daoib fanmáint roair ašur san don
beart obann a déanam. Tuisúir anro na fíre ašur 37
san marla tabarta acu d'bhí dteampull 'ná d'bhí
mbanóia. Ac má tá aš d'émétríur, ašur aš na ceár- 38
tuistib atá le n-a cor, cúir i scoinnib doinne, táir na
cúirteana ann ašur na *próconruil: Cuiríoir neite i
leit a céile. Má tá don ní eile ašuib d'á loir, 39
roairuistear é i scómtionól a beir do réir olige.
Ašur ir baosál go scurfar i n-ár leit toirmeaš an 40
lae inoiu ašur san doinne cionntac (sur feidir cúnar
a tabairt air) leir an scuinníú ro. Nuair a bí an
méirín fásíte aise do cuir ré an pobal cun ríúail.

CAIBIDÍOL XX.

Cuairt pól tré macedonia ašur trí an nšreig. Duine
aise á éogaint ó'n mbár i oiróar. A cainnt le cléir Éberuir.

Anran, nuair a bí an toirmeaš imigte do glaoib 1
pól cuise na veirgiobuil ašur do cómaidis ré iad,
ašur d'fás ré rlan acu ašur do glair ré cun uil
go macedonia. Ašur nuair a bí na triúca ran 2
ríúailta aise ašur móran cainnte déanta aise leir
na daoine táinis ré ra šreig. Bí ré trí mí ra n-ait 3

* .i. an giúirtir rómanac a bí or a scoinn.

rin. Anran ceap ré toul zo Síma ar luings ac bí na
lúdaíς 1 sceilς az faire air azur focaruiς ré ar
4 teact tré Macedonia. Azur cuaid 1 n-donfeact
leir Sópater Mac Píppur, ó Òeréa; azur Arir-
tarcur azur Secundur Terralónaiς; azur Sair
ó Òerbé, azur Timoteur; azur Tucicur azur Trop-
5 imur, beirt Áriána. Cuadar ran rómáinn azur
o'fanadar linn 1 o'Tróár.

- 6 Azur do cuamair-ne ar luings ó Pílipí, tar éir
laetanta an aráin san siort, azur bíomair cúis
lá az teact zo Tróár azur o'fanamair ann react lá.
7 Anran, an céad lá de'n treactmáin do tánamair
1 b'ocair a céile cun aráin do b'pire, azur bí pól az
tabairt teasairς oíob, mar bí ré le h-imteact ar
maidin amáireac a bí cúgáinn, azur do lean ré ar
8 an o'teasairς zo meadon oíobce.* Ac bí lócráinn ar
noócin agáinn ra treomra móir 'na raomair cruinn-
9 iςte. Azur bí buacail lóar b' ainim Eútuur 'n-a
fuirde ar an b'pinneóis, azur tuit ré 'n-a cóola zo ráin
an fáir a bí pól az cainnt. Le truime a cóolata do
tuit ré ríor ó'n o'crímad locta azur do cógaob ruar
10 marb é. Ac do cuaid pól ríor cúise azur do luis
ré anuar air azur cuir ré a lámha 'n-a timpull azur
tubairt ré: Na bíob ceirt oraid. Tá a anam ann.
11 Anran cuaid ré ruar azur b'uir ré arán azur do blair,
azur òein ré cainnt ar fead ab'ad, zo o'táinis an
rolur, azur anran o'imtíς ré. Azur do ruadad leó
12 an buacail, azur é beó, azur níor beas é a n-ácar.

Anran do cuamair-ne ar an luings azur feólamair
13 zo h-Árpor, 1 o'treó zo mbéarfaimír pól linn ó'n áit

* Ver. 7. "An céad lá de'n treactmáin." miníςto Chruyot-
com naomta, azur a lán eile de luict rgrúuighe an
Sgriptúra, 1 o'taob na b'ocal ran zo raib na Críotaidé, um
an o'taca ran féin tar éir lae na Sabbóide do cur 1 o'turac na
reachtmáine (.i. ar an noomhac). mar atá ré anoir az na
Críotaidéib zo léir. Ir veimín gur le h-úgoadár na
h-Edgailre a veinead an t-ácarú ran. Mar rin do òein rí
úráio de'n cómad a bí tabaréa az an o'tigearna bí, óir ir é
rí an oomhac é.

rin, óir rin mar a bí rocair aise, asur so pasad ré
féin ann ar tír. Asur táinig ré cúḡainn i n-arror 14
asur tógamair cúḡainn é asur tánamair so mic-
léne. Asur feólamair ó'n áit rin asur tánamair, 15
amáiread a bí cúḡainn, ar aḡaid Cíor amad asur an lá
'n-a diaid ran do fpoireamair sámor, asur an lá 'n-a
diaid ran airir do tánamair so miléur; Óir do 16
bí pól ceapaithe ar feólad tar eperur i tceod ná
curfi don riḡnear air ra n-árid, mar bí dicitnear
air cun, dá mb' féidir do é, lá na Cingcire* tabairt
i n-lerúalem.

Ac do cuir ré teadtairead ó miléur so n-eperur 17
'ḡá rād le rinnreairid na n-easailre tead cūise.
Tánaodar, asur nuair a bíodar 'n-a látair duairt 18
ré leó:

Ir eól daoibre conur mar atá an dimir so léir
tabairt asam i nbúr bfoair ó'n ḡcádo lá a tánas
irtead ra n-árid, asur me as deanam reirbire Dé 19
le fíor-úmluigead, as ríle deór, asur as fulas na
tcrioblóidí a táinig orm tré ceilgid na n-lúad;
Conur mar nár cimeádar riad don níó de rna neitib 20
a bí cairbtead daoib, ḡan iad a teasars daoib so
puibilibé asur i nbúr tciḡtib, asur me as deim- 21
niú aicriḡe cun Dé, asur creitím i n-ár tciḡearna
íora Críort, do lúdaḡ asur do ḡeintib.

Asur féad táim as dul so lerúalem fé ceangal 22
na rpioraidé, asur ní fíor dom cad 'tá le n-imtead
orm ann, Ac so bfuil an Spioraid Naom as labairt 23
liom coitcianta, inr na catraid so léir, 'ḡá rād
liom ḡur rlabraí asur pionóirí atá am cóir i n-lerú-
alem. Ac ní n-easal liom don níó díob ran ná 24
ní meairim ḡur mó ir fiú mo deata 'ná me féin, ac
so ḡcomlionrad mo turur, asur reirbir an bpeitir,
a fuair ó'n tciḡearna íora, riadnuire deanam ar
foirḡeal ḡrártá Dé. Asur féad anoir, ir eól dómra 25
ná feicfid ríó mo ḡnúir a cuille, ríbre so léir n-a
bhuil riúbalta i nbúr mears asam as craobḡasaoile
riḡeada Dé.

* .1. Lá an Spioraid Naom do tead.

- 26 D'á b'píḡ rin cuirim a fíad'nuire oraidre, ra lá ro
atá inoiu aḡainn, ḡo b'fuilim ḡlan ar curo fola ḡac
27 duine Mar níor rtaonar ó comairle Dé do cup
28 i n-iúil daoid ḡo n-iomlán. Tugaid aipe daoid féin
aḡur do'n t'read ḡo léir, ar ar cuir an Spioraid
Naom rib i n-búr n-eapboḡaid aḡ riaglaib eadlaire
29 Dé a ceannuis ré le n-a curo fola féin. Tá 'fíor
aḡamra ḡo tciocraib irteac i n-búr mearf, nuair a
beadra imiḡte, faolcoim éraorača, aḡur ná rtaonraio
30 riad ó'n t'read. Aḡur eipeócaio, oraid féin, fir
a labarraib neite tuatálača, cun deirḡiobul a čarrac
31 n'a noiaio. D'á b'píḡ rin déinib fair, aḡur cim-
eadaio i nbúr ḡcuimne conur mar nár rtaoar ar
fead t'ri mblian, do lá ná t'oióce, ac aḡ comairliú
an uile duine aḡaid aḡur deora le m'fúilib.
- 32 Aḡur anoir tugaim ruar do Dia rib aḡur do
briatar a ḡrára, ó'r ar a cumar atá an obair do
criócnú aḡur an oig'reac a čadairt daoid amearḡ
33 na naom ḡo léir. Níor řanncuḡear airḡeao ná ór
34 ná éadač don duine, Mar ir eol daoid féin, ¹ḡurab
iad an dá lám reo foláčair ḡac a riab riactanač dom
35 féin aḡur do řna daoine atá am řočair. Tá ḡac
don nio čairbeánta aḡam daoid, ḡur aḡ obair ar
an ḡcuma řan ir ceart duinn řóiričint ar na daoine
laḡa, aḡur cuimneam ar briatar an Tiḡearna íora
mar ḡo noučairt ré féin: ir mó an t-daoidnear ḡo
mór ruo a b'ronnad ná ruo a ḡlacad.
- 36 Aḡur nuair a bi an méio rin řáirte aḡe do leos
ré é féin ar a ḡlúinib aḡur dein ré ḡuirde cun Dé 'n-a
37 oteannta ḡo léir. Anřan díodar ḡo léir aḡ ḡol ḡo
řuiḡeac aḡur aḡ cup a lám timpal ar muineal řóil
38 aḡur 'ḡá řóḡad, aḡ deanam buarta ḡo mór mar
ḡeall ar an b'řocal doučairt ré, ná řeicřioir a ḡnúir
a čuille. Aḡur deineadar é čionnlacan říor cun
na luinḡe.

CAIBIDÍOL XXI.

CUAIRN PÓIL ZO IERÚSALEM. E DÁ ḡABÁIL AIGE RŊA LÚDÁIS
RĀ CEAMPULL.

ASUR NUAIR A TÁRLA ZO PAIB RḡARTĀ AḡAINN LEÓ ASUR 1
RINN Aḡ ḡLUAIRĒACT FÉ FÉOL,* TÁNAMAIR CEANN AR AḡAIR
ZO CÓOR, ASUR AN LÁ 'N-A DÍAIR RAN ZO ROROR, ASUR AR
RAN ZO PĀCARA. ANRAN DO FUAIRAMAIR LONG A BÍ Aḡ 2
DUL TREARNA ZO PŊENICÉ, ASUR CUAMAIR AR BÓRO
ASUR ḡLUAIRĒAMAIR. TÁNAMAIR I PAḊARC CUPPOIR 3
ASUR D'FĀḡAMAIR AR AR LÁIM CLÉ É ASUR FÉOLAMAIR
ZO SÍRIA ASUR TÁNAMAIR ZO TŲROR; ÓIR IR ANN A BÍ AR
AN LUING A N-UALAC DO CUP AIRCĪ. FUAIRAMAIR DEIR- 4
ḡIOBUIL RĀ N-DIT RIN ASUR D'FĀNAMAIR ANN REACT LÁ,
ASUR BÍODAR, TRÍO AN RPĪORAIR, ḡÁ PĀD LE PÓL ḡAN
DUL RUAR ZO IERÚSALEM. AC NUAIR A BÍ NA LAETANTA 5
CAITTE DO ḡLUAIRĒAMAIR ASUR BÍOMAIR Aḡ IMTEACT,
ASUR TÁNADAR ZO LÉIR, IAD FÉIN ASUR A MNÁ ASUR A
ḡCLANN, ḡÁR DĪONNĪACAN, ZO ḡEACTÁ NA CATARAC;
ASUR DO LEḡAMAIR RINN FÉIN AR AR NḡLŲINIḊ AR AN
DTRÁIS ASUR DO ḡUÍḊOMAIR. ANRAN D'FĀḡAMAIR RLĀN 6
Aḡ Á CEILE ASUR CUAMAIR-NE AR AN LUING ASUR CUADAR-
RAN ADAILE. DEINEAMAIR-NE AR ḡCUAIRD AR UIRḡE Ó 7
TŲROR RÍOR ZO PTOLEMĀIR ASUR DEANNUIḡMAIR DO RŊA
BRÁITRIB A BÍ ANN ASUR D'FĀNAMAIR LÁ 'N-A BFOCĀIR.
ḡLUAIRĒAMAIR AN LÁ 'N-A DÍAIR ASUR TÁNAMAIR ZO 8
CAERARĒA. CUAMAIR, ANRAN, ZO TIS PĪLIB, AN ROIR-
ḡÉALAIRĒE, ¹ DUINE DE'N MÓRFEIREAR, ASUR D'FĀN-
MAIR AIGE.†

BÍ AIGE RIN CEATRĀR INḡEAN, CEATRĀR MAIḡDEAN, 9
ASUR DEINÍOIR CARḡAIREACT. DO RĒADAMAIR ANN RAINNT IO
LAETANTA ASUR TÁINIS CŲḡAINN Ó LŲDĒA FÁID N-AR
D'AINIM DÓ AḡABUR. NUAIR A TÁINIS FÉ RIN CŲḡAINN DO 11
CÓḡ FÉ CĪOR PÓIL ASUR CEANGAIL FÉ A LÁMA FÉIN ASUR

¹ *Supra* vi. 5.

* .i. AN LONG FÉ FÉOL AḡAINN.

† Ver. 8. "AN ROIRḡÉALAIRĒE," .i. REANMÓNAIDĒ AN CROIRḡÉIL.
AN FĒAR CÉADNA ŲO D'ÍOMPUIḡ NA ḡAMARITĀNACĀ ASUR DO BĀIRĒ
AN COILLTEÁNAC (CAIB. viii.), DUINE DE RŊA REACT NOIACONAIR
CŲRÁIS AB EAD É.

- a cora aḡur dubairt ré: Seo mar aḡeir an Spioraid
Naomh, an fear sup leir an crior ro, rin mar a ceang-
alócaid na Iúdaigh é i n-Ierúsaleim, aḡur tabarraid
12 riad i lámhaib na nḤeinte é. Nuair ainiḡmair-ne an
méid rin biomair féin aḡur muinntir na h-áite rin
13 aḡ taḡant air san dul ruar go Ierúsaleim Anran
dubairt pól 'ár bpreasrao: Cao tá aḡaib á déanamh,
aḡ sol aḡur aḡ cur buarḡa ar mo criorde? Táimre
ollamh, ní h-amáin cun ceangail o'fulaḡ ac fór cun
14 báir o'fulaḡ, ar ron ainime an Tigearna Íora. Anran,
nuair a teir orainn é boḡao o'éirteamair, aḡur dub-
ramair: Toil an Tigearna go nḡeintear!
- 15 Aḡur tar éir na laetanta ran o'ollmuismair
rinn féin aḡur biomair aḡ dul ruar go Ierúsaleim.
16 Aḡur táinig i n-donḡeact linn cuid de rna deirḡio-
buil ó Caerará, aḡur Cupriánac 'n-a ḡeannḡa, duine
oár b'ainim Mnarón, reana-deirḡiobul, n-a raḡ-
mair cun beic ar lóiróin aḡe.
- 17 Tánamair go Ierúsaleim aḡur do ḡlac na bráitḡe
18 rinn go fáilḡeac. Amáireac a bi cúḡainn cuamair
féin aḡur pól go tiḡ Séamuir aḡur bi na rinrip go
19 léir cruinniḡḡe ann. Deannuis ré oóib aḡur o'innir
ré oóib, trió ríor, ḡac a raib déanta aḡ Oia, tré n-a
20 fḡicálam féin, amearḡ na nḤeinte. Aḡur nuair
ainiḡoar é tuḡaoar ḡlóire do Oia, aḡur dubraoar
leir: Cionn tú, a bḡáḡair, cao iad na mílte de rna
Iúdaigh acá tar éir creideamaint, aḡur tá báir acu
21 go léir do'n olḡe. O'ainiḡoar, ámtac, go bḡuilire
ḡá cur 'n-a luiḡe ar na Iúdaigh acá amearḡ na nḤeinte
nac mīrde oóib imḡeact ó Maoir, aḡur ná fuil fíac-
aib orḡa tīmpallḡearrao do déanamh ar a ḡclainn,
22 ná réir na olḡe do leanmāint. Cao 'tá le déanamh
mar rin? San ampar caicḡro na ḡaoine cruinniú
23 mar aipeócaid riad sup tánaír. Dein an níḡ reo a
deirimīḡ leat oá bḡiḡ rin: Tá ceatḡar fear aḡainn
24 go bḡuil móio orḡa. Tóḡ leat iad ran aḡur ḡlantar
tu i n-donḡeact leó. Anran diol-re arḡa i ḡḡreó,
go 'mbeárrḡar a ḡcinn. Anran círō ḡac doinne

ḡur b'ēiteac ar ariḡṡar do tAOB, aḡur ḡo bḡuilir
 fēin aḡ riúbal do cōrnamaiṡe do'n oLiḡ.* AC 25
 1 oTAcOB na nḡeinteaC a cḡeio, 2 do rḡrīobmaiṡ-ne
 ḡá oṡoú oóib cimeádo ó'n ruo a n-ióbiread o'ioó-
 olaid, aḡur ó fūil, aḡur ó níó a tAcTAcO, aḡur ó oṡúir.
 Anṡan do tōḡ ṡóil leir na fir lár n-a māireac aḡur 26
 do ḡlanad é 1 n-aonḡeaC leO aḡur cūaid ré irteaC
 ra teampull, tar éir laetanta a nḡlanta o'fóḡairc,
 cun ḡo nṡéanḡi oṡráiil ar ron ḡac tuine acu.

AC bī lúoaiḡ ó'n Ária ann aḡur nuair a bī na reaCt 27
 laetanta oá ḡcṡiōcṡú cōnnacAOar ra teampull é
 aḡur do ḡrīorAOar an pobul ḡo léir aḡur cūireAOar
 a lámA air aḡur do liúḡar: Congnam! a fēara 28
 lṡrAéil. Sióé an tuine acá aḡ múine na nṡaoine inṡ
 ḡac aon bAl 1 ḡcoinnib an ṡobuil reo aḡur 1 ḡcoinnib
 na oLiḡe aḡur 1 ḡcoinnib na n-áice reo. Tuḡ ré
 ṡaoine ḡeinteaC irteaC ra teampull aḡur do fáruiḡ
 ré an áic beannuiḡte reo. Óir bioṡar tar éir Tṡoṡi- 29
 muir ó eṡerur a o'ḡeircoinc ra cAcair 'n-a tēannta
 aḡur cēarAOar ḡo raiB ṡóil tar éir é tAbairc irteaC
 ra teampull. Aḡur bī an cAcair ḡo léir ar buile, 30
 aḡur do cṡuinnuiḡ na ṡaoine. Do ruḡAOar ar ṡóil aḡur
 tArṡaiḡeAOar amAc ar an oTeampull é aḡur do
 oúnao na oóirre láitṡeaC.

Aḡur bī fonn oṡta é mārbAd, ac do n-inṡreAd do 31
 tṡibiún an airm lerúralem ḡo léir a bēit tṡé n-a
 ceile. Tōḡ ré rin leir raiḡoiúirí aḡur tAOireacA 32
 céAd aḡur do riC ré cúca rior. Nuair a cōnnacAOar
 an tṡibiún aḡur na raiḡoiúirí do rAcAOar de bēit
 aḡ bualaO ṡóil. Anṡan do tÁinuiḡ an tṡibiún aḡur 33
 tōḡ ré é aḡur o'óṡuiḡ ré é cēanḡal le oá fṡabṡa
 aḡur o'fīafṡaiḡ ré ciá'r b'é aḡur cAO a bī oéanta
 aiḡe. AC bī an tṡluaiḡ aḡ liúiruiḡ, tuine ḡá rAd ro 34
 aḡur tuine ḡá rAd rúo. Aḡur nuair náir b'fēioir

¹ *Supra* xv. 20 aḡur 29.

*Ver. 24. "do cōrnamaiṡe do'n oLiḡ." bioṡ ḡo raiB an oLiḡ
 rin a oeirtear imiḡte a' fēiṡm um an oTAcA ran bī na
 cṡiōrtaioṡte lúoacA ḡá cimeádo, aḡur do leaṡAOar 'ḡá cimeádo
 ar feAd raiṡnnc airmṡe, cun na rinaiḡóḡe. māṡ a oéarṡi,
 o'AbṡacAd le h-onóir.

air rin; ¹ aḡur fuarar leicireadā uadā aḡ triall ar
na bráitrib̄ i nDamarcur, cun iad a tabairt liom
anro ḡabta ḡo lerúralem i tceob ḡo ḡcurpí pionór
orta. Ac do tárla, aḡur mé ar an rliḡe aḡur aḡ 6
cead̄t i ḡcómḡar do Damarcur, i lár an lae, ḡur lar
am timpal folur iomarcad̄ ó neam̄; Aḡur ḡur tuitear 7
cun tailim̄ aḡur ḡur airḡear an ḡut ḡá ráo liom:
A Saul, a Saul, cad 'n-a taob̄ ḡo bfuilir aḡ ḡear-
leanm̄aint orm? Aḡur o'fneasara: Cía n-é tu, a 8
tḡearna? Aḡur toubairt ré liom: Mire íora
narareit adā aḡat o'á ḡearleanm̄aint. Aḡur an 9
m̄uinntir a b̄i le m' coir do connacadar an folur, ac
n̄ior airḡotar ḡut an t-é a b̄i aḡ cainnt liom.* Aḡur 10
toubairt: Cad tá aḡam le déanam̄, a tḡearna? Aḡur
toubairt an tḡearna liom: Eirḡ aḡur imtḡis ircead̄
ḡo Damarcur, aḡur neórfar tuit anran i tceob̄ na
neit ḡo léir adā aḡat le déanam̄. Anran, mar ḡeall 11
ar neart an troluir úo, bíor ḡan raob̄ar aḡur do ruḡ
mo comp̄ad̄oit̄e ar láim̄ orm aḡur t̄an̄as ḡo Damar-
cur. Aḡur b̄i fear oár b'ainim Ananias, fear ḡo 12
raib̄ creideam̄aint aḡe. i tceob̄ na tliḡe, ó n-a raib̄
de lúad̄aib̄ 'n-a ḡcóm̄nuḡe ra n-áit. Aḡur t̄ainḡis 13
ré cūḡam aḡur fearaim̄ ré am f̄iad̄nair̄e aḡur toub-
airt ré liom: A Saul, a b̄n̄áitir, féad̄ ruar. Aḡur
o'féad̄ar-ra air-rean an uair céad̄na. Anran toubairt 14
ré: Do ceap Dia ár rinnreap tura poim ré cun ḡo
t̄uḡḡf̄á a t̄oil aḡur ḡo b̄feicf̄á an t-don Ceart.
aḡur ḡo n-air̄eócf̄á ḡut a b̄eil; † Óir beio tu ad̄ 15
f̄inné oó, i láitir na n̄oaoine ḡo léir, ar na neitib̄ a
o'airḡir̄ aḡur do connacir. Anoir cad̄ é an rḡḡ- 16
near ro ort? Eirḡ aḡur bairtcear tu aḡur nḡḡ
oíot do p̄eac̄aí le ḡlaob̄ad̄ ar a ainim. Aḡur nuair 17
a t̄an̄as tar n-air̄ ḡo lerúralem do tárla ḡo raobar
ra teampull aḡ ḡuibe aḡur ḡur tuit t̄ám̄-néal aḡre

¹ *Supra* ix. 2.

* Ver. 9. "n̄ior airḡotar ḡut." .i. n̄ior féad̄odar na
focail do t̄uḡḡint̄ ó n-a céile bioib̄ ḡur airḡotar fuaim na
b̄focail (*supra* ix. 7).

† Ver. 14. "An t-don Ceart." .i. ár ḡl̄an̄uḡt̄eóir̄ do
t̄air̄beáin̄ é f̄ein̄ do p̄ól. ḡnīom̄. ix. 17.

30 Anran, lár n-a máireac an lae rin, ba mian leir a
 ó'rádail amac níor cruinne cad a bí ag na lúthais.

² *Supra* vii. 57.

'á cuip 'n-a leit, aḡur do rḡaoil ré é, aḡur do'órduis
ré na rḡairt aḡur an cómairle do teact i bfoḡair
a céile aḡur tuḡ ré póil amac aḡur cuip ré or a ḡcó-
air é.

CAIBIOTHOL XXIII.

pól i lḡair na cómairle. Deino na iúdaíḡ ceilḡ cun é
marbú. Cuirtar ḡo caerara é.

Do'féac póil ar an ḡcómairle aḡur duḡairt ré: 1
A fḡara, a bḡáirte, tá mo ḡnó déanta aḡamra i nḡac
deag-coínriar, i doḡoḡo' dé, ḡo do' an lá ro inoiu
aḡainn. Anran duḡairt an t-áro-fḡairt, Ananiar. 2
leir na dooine a bí i n'áice é bualaḡo ra déal. Duḡ- 3
airt póil leir, ámtac: Buailro' dia tura, a fḡala
*aolca. Tura do fúirde cun breite taḡairt orma
do réir na oirḡe, aḡur, i n-aḡair na oirḡe, a n-óro-
uḡeann tú mé bualaḡo? Aḡur duḡairt na dooine 4
a bí n-a rearam i n'áice: An aḡ earḡainí ar áro-fḡairt
do aḡoi? Aḡur duḡairt póil: Ní raib 'fior aḡam, 5
a bḡáirte, ḡur b'é an t-áro-fḡairt é. Oir tá rḡriobca:
1 ná taḡair doo-cáinnit do'uaḡtarán do dooine.

Ac bí 'fior aḡ póil ḡur de rna Saḡuúcinis cuio 6
acu aḡur ḡur de rna fḡairiniḡ an cuio eile, aḡur
duḡairt ré ḡo n-áro: A bḡáirte, 2 fḡairineac ireaḡo
mire, mac fḡairiniḡ. Ir mar ḡeall ar fúil le n-air-
eirḡe na marb aḡaim ar mo tḡrail. Nuair a bí an 7
méio rin ráirte aḡe do'eirḡe coirmeaḡs ior na
fḡairiniḡ aḡur na Saḡuúcinis aḡur deineaḡo do
cuio do'n buioin. 3 Oir deir na Saḡuúcinis ná fuil 8
aireirḡe ann, ná aingéal, ná rḡioraio. Aḡur doam-
uḡro na fḡairiniḡ ḡac nio acu. Anran do'eirḡe 9
collóio mór. Do pḡeab cuio de rna fḡairiniḡ 'n-a
rearam aḡur bioḡar aḡ aḡnear aḡur deirioir: Ní
bḡaḡmíḡ don oic ra duine reo. Má taḡair rḡioraio
leir, nú aingéal, cao é rin do'oinne eile rin. Anran. 10
nuair a bí an rḡéal 'n-a bḡuioin caorḡainn eaḡarḡa

¹ exod. xxii. 28.

² phil. iii. 5.

³ mat. xxii. 23.

* .i. a duine aḡa ḡeall laḡmuic aḡur duḡ lairḡis.

bí eagal ar an tscríbiún go ríacfairéir ar a céile póil, agus o'órúis ré do rna raiḡoiúirí dul ríor agus é tóḡaint uata agus é tadbairt irteac ra longpórt.

- 11 An oirde 'n-a diaib ran do fearaim an Tigearna láim leir agus dubairt ré: Bí fearamác! Fé mar atá fiaḡnuire déanta aḡat oimra i n-lepúralem caiteir fiaḡnuire déanam oim ra Róim.
- 12 Ac nuair a táinig an lá táinig raint de rna lúdaíḡ i bfoḡair a céile agus dearbuiḡḡar ná h-iorḡair bia agus ná h-ólḡair deoc go dtí go mbeaḡ póil marb
- 13 acu. Bí breir agus daḡaḡ tuine acu ann a cuir an
- 14 dearbú ran oirta féin. Anran tanaḡar aḡ triall ar uacḡaránaib na rḡairt agus ar na reanóirib agus dubḡar: Tá ceangal fé earḡaine curta aḡainne oirainn féin ḡan don níḡ do bḡaire go marbuiḡmíḡ
- 15 póil. Anoir, o'á bḡis rin, cuirḡ-re agus an cóm-airle rḡeala aḡ triall ar an tscríbiún agus abḡair leir é cur cúḡaib, fé mar a beaḡ eóluir éḡin níor cruinne uaiḡ 'n-a taob. Táimíḡne ollam agus rar a rroirḡ ré ríḡre beir ré marb aḡainn.
- 16 Bí mac deirbḡear do póil aḡ éirteac leir an uirḡe-ré-talam. Táinig ré agus cuair ré irteac ra long-
- 17 pórt agus o'innir ré do póil an rḡeal. ḡlaoiḡ póil cuirḡ tuine de rna taoiréaḡaib céaḡ agus dub-airt ré leir: Beir an buaḡaill reo aḡ triall ar an
- 18 tscríbiún; tá níḡ aḡe le h-innrínt do'. Tóḡ reirean leir é aḡ triall ar an tscríbiún agus dubairt ré: Dubairt an pḡiorúnaḡ, póil, liom an buaḡaill reo tadbairt cúḡat mar go bfuil ruḡ aḡe le rāḡ leat.
- 19 Do ruḡ an scríbiún ar láim air, agus o'imḡis ré i leit taoiḡ leir agus cuir ré an ceirt cuirḡ: Cao é reo
- 20 atá aḡat le h-innrínt dom? Agus dubairt reirean: Tá roḡair aḡ na lúdaíḡ ar a iarrair oir póil do cur aḡ triall oirta amáireac, cun na cómairle, mar o'eaḡ go tḡairtḡeann uata é ceirtíú níor ḡeire
- 21 ar níḡ éḡin. Ac ná creire iad. Tá breir agus daḡaḡ fear acu aḡ faire i ḡeilḡ air agus tá ceangal fé earḡaine* curta acu oirta féin ḡan bia o'ite ná

* nú dearbú fé earḡaine.

deó a d'ól go marbúigíó ríad é, agus táio ríad ollamh anoir as feiceam leir an ngeallmáint uair. Do cuir an tribiún uair an buacail asur duhairt 22 ré leir san a d'innrinc d'aoinne sur tús ré an méio rin eoluir do féin.

Ansan do glaoir ré cuige beirt taoiread céad 23 agus duhairt ré leó: Ollmúigíó dá céad raiḡuúir, agus deicniubair d'í trí ríó marcad, agus dá céad luēt pleas, ó'n tcrímad h-uair de'n oirde, cun dul go Caerará; agus ollmúigíó eadra iompair ar 24 a gcuiríó ríad pól. cun é breic plán as triall ar féilic an ḡobernóir. (Mar bí eadail air go tóḡs- 25 rad na lúdaḡ ar éigín é agus go marbócaíóir é, agus ansan go nḡeairí tḡomairdeat air féin, go nḡeairí go raib airgead le rāḡail aige ar.) agus do rḡrīb 26 ré licir agus duhairt ré inti:

"Clauduir luirar cun an ḡobernóra ró-uairail, féilic, pláinte. Do ruḡ na lúdaḡ ar 27 an bḡear ro agus bíodair ar tí é cur cun báir. Do ruarar féin amad sur b'ḡear Rómanad é agus tādaz orda le buidin airim agus tóḡar uada é. Ansan tearcuḡ uaim 'fíor a beic asam 28 cad a bí acu 'á cur 'n-a leic agus cuirear i láḡair a ḡcómairle féin é. Ruarar sur neite éigín 29 a bain le n-a noliḡe féin a bí acu 'á cur n-a leic, agus ná raib don coir deanta aige do tuillread báir ná bḡaiḡuinear. Ansan do h-innread dom 30 go raib ceilḡ deanta acu do agus cuirear as triall orda é, agus duhairt leó-ran pé nío a bí acu le cur 'n-a leic, é cur n-a leic do láḡair-re. Slán leat."

Ansan do tóḡ na raiḡuúir leó pól, ré mar a 31 h-óruigead doib, ra n-oirde, go h-antipatir, agus amáiread a bí cúḡainn do leogadair do'n marc- 32 rluas dul leir agus tādadar féin tar n-air go tóí an longpórt. Cuadar-ran go Caerará agus tūḡa- 33 dair an licir do'n ḡobernóir agus cuireadair pól 'n-a láḡair. Do léis ré an licir. Ansan d'fiarraḡ ré 34 cad é an ceannair n-ar b' ar é, agus nuair a ruair ré sur b' ó Cilicia é: Éircread leat. ar reirean, nuair 35

4 tlocfaið an muinntir atá aḡ cup do leit. aḡur
 5 o'óruis ré é cup ré cimeað i ḡcúirt héroio.

CAIBIDIOIOL XXIV.

pól 'ḡá coraint féin i látair féilicr, an ḡobernóir. an
 creioeam dá mhínead aige oó.

- 1 Anran, i ḡcionn cúis lá, táinig uactarán na rḡarḡ,
 Ananíar, anuar aḡur cuir de rna reanóirib, aḡur
 cainnteoir dár b'ainim Tertullur, aḡur cuadair i
 2,3 { látair an ḡobernóra i ḡcionnib pól. Do ḡlaodad
 pól aḡur éom Tertullur ar é daorað: domuis-
 4 { mío i ḡcómnuisḡ aḡur inr ḡac ball, aḡur le buidcar
 mór, a féilicr oirdeirc, méio na ríotcána atá aḡainn
 5 { de o'dairr-ra aḡur liact na neit atá o'da reólað ar
 lear tréð' móríall. Ac, ionur ná cuirḡinn a tuille
 6 { níḡnir ort, iarraim ort éirteact, de o'ceannract, le
 beaḡán focal uainn. Fuaramair an fear ro, i n'ann-
 7 { rḡian, aḡ o'éanam coirmirḡ amearḡ na n-lúoac ḡo
 léir ar fuio an domain aḡur 'n-a ceann ar an aicme
 8 { annrianta ran, na pararénac. Do mear ré an
 ceampall do rárú aḡur do ruḡamair air aḡur
 ceapamair breit a tabairt air do réir ar noliḡe.
 9 { Ac táinig lúriar, an tribiún, aḡur nearc ríóḡ aige
 aḡur bain ré ar ár lámuib é. aḡur o'óruis ré an
 muinntir a bí aḡ cup 'n-a leit do teact do' látair-re,
 aḡur féadfair féin a o'fáḡail uair, do breiteam,
 eólu ar na neitib reo ḡo léir atá aḡainne á cup n-a
 10 { leit. Anran o'aontuis na lúoaiḡ mar an ḡcéadna
 aḡur dubradar ḡo raib ran amlaio.
- 10 Anran o'freaḡair pól, (oir do baḡair an ḡober-
 nóir cuisḡ labairt):

Ó 'r eól dom ḡo bfuilir-re do breiteam ar an náir-
 iún ro le fada 'bliantaib ir móioe rin ir fonn liom
 11 { rárám a tabairt am taob féin. Ir féioir duit a
 o'fáḡail amac ná fuil ac dá lá o'éas ó cuar ḡo lerú-
 12 { ralem cun adarḡa o'éanam, aḡur ní bfuaradair me

a5 aighear le h-aoinne ra teampull, 'ná a5 cruinnú
 na n-aoine, iní na rinagógaib, ná ar fuio na cat-
 arad; a5ur ní'l ar a gcumar a tairbeaint duit-re gur 13
 fíor na neite atá acu 'á cur am leit. Domuigim 14
 an méio reo duit, ámtad, i ttaob na rliše reo ar a
 ttagaid. riad eiriceadt, rin mar a deimpre reirbir
 do'n átair a5ur do m'úia, óir creidim gac uile níó
 atá rgríobta ra rliše a5ur in rna fáioib, So bfuil 15
 mo mainiḡin a5am ar úia, fé mar atá acu ro féin, so
 ttiocraio aipeiríḡe na n-deaḡ-úaoine a5ur na n-roc-
 úaoine. Táim féin a5 déanam mo dícill air reo, mo 16
 coínriar a cimeáto glan i gcóinnuiḡe cun Dé a5ur
 cun úaoine. Do tánaḡ tar éir móran blian cun 17
 déarca déanam ar mo úaoine féin a5ur cun opra-
 lad a déanam a5ur cun móio a cómlionad. ¹ Sa 18
 n-obair rin iread do fuaiaoir me am glanad ra
 teampull, a5ur ní le rluag ná le collóio, ac rainnt 19
 lúadac* ó ária,—a5ur bí ré ceart iad ran a tabairt
 airo do látair a5ur leogaint dóib neite cur am leit
 má bí aon ruo am coinnib acu. Nú abraiúir reo 20
 féin é, má fuaiaoir aon éionntadt ionam nuair a
 úior am fearaí i látair na cómairle, ac an t-aon 21
 focal amáin úo a labrar amad a5ur me am fearaí
 eatarra: ² Ir i ttaob aipeiríḡe na marb atá breit
 a5aibre 'á tabairt oimpra intú.

Anran do cur féilic ar cáirde iad, óir do tuis 22
 ré so cruinn i ttaob na rliše rin a5ur dubairt ré:
 Nuair a ttiocraio lúriar, an truibúin, anuar éircread lib.
 a5ur t'óiruiḡ ré do'n ttiocraio céad eirean do 23
 cimeáto a5ur ruaimnear a tabairt do a5ur san aoinne
 t'á muinntir a córs ar fúitálam a déanam air.

Anran, tar éir ruim laetanta, táinḡ féilic a5ur a 24
 bean, Orúilla,—lúadac ab ead í,—a5ur glaoio ré cuíḡe
 ról a5ur t'éirt ré le tuairiḡ uaió ar an gcrideam
 atá i n-íora Críort. a5ur bí ré a5 léiriú tó ar 25
 ceart a5ur ar ḡeanmnaiúeadt, a5ur ar an mbreit-
 eamantair atá le teadt, a5ur táinḡ críteagla ar
 féilic a5i dubairt ré: Imtiḡ anoir, ac nuair a

* .i. do labair am coinnib.

¹ *Supra* xxi. 26.

² *Supra* xliii. 6.

- 26 βειθ̄ cαοῑ ᾱγαμ̄ cuiρρεαθ̄ ριορ̄ ορτ̄. Sa n-am̄ ḡcέαona
 bί ρέ ᾱḡ bραθ̄ αιρ̄ ḡο̄ ὡταβ̄αρ̄φαθ̄ ρόλ̄ ραιnn̄τ̄ αιρ̄ḡιο̄ ὡό,
 ᾱḡυρ̄ uime ρin̄ cuiρ̄ ρέ ριορ̄ ḡο̄ minic̄ αιρ̄ ᾱḡυρ̄ ὡein̄ ρέ
 cainn̄τ̄ leir̄.
- 27 Δέ ὡ'im̄c̄iḡ ὡά ὡliain̄, ᾱḡυρ̄ t̄ainiḡ ρορ̄ciur̄ f̄értur̄
 1 n-ineαθ̄ f̄éilic̄ρ. ᾱḡυρ̄ mar̄ f̄áram̄ ar̄ nā lúὡaiḡ
 ὡ'f̄áḡ f̄éilic̄ρ ρόλ̄ ρā p̄rior̄ún.

CΑΙΒΙὨΙΟΙ XXV.

Cαερ̄αρ̄ ὡά ḡair̄m̄ ᾱḡ ρόλ̄. 1r̄ áil̄ lē h-ᾱḡrippa, an̄ Rí,
 eir̄ceαc̄t̄ leir̄.

- 1 T̄rī l̄á tar̄ éir̄ ceαc̄t̄ ὡ' f̄értur̄ ρā ceann̄tar̄ cuiαiὡ
 2 ρέ ρuar̄ ó̄ Cαερ̄ar̄éα ḡο̄ Iep̄úr̄alem. ᾱḡυρ̄ t̄ainiḡ
 uαc̄tar̄ám̄ nā ραḡar̄t̄ ᾱḡυρ̄ uaiρ̄lē nā nlúὡαc̄ ᾱḡ t̄riall̄
 αιρ̄ 1 ḡcoinn̄iὡ ρ̄óil̄ ᾱḡυρ̄ ὡioὡar̄ ā ὡ'iaρ̄ḡaiὡ ᾱc̄ainiḡḡe
 3 αιρ̄, Δ ὡ'iaρ̄ḡaiὡ ḡο̄ mbeαθ̄ ρέ f̄áb̄ram̄ail̄ ὡóib̄ 'n-a
 c̄oinn̄iὡ, ḡο̄ n-óρ̄ὡócaὡ ρέ é̄ t̄ab̄air̄t̄ ḡο̄ Iep̄úr̄alem,
 ᾱḡυρ̄ ὡī ceilḡ ὡéan̄tā acū cun̄ ḡο̄ mar̄ὡócaὡiὡir̄ é̄ ar̄
 4 an̄ ρliḡe. Δέ ὡub̄air̄t̄ f̄értur̄ ḡο̄ ḡcim̄éαὡrī ρόλ̄ 1
 ḡCαερ̄ar̄éα ᾱḡυρ̄ ḡο̄ mbeαθ̄ ρέ f̄éin̄ ᾱḡ ὡul̄ ann̄ ḡο̄ luαc̄.
 5 ᾱḡυρ̄, ar̄ ρeir̄ean̄, nā ὡaoinē ar̄ ὡúr̄ mear̄ḡ-ρā ᾱt̄á
 ábal̄tā αιρ̄, t̄éiὡir̄ ρioρ̄ 1 n-αon̄f̄eαc̄t̄ liom̄ ᾱḡυρ̄ m̄á
 t̄á coir̄ ὡéan̄tā ᾱḡ an̄ n̄ὡuinē cuiρ̄iὡir̄ 'n-ā leit̄ í.
- 6 Nioρ̄ fan̄ ρέ 'n-ā mear̄ḡ ᾱc̄ ōc̄t̄ l̄á n̄ú ὡeic̄ l̄á 'n-ā
 ὡiaiὡ ḡan̄, ᾱḡυρ̄ cuiαiὡ ρέ ρioρ̄ ḡο̄ Cαερ̄ar̄éα ᾱḡυρ̄ an̄ l̄á
 n-ā ὡiaiὡ ḡan̄ ὡō f̄uiὡ ρέ ρā t̄rib̄ún̄al̄ ᾱḡυρ̄ ὡ'óρ̄ὡuiḡ ρέ
 7 ρόλ̄ ā t̄ab̄air̄t̄ 'n-ā l̄á̄c̄air̄. ὡō tuḡαὡ, ᾱḡυρ̄ ὡō f̄eαr̄am̄
 'n-ā t̄imp̄al̄ nā ὡaoinē t̄ainiḡ an̄uar̄ ō Iep̄úr̄alem, ᾱḡυρ̄
 cuiρ̄eαὡar̄ ā l̄án̄ neit̄ē t̄riomā 'n-ā leit̄, ᾱc̄ nioρ̄ f̄éαὡαὡar̄
 8 iαὡ ā ὡeim̄niú, Mar̄ ὡein̄ ρόλ̄ iαὡ ὡō f̄p̄eαḡair̄t̄: Ní'l̄
 coir̄ ὡéan̄tā ᾱḡam̄ 1 n-āḡaiὡ ὡliḡē nā nlúὡαc̄, ná̄ 1
 9 n-āḡaiὡ an̄ teamp̄uill̄, ná̄ 1 n-āḡaiὡ Cαερ̄air̄. ὡā m̄ian̄
 lē f̄értur̄, ám̄, com̄aoinē cuiρ̄ ar̄ nā lúὡaiḡ ᾱḡυρ̄
 ὡub̄air̄t̄ ρέ, ᾱḡ f̄p̄eαḡair̄t̄ ρ̄óil̄: An̄ maīt̄ leαc̄ ὡul̄
 ρuar̄ ḡο̄ Iep̄úr̄alem ᾱḡυρ̄ ḡο̄ ὡtaὡar̄fī b̄reit̄ oρt̄ an̄ran̄
 am̄ l̄á̄c̄air̄-ρe, 1 ὡtaὡὡ nā neit̄ ρeō? An̄n̄ran̄ ὡub̄air̄t̄
 10 ρόλ̄ t̄áim̄ am̄ f̄eαr̄am̄ ᾱḡ t̄rib̄iún̄al̄ Cαερ̄air̄. 1r̄

ann iṛ ceapc bṛeic do bṛeic oṛm. Ní' l coir dḗanta
 i n-aḡaio na n-lúoac aḡam, mar iṛ eól tuit-re ḡo dian-
 mait. Má tá coir dḗanta aḡam, ná don nio do 11
 tuillfead bár, ní' l don cúir i ḡcoinnib an báir aḡam; ac
 mura bṛuil don nio amlaio, de rna neitib reo atá
 acu á cúir am leit, ní' l ar cúmar don tuine me tab-
 airt ruar doib. ḡairmim Caerap. Anran do labair 12
 fértur leir an ḡcómaile, aḡur o'fneasair ré: do
 ḡairmir Caerap; ḡo Caerap a raḡair.

Aḡur nuair a bí raint laetanta curta oioib acu 13
 cuaió aḡrippa, an rí. aḡur Bernice, ríor ḡo Caerapéa,
 aḡ fáiltiú noim fértur. Deineadar riḡnear ann 14
 ar fead móran laetanta aḡur o'innir fértur do'n
 rí i otaob róil: fear, ar reirean, a o'fás féilic
 anro 'n-a ríiorúnao, aḡur nuair a bíor i nlerúralem 15
 táinig uacaráin aḡur reanóirí na n-lúoac cúḡam
 ḡá iarraió oṛm é oaraó cun báir. Dubart leó 16
 náo é beap na Rómánao don tuine oaraó cun báir
 ḡan luot a cionntuighe tabairt or a cómaile aḡur
 caoi tabart do ar é féin do coraint aḡur ar é féin
 do ḡlanao ar na coirte. Ac do tánaoan anro láit- 17
 reao, aḡur amáireao a bí cúḡainn do rúidear ra
 tribiúnaí aḡur o'oroiḡear an fear a tabairt am
 látair. Anran o'eiriḡ na cionntuigheóirí ac níor 18
 cuireaoan don ruo 'n-a leit n-ar féaoan don troc-
 nio o'feirḡint ann. Ac bí ceirteana éigin acu 'n-a 19
 coinnib a bain le pé veirmireao cpeioim atá acu
 féin, aḡur i otaob íora éigin a fuair bár aḡur ḡo
 raib ról 'ḡá ráo é beic beó. Níor mait liom 20
 féin don bain a beic aḡam le nio de'n troio ran
 aḡur o'fiarraḡear de ar mait leir dul ḡo lerú-
 ralem cun ḡo otabarpi bṛeic air inr na neitib rin.
 Ac do dein ról ḡairm, ḡo ḡcimeaoí é cun ḡo n-aireó- 21
 ao aḡur a cúir, aḡur o'oroiḡear é cimeao
 ḡo ḡcuirfeao aḡ triall ar Caerap é.

Anran dubart aḡrippa le fértur: ba mait liom 22
 féin, leir, an fear ran do cloirint. Cloirfir amáir-
 cao é, ar reirean.

Amáireao a bí cúḡainn táinig aḡrippa aḡur Bernice 23
 aḡur leaoó móir fuao. aḡur cuaoan irteao ra

halla éirteadta, iad féin asur na trībīūin asur
 maiṭe mōra na cataraḥ, asur o'ōrouiḡ fērtur pōl
 24 a ṭabairt 'n-a lāṭair. Anran tubairt fērtur: A nī
 Aḡrippa asur a fēara uile atā aḡainn anro, cionn
 rib an tuine rin. Nuair a bīor i nlepūralem ṭāniḡ
 an pobul lūṭaḥ ḡo léir cūḡam 'ḡā iarraio oim asur
 'ḡā rāḥ i nḡutanaib āroa nār ceart é beit beo a
 25 tuille. Ac nīor fēadār féin a o'fēirḡint ḡo raiḥ
 don ruo déanta aise do tuillfead bār. Ac do ḡairm
 ré féin Augurtur asur tā rocair aḡam ar a cūr cūiḡe.
 26 Nī'l don nīḥ cruinn aḡam, ām, le rḡnī 'n-a ṭaoḥ aḡ
 trīall ar mo ṭiḡearna. Uime rin do tuḡar anro
 cūḡaib-re é, asur cūḡat-ra ḡo mōr mōr, a nī Aḡrippa,
 ḡo ḡceirteócaḥ rib é asur ḡo mbeaḥ ruo aḡam a
 27 rḡnīrin. Oir mearaim ḡur obair mī-rēarūnta cime
 cūr uaim asur ḡan a o'innrint cao 'tā 'n-a cōinnib.

CAIBIDÍOL XXVI.

Cúntar aḡ pōl óā ṭabairt o' Aḡrippa ar a beata, ar conur
 a h-iompuiḡeāḥ cūn an cperoiḡ é, asur ar an obair a bī le
 oéanaḡ aise.

- 1 Anran tubairt Aḡrippa le pōl: Tā ceao cainnte ar
 do fōn féin aḡat. Do rin pōl a lām asur cōm ré
 ar a rḡéal a o'innrint.
- 2 Ir maiṭ an bail oim, ṭar liom, a nī Aḡrippa, ḡur
 aḥ lāṭair-re atā oim me féin a cōraint mōiu ar na
 3 neitib reo ḡo léir atā aḡ na lūṭaḡ 'ā cūr am leit, ḡo
 mōr mōr, toirḡ eolur a beit aḡat ar na nōraib asur
 ar na ceirteanaib atā amearḡ na n-lūṭaḥ. Uime
 rin iarraim oir éirteadṭ ḡo foirnead liom.
- 4 Tā aitne aḡ na lūṭaḡ ḡo léir ar an raḡar beata
 caitear ó m'óḡe, oir ir amearḡ mo náiriūin féin
 5 i nlepūralem a caitear i. Tā fīor acu, (ṭā mba
 maiṭ leó é o'innrint i briaḥnuire), ḡur mairer, do
 réir na h-aicme ir deimniḡtḡe i n-ār ḡceirveam,
 6 am fāiririnead. Asur tā breit 'ā ṭabairt oim anoir
 mar ḡeall ar an mainiḡin atā aḡam ar an nḡeallam-

aint a tús Dia o'ár n-aitheascáib, An gceallamaint 7
rin go bfuil an dá treib déas aghainn, atá ann, as
deanam réir Dé do ló asur o'oidce, as brat ar i
o'fagáil. Irí an mainiúin rin atá as na lúdaig'á cur
am leit-re, a ní. Cao 'n-a taob nác féidir, dar 8
libre, a creideamaint go n-aitheodhann Dia na mairb?

Ói ré buailte irteac am aigne-re féin go raib 9
ceangailte orm móran neite deanam i scoinnib ainme
íora Narairt. ¹ Asur do beinear, i nleiríalem. 10
Cuirtear móran daoine naomta irteac i bpríorúnaib.
Fuairar útharar ó uachtaránaib na ragar asur nuair
a bíodir (na naom) le cur cun báir ir mire tusaó
an t-órói liom cuise. Asur inr na rinagógaib 11
go léir bínn go minic as cur pionóir oíra, asur
cuirinn fiaclaib oíra diaimarlaó deanam, asur do
méaduiúeas mo buile 'n-a scoinnib i tpeó go mbínn
'gá ngearleanmairt irteac inr na cataraclaib iaracla
féin.

² Asur bíor as dul go Damarcur ar an inntinn 12
rin asur útharar asur ceao agham ó uachtaránaib na
ragar, Asur, a ní, do connac ar an rúge i lár an 13
lae, as taitneam am timpal asur timpal ar na daoine
a bí le m'coir, rolar ar na flatair asur é níor treire
ná rolar na sréine. Asur tuiteamair go léir cun 14
cailim, asur o'airiúear-ra an sué as labairt liom ra
ceangain eabha: A Saul, a Saul, cao cuise duit
beit 'am gearleanmairt? Ir deacair duit beit as
rpeacúiol i n-agaib an príocaire.

Asur tubairt-ra: Cía n-é tu, a tigearna? Asur 15
tubairt an Tigearna: Mire íora atá aghat o'á gear-
leanmairt. Ac eirig asur rearaim ar do coraib, 16
oir ir cuise tairbeánar me féin duit cun go n-dean-
faimn oíot reirbireac asur finné ar na neitib a conn-
aicir asur ar na neitib 'na bfeicfir me, 'Sas tabairt 17
raor ó'n bprobul asur ór na geinte na bfuilim 'ao
cur cúca anoir, Cú a rúl a o'orgailt doib ionur go 18
n-iompócaidir ó'n nboirceacat cun an troluir asur
ó cómacat Sátain cun Dé, ionur go bfaigfir mairt-

¹ *Supra* viii. 3.

² *Supra* ix. 2.

eamnacar peacaí asur ineao amearz na naom tpió
an zcpeioeam atá ionamra.

- 19 Uá bpiż rin, a pi Ażurppa, nioi tuzar-ra uóulta
20 uó'n paóarc ó neam, ¹ Ac uó cpaobzaoilear é,
uó'n muinntir atá i nÓamarcur ar uóúir, asur
i nlepúralem, asur i zcpió luóaea ar paó, asur uó
rna Zeintib, ionur zo nóeanpaioir aicpiże asur zo
n-iompócaioir ar Óia, az uéanam uiongabála na
21 h-aicpiże uó'oiopaeacaib. Mar zeall air rin ireao
² uó ruż na lúoaíż oim nuair bioi pa teampull asur
22 meapaóar me maibú. Ac uó cabruis congnam Ué
liom asur táim am fearam zo uóí an lá inoiu, az
uéanam paónuire uó beaz a' r uó mói, zan aon ruo
uó paó laimuis de rna neitib auubairt na fáibe a
23 bi le teact asur Maoir, zo nóeanpaó Cpiort fulaz
asur zur b'é an céao uoine é u'eipeócaó ói na maib
asur uó noctpaó an folur uó'n pobul asur uó rna
Zeintib.
- 24 Le linn na cainnte rin uó paó uó asur é žá coraint
féin ouubairt fértur uó žut áro: Ar uó meabair
ataoi, a pól. Tá iomaó léiżinn 'ao comáint ar uó
25 meabair. Nílím ar mo meabair, a fértur oiróeirc.
26 Táim az innrint na fipinne zan baoir. Tá eolur ar
na neitib reo az an pi atá az éirteact le m'cainnt zan
rżát; ói ní meapaim zur féioir aon níó acu beic lar-
muis uó'a eolur. Ní h-i zcúinne a ueineao aon níó
27 acu. An zcpeioeann tú na fáibe, a pi Ażurppa?
28 Tá 'fioi azam zo zcpeioeann tú. Anran ouubairt
Ażurppa le pól: Ir beaz ná zo n-aićiżeann tú oim
29 iompáil am Cpiortáibe. Asur ouubairt pól: Zo
uotuzaió Óia uóom, 'n-a beaz a' r 'n-a mói, ní h-amáin
tura ac žac a bfuil de uaoiuib anro az éirteact liom
uó'iompáil ar an zcuma ran asur iao a beic mar me
féin, ac zan na plabpai reo beic oíca.
- 30 Anran u'eipiż an pi asur an žobernóir asur Ber-
31 nicé asur a paib 'n-a ruibe 'n-a bpoóair. Asur
uó'imćiżóar i leit taóib asur bioóar az cainnt, asur
ouubpaóar: Ní'l aon ruo uéanta az an nouine rin a

¹ *Supra* ix. 20.² *Supra* xxi. 31.

tuillfeadh bār nā braidhinear do. Agus tubairt 32
 Aḡrippa le fērtur: O'fēadrfi an tuine rin do leos-
 aint cun riúbail mura mbeadh ḡur ḡairm ré Caesar.

CAIBIDÍOL XXVII.

Curtar pól ar bóro luinge cun dul ra Róim. A cairteal
 agus a longbribe.

Anran, do rocairigeadh ar dul ar uirge go dtí 1
 an Eadail agus ar pól agus nā príorúnais eile tadh-
 airt ar láim do tairgeadh céad dār b'ainim lúliur,
 de buídhin Augurcuir, ¹Agus cuamair ar bóro luinge 2
 Aorunétiḡe, cun go reolraimír fan ciuimair tráḡa
 na n-Ária, agus tóḡamair ár reolta. Agus o'fan
 i n-ár bfoair Arirtarcuir an Macedonac, ó Terra-
 lonica.

Tánamair an lá 'n-a d'iaid fan go Sídon. Agus bí 3
 lúliur ceannra le pól agus do leos ré do dul cun
 a cairte agus aibe tadhairt do féin. Anran o'fáḡa- 4
 mair an áit rin agus feolamair ar rḡat Cúrruir mar
 bí an ḡaot i n-ár ḡcoinnib. Agus feolamair tré 5
 faraise Cilicia agus Pampilia, agus tánamair go dtí
 Lurra, atá i Lucia, Do fuair an tairgeadh céad, ra 6
 n-áit rin, long Alecrantórineadh a bí as dul fan-Eadail
 agus cuir ré uircti rinn.

Anran bíomair as ḡluairgeadh go ríḡin ar feadh 7
 móran laetanta ḡan teadh ac ar aḡaid Cniruir, mar
 bí an ḡaot 'ḡár ḡcorḡ, agus feolamair i ḡcómḡar do
 Créta, lám lé Salmóné. Do feolamair tar an áit 8
 rin, agus ba deacair é, agus tánamair go dtí áit ar
 a tucḡtí Deaḡcuanta, i n-aice le caoir Talarra.

Anran bí móran aimirie caite agus bí cairteal 9
 faraise contaḡartha mar bí aimir an troḡaid
 imiḡte, agus bí pól as tadhairt cómairle a leara
 doib, 'ḡá rádh leó: A feara, cīm go bfuil trádh na 10
 faraise as curnú ar beit ana-óibálad agus ana-
 contaḡartha, ní n-amáin do'n luing agus do'n méid

- 11 ualaig atá inti ac' t'ár n-anam féin cōm maič. Ac
ba mó an tpuim a cuir an taoireac céad i ngiolla
na luinge asur i máigirtir na luinge 'ná i scainnt pól.
12 Asur toirg san an cuan ran a beic oireamnac so maič
cun an geimruid a caiteam ann do cōmairlig an cuir
ba mó d'ioib imteact ar asur féacaint an bfeadofair
dul asur an geimreac caiteam i bfoenicé, cuan de
cuancaib Créta atá as féacaint riar ó deas asur riar
ó tuaid.
- 13 Do féid an gaoit an deas d'ioib asur meafadur so
raib gac níd ar a tcoil acu asur gluaireadur ó
14 Arran asur ran ciuimair trágá Créta. Ac so luac
'n-a d'iaid ran d'eirig n-a coinnib so rtoirmeamail
15 an gaoit ar a tcutar Eurocuiló. Do rguabab
cun riúbail an long mar níor féad rí cur i scoinnib
na gaoite, asur do rgaioilead leir an ngaoit rinn.
16 Do comáinead irteac rinn fé rgaic oileáin t'ár b'ainim
Cauda, asur ir ar éigin féadamair an bá do tógaint
17 cúgaint; Do tógadur é asur deineadur úráid de
cadaircaib asur cuireadur fúnraí fé'n luig; asur
le h-eagla so tcutiridur irteac ra beó-gainim do
leagadur na reolta, asur bíodur as imteact ar an
18 scuma ran. An lá 'n-a d'iaid ran deineadur caite-
eam amac, óir bíomair gár ruactad so pó-mór leir
19 an rtoirm. Asur an trímab lá do caiteadur amac
20 le n-a lámab féin gléar na luinge. Anran bíomair
mórán laetanta san grian na réiltín a d'feirgint,
asur rtoirm nár beas as bagairt orainn, i tpeó so
raib gac rúil le n-ár tteact plan imigte.
- 21 Asur anran, tar éir id a beic abrad san bia
caiteam, do fearaim pól eatarca asur dubairt ré:
A feara, ir mairg nár glacad mo cōmairle-re asur
san imteact ó Créta, asur dul ó'n n'ioibail reo
22 asur ó'n scailleamaint reo. Asur anoir iarraim
orab mirneac a beic asab. Ní caillear don duine
23 asab, ac an long amáin. Óir do fearaim taob liom
anoct aingeal Dé, n-ar leir mire asur dá n'oinim
24 reirbír, asur dubairt ré: Ná bíod eagal ort, a pól.
Ní foláir duit fearam i látar Caerair; asur féac,
gac a bfuil de daoine ar don luig leat táid ríad

bhonnata as Dia ortra. 'Dá b'fí sí rin glacaid mór- 25
nead, a feara; óir cfeoidim-re ó Dia, fé mar a duibrad
liom, sur mar rin a beir. Ac ní foláir dúinn dul 26
irtead ar oileán áirithe.

Ac nuair a táinig an ceathrú oíche déas orainn 27
asur rinn as imteacht ra n-Adria tímpal an meadon
oíche, meaf na máirnéalais go bfeadadair tír éigin.
Do leogadair ríor an luad asur fuaradair fíche fead 28
ar doimneaf, asur nuair a b'puidheadair tamall beas
ó'n áit rin fuaradair cúis fead déas. B'í easal ortá 29
go raišmír i n-áit šaró asur cuireadair amac ceit're
h-ancairí ó'n rtiúir, asur b'é b'fada leó go mbead
fé 'n-a lá. Anran do meaf na máirnéalais teit'e ar 30
an luing. Do leogadair ríor an bá, mar b'ead sur
teartuis uad ancairí cun amac ó turad na luinge.
Ac duibairt póil leir an tdaoiread céad asur leir 31
na fír armtá: Mura b'fanaio ríad ran ra luing ní
féidir daoir-re dul rlan. Anran do šearr na raiš- 32
tiúirí céad an bá asur do leogadair do tuicim
ra n-uirge.

Asur nuair a turhuis an folur ar teacht d'iar 33
póil ortá go léir bia cáiteam, asur duibairt fé: Sióe
an ceathrú lá déas asuib as feiteam asur ríó i nbúr
tcoršad, šan don níó a tógaint. 'Dá b'fí sí rin 34
iarraim oraid anoir bia do cáiteam ar ron búir
rláinte, óir ní cailfear oiread asur ruibe šruaige
de ceann don duine asuib. Nuair a b'í an méio rin 35
ráit'e aige do tóg re arán asur šuib re buit'car le
Dia or a šcómair go léir, asur b'fir fé an t-arán
asur c'rom fé ar ite. Anran táinig ruaimneaf 36
aighe ortá go léir asur tógadair an bia. Dá céad 37
duine asur fé duine déas d'í rí fícto asainn iread
a b'í ra luing ar fad. Nuair a b'í a n'óctin bíó ite 38
acu cáiteadair an c'ruit'neacht amac ra b'faraige cun na
luinge d'éadotromú.

Anran, nuair a b'í fé 'n-a lá, níor aicnišadair an tír, 39
ac t'ugadair fé n'eara bléin 'na raió tráis iní asur
cearadair, d'á mb' féidir é, go rá'faióir an long
irtead iní. Anran do tógadair na h-ancairí asur 40
do ršuradair na rtiúireana asur d'ár'uišadair an

- reól mór cun na ḡaoite aḡur do ḡluairéadar leir
 an bḡaraisge, ac do rciúruiḡadar í fé v́ein na tráḡa.
 41 Do tuiteamair irteac í n-áit a bí ioir v́a fḡaraisge
 aḡur do buailead an long uim talaḡ í v́treoḡ ḡo
 raib a turac v́ainḡean aḡur ḡur bḡir neart na fḡaraisge
 a v́eire.
 42 Anḡan do mear na raigḡuiri na pḡiorúnaig a cun
 cun báir le h-eaḡla ḡo rḡámḡad curo acu aḡur ḡo
 43 n-imteodáir. Ac ní leogḡad an taoiréac céad
 v́oib é, mar tḡartuisḡ uaid ḡól do bḡeit raor, aḡur
 v́óruisḡ fé do'n muiḡntir ḡo raib rḡám acu iad
 féin do cáiteam amac ar v́tuir aḡur iad féin a fábáil
 44 aḡur v́ul í v́tí. Aḡur do ruḡad an curo eile amac,
 curo acu ar cláracuib aḡur curo acu ar neitib a bḡin
 leir an luig. Aḡur mar rin do tárta ḡo nveaḡad
 ḡac v́uine acu beo amac ar an v́talaḡ tirim.

CAIBIDÍOL XXVIII.

ḡól í melita ar fead trí mí. A tḡarteal airir ar an
 bḡaraisge. A tḡeac cun na Róḡa. A cóḡráo leir na iúoig a
 bí ra tḡeair.

- 1 Aḡur anḡan nuair a bíomair tar éir v́ul rlan fuar-
 amair amac ḡur Melita a tuiḡí ar an oileán. Do
 2 ḡlac na v́aoine iaraḡta ran ḡo ceannra rin. Do
 laradar teine aḡur cuiréadar compóro orainn, mar
 3 bí fearḡainn aḡ teacḡ aḡur bí fuacḡ ann. Anḡan bí
 ḡól tar éir raiḡnt admaro crín do báiliú aḡur do cun
 ar an v́teine, aḡur do léim acair nime, aḡ teite ó'n
 4 v́tear, aḡur do ruḡ rí ar láim air. Nuair a connac
 na v́aoine iaraḡta an pḡart ar ríle ar a láim v́ubḡadar
 le n-a céile: Ir amlaio a mairb fé v́uine aḡur bioḡ
 ḡo v́táinig fé raor ó'n bḡaraisge ní leogtar beo ó'n
 5 v́oioltar é. Anḡan do croḡ reirean an pḡart irteac
 6 ra teine aḡur ní raib don v́ioḡáil v́eanta v́o. Ac
 mearadar ḡo v́turiócad fé ar ac aḡur ḡo v́tuitḡeac
 fé marb ḡan moill. Bíodar aḡ feiteam leir rin, ac
 nuair a connacadar ná raib don níḡ aḡ imteacḡ air
 v́acairuiḡadar a n-aighe aḡur v́ubḡadar ḡur v́ia
 éigin é.

Sa n-ait rin ir̃eað bġ talam̃ an fġr a bġ n-a ċeann 7
 ar an oileañ. Publiur ab ainim t̃oð. To ḡlac rē rinn
 aḡur ċuir rē cōir or̃ainn ḡo fial ar f̃eað t̃rġ lā.
 Aḡur to t̃ar̃la ḡo r̃aib̃ aṭair̃ p̃ubliur 'n-a l̃uḡe le 8
 n-ēas̃cr̃uār aḡur le teinnear cuĩr̃p. Ċuar̃o p̃ōl
 ir̃teað aḡ t̃r̃iall air̃ aḡur ðein rē ḡuir̃ðe ar a ḡon aḡur
 ċuir rē a lām̃a air̃ aḡur to leiḡir rē ē. Añran, ḡač 9
 a r̃aib̃ ðe ðaoine ar an oileañ ḡo r̃aib̃ ḡear̃ānta or̃t̃a
 t̃ānaðar̃ aḡur to leiḡir̃eað iat̃o. Aḡur t̃uḡaðar̃ 10
 onōir̃ m̃ōr̃ t̃ūinñ, aḡur nuair̃ a bġomar̃ ċun t̃ul ar
 l̃uḡḡ t̃uḡaðar̃ t̃ūinñ na neit̃e a b̃eað r̃iāct̃anað t̃ūinñ.

Tar̃ ēir̃ t̃rġ mġ to ḡluair̃eamar̃, ar l̃uḡḡ Alec- 11
 rañr̃iñiḡ a bġ tar̃ ēir̃ an ḡeīm̃r̃ið a ċait̃eam̃ aḡ an
 oileañ. Aḡur na Car̃t̃oir̃ġ an r̃uaṭ̃ant̃ar̃ a bġ uir̃t̃i.
 Aḡur t̃ānamair̃ ḡo Sup̃ac̃ūra aḡur t̃'fanamair̃ t̃rġ 12
 lā anñ. Ō'n ait rin to s̃eōlamair̃ t̃imp̃al fan na t̃ir̃e 13
 aḡur t̃ānamair̃ ḡo t̃cġ R̃ēḡium, aḡur tar̃ ēir̃ doñ lae
 am̃āin to s̃ēit̃o an ḡaoṭ̃ añðear̃ aḡur t̃ānamair̃ ḡo
 p̃uteolġ. F̃uar̃amar̃ b̃r̃āit̃r̃e r̃a n-ait rin aḡur 14
 t̃'iar̃raðar̃ or̃ainn fañm̃aint 'n-a b̃ročair̃ aḡur
 t̃'fanamair̃ r̃eaṭ̃ lā. Aḡur añran t̃ānamair̃ ḡo t̃cġ
 an R̃ōim̃. Aḡur ar̃ ran, nuair̃ air̃iḡ na b̃r̃āit̃r̃e ē, 15
 to ċ̃ruinñiḡðar̃ ċūḡainñ ḡo Forum Appiur̃ aḡur ċun
 na t̃cġrġ t̃c̃aðair̃ne, aḡur nuair̃ a ċonnaic̃ p̃ōl iat̃o
 t̃uḡ r̃e buir̃ōčar̃ to Ōia aḡur t̃āniḡ mir̃neað t̃o.

Aḡur nuair̃ a bġomar̃ taḡait̃e ċun na R̃ōma to 16
 t̃uḡað̃ ceat̃o to p̃ōl fañm̃aint i n'ait̃ cōm̃nuḡt̃e r̃ēin
 aḡur f̃ear̃ cimeā̃t̃a, ar̃m̃t̃a, i n'f̃očair̃.

Añran, tar̃ ēir̃ an t̃rġm̃að̃ lae, to ḡlaoir̃o rē ċuḡe 17
 maite na nl̃ūðāč. Nuair̃ a t̃ānaðar̃ i b̃ročair̃ a ċēile
 t̃uðair̃t̃ rē leð : A f̃ear̃a, a b̃r̃āit̃r̃e, to t̃uḡað̃ mir̃e
 ḡaḃ̃t̃a, ō Ier̃ū̃r̃alem, i lām̃aib̃ na R̃ōm̃ānač, aḡur ḡan
 doñ ñið̃ aḡam̃ 'ā ðeanaḡ i ḡcoinñið̃ na ñðaoine nā
 i ḡcoinñið̃ nōr̃ ar̃ r̃iñr̃ear̃. To t̃r̃ialaðar̃ mē aḡur 18
 b̃ið̃ðar̃ ċun mē leoḡaint̃ r̃aor̃t̃oir̃ḡ nā f̃uar̃aðar̃ doñ
 ċūir̃ b̃āir̃ ionam̃. Ač̃ to ċuir̃ na l̃ūðaiḡ 'n-a ċoinñið̃ rin 19
 i t̃cġr̃eð̃ ḡo mb' ēiḡiñ t̃ōm̃ Caer̃ar̃ to ḡair̃m̃, aḡur nġ
 n-am̃l̃air̃o a bġ doñ ñið̃̃ aḡam̃ lē c̃ur̃ i leiṭ̃ mo nāir̃iūiñ

- 20 fēin. Siné cúir n-ar iarrar riðre a ð'feirḡint aḡur
laðairt lið. Mar ḡeall ar an nōócar atá i n-irraél
21 ireað atá an rlaðra ro carra orpra. Aḡur ðúb-
raðar-ran leir : Ní ðfuaramair-ne lircraða að ðaob
ó lúdaéa, ná níor ðáinḡ aoinne ðe rna bráitrið aḡ
22 innrint ná aḡ laðairt aon ðroó-níð að ðaob. Ac
iarraimíð orr a ð'innrint ðúinn cað ir ðóis leat ;
óir i ðtaob na h-aicme reo, ir eól ðúinn ḡo ðfuil-
tear aḡ ḡabáil 'n-a ḡcoinníð inr ḡac aon baill.
- 23 Anran ðo ceapaðar lá ðó, aḡur ðáinḡ a lán acu ḡo
ðtí an lóirðin cúige, aḡur ðo mínḡ ré ðóib ríḡeaçt
ðé aḡur çuḡ ré fiaðnuire ðóib air. Aḡur bí ré ó'n
maíoin ḡo ðtí an tráçnóna aḡ cur 'n-a luirḡe orra
i ðtaob íora, a' ðliḡe máoirḡe aḡur ar na fáiríð.
24 Aḡur ðo çreio cuir acu inr na neitíð a ðubrað, aḡur bí
25 cuir acu, am̃çac, náir çreio. Aḡur bíoðar aḡ im̃çeaçt
ḡan beit ar aon-aighe, i ðtreó ḡo noubairt ðól an
t-aon ðocal am̃áin : Ir maiç aoubairt an Spioraio Naom̃
26 é le n-ár n-aic̃reaçaib tré bëal an fáir íráiar, Mar
a ðeir ré : ¹ Im̃çis aḡ triall ar an bpobul ran
aḡur abair leo : Cloirfíð rið leir an ḡcluar aḡur ní
çuirfíð rið, aḡur çíðfíð rið leir an rúil aḡur ní çab-
27 arfáiríð rið fé ðeara ; Óir tá çroir̃e an ðobuil reo
çuitit̃e i ðreóil, aḡur le n-a ḡcluaraið ðeineaðar
éirteaçt ðúr, aḡur ðo ðúnaðar a rúile, le h-eaḡla
ḡo ðfeic̃fíðir le n-a rúilíð aḡur ḡo n-aic̃reóçairíð le
n-a ḡcluaraið aḡur ðo ðçuirfíðir le n-a ḡçroir̃e
aḡur ḡo n-iompóçairíð aḡur ḡo rlanóçainn iao.
- 28 Dá ðrís rin bíoð aḡaið fíor an méio reo, ḡo ðfuil an
rlánú ro ó ðia ð'á çur aḡ triall ar na ḡeintíð, aḡur
29 éir̃fíð ríao leir. Nuair a bí an méio rin ráir̃te
aighe ð'im̃çis na lúdais̃ am̃ac uair̃, aḡur aighear mór
acu eaçar̃ta fēin.
- 30 Anran ð'fan ré ðá bliain ar fað 'n-a çis fēin, aḡur
31 ḡlac ré ḡac aoinne ðo ðáinḡ aḡ triall air. Aḡur
ríḡeaçt ðé aighe 'á çraoðḡḡaoile, aḡur é aḡ múine
na neit a baíneann leir an ðçir̃earna íora Çríort
le lán-mir̃neac aḡur ḡan çorḡ.

¹ íráiar vi. 9 ; maic. xiii. 14 ; marc. iv. 12 ; lúç. viii. 10 ;
eóin xii. 40 ; Róm. xi. 8.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C

39 10 07 03 14 003 1